

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆကာအက္ခမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

ဗုဒ္ဓသာသနအဓိရာဇ်

ကာကုဗ်ရေးတာရားတော်

ဓုတိပာဏကြိမ်
ဓမ္မာနု

၁၂

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

ဗုဒ္ဓသာသန အဇ္ဈရောဟ်

ကာကွယ်ရေးတရားတော်

သာသနာ-၂၅၂၃ ခု၊ ကောဇာ-၁၃၄၁ ခု၊ ၁၉၈၀-ပြီလ

က (ဒုတိယအကြိမ်)

တာသားရေးဆိုင်ရာ စာမူပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ်(၁၀၆၈)

အုပ်ချုပ်ရေး - ၇၀၀၀

—

ဒုတိယအကြိမ်

—

၁၉၈၀-ခု

—

ပြေလ

—

ပန်းချီ-စံတိုင်း

—

ဗလောက်-လွင်

—

အဖုံးရိုက်-စကားဝါ

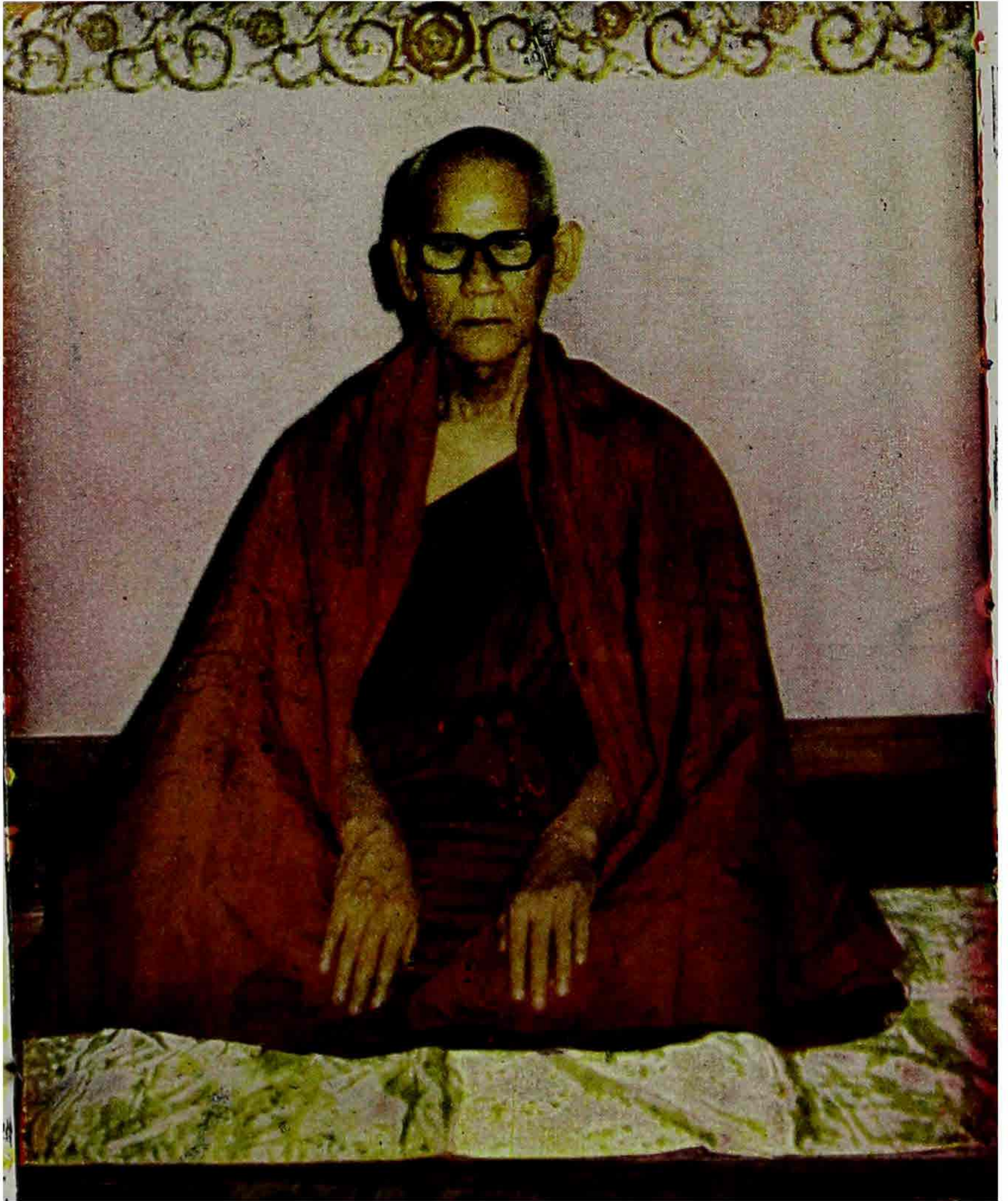
—

စာအုပ်ချုပ်-အေးမိသားစု

—

မွေဒါန

ဦးပွင့်ကောင်း (ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ် ၄၂၁) ၁၆။ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ဟာမစ်တစ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ထုတ်ဝေ၍၊ ဦးတင်မောင် (၀၂၅၆-မြ) စာပေပေါင်းကူး ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၉၀၊ အေ၊ဘီ၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊ (၈) ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်သည်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အချိုးနိဒါန်း

အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး အလေးပြုသင့်သည်

လောက၌ လူတို့အား အန္တရာယ်မဖြစ်ပေါ်ရအောင် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း ပြေငြိမ်းရအောင် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြရသည်။ ယင်းသို့ အန္တရာယ်ကာကွယ် စောင့်ရှောက်သည်ကို လူတိုင်း လူတိုင်း အလိုရှိအပ်သည်ချည်းပင်။ ထိုသို့ အလိုရှိအပ်သည်ချည်း ဖြစ်သောကြောင့် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်ပေးသူတို့အား တတ်စွမ်းနိုင်သူတိုင်းက ကူညီကြရ အားပေးကြရသည်။ ကျေးဇူးလည်းတင်ကြရသည်။ ထိုအတူပင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းက ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အန္တရာယ်မဖြစ်ရအောင် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း ပြေငြိမ်းရအောင် တာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို အလိုရှိအပ်သည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး ဆောင်ရွက်သူများ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးကို တတ်နိုင်သမျှ အားပေးသင့်ကြသည် ချည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

သာသနာအန္တရာယ် မငြိတုတ်ဘို့ အရေးကြီးပါသည်

ယခုခေတ် ယခုအခါ၌ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “သစ္စာကို မသိသေးလျှင် အလှူဒါနကုသိုလ်ကို မပြုသင့်” ဟူ၍၎င်း၊ “သစ္စာမသိသေးသော အလှူရှင်တို့၏ လှူဘွယ်ပစ္စည်းများကို သူတို့ကိုယ်တိုင်က လက်မခံ” ဟူ၍၎င်း၊ “သစ္စာသိသူတို့၏ လှူဘွယ်များကိုသာ သူတို့ကိုယ်တိုင်က လက်ခံသည်” ဟူ၍၎င်း၊ လူ့ချမ်းသာ

နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တပြီးမလှသင့်” ဟူ၍၎င်း၊ “ထိုသို့သော အလှရှင်များက ပေးဝေသော ဒါနကုသိုလ်၏ အဖို့ဘာဂကို သာဓုမခေါ်သင့်” ဟူ၍၎င်း၊ “အကုသိုလ်များကို ရှောင်ရန်မလို၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာတို့ကို သိအောင် ရှုဘို့ရန်လဲ မလို၊ သူတို့ပြောပြသည့်အတိုင်း နှလုံးသွင်းနေရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီး သည်” ဟူ၍၎င်း ဟောနေကြ ပြောနေကြသည်ကို ဤနီဒါန်း ရေးသူ ကိုယ်တိုင်ပင် ကြားနာရဘူးပါသည်။ ထိုသို့ ကြားနာ ရသောအခါ ပျားရည်ကုန်သည် ညီနောင်သုံးယောက်၏ ဝတ္ထု အကြောင်းအရာကို သတိပြု ဆင်ခြင်မိပါသည်။ ထိုဝတ္ထုထဲမှာ ညီငယ်ဖြစ်သူက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်အား ပျားရည်ကို လှူပါသည်။ သူ့ဆုတောင်းပုံကတော့- “တပည့်တော်သည် ဤ ကောင်းမှုကြောင့် ဤဇမ္ဗူဒီပ၌ ဧကရာဇ်မင်း ဖြစ်၍ အထက် တယူဇနာ၊ အောက် တယူဇနာ အာဏာပျံ့နှံ့ရပါလိမ့်” ဟု ဆုတောင်းလိုက်ပါသတဲ့။ သူ့အစ်ကိုနှစ်ယောက်က ထိုကောင်း မှုကို သာဓု အနုမောဒနာ ပြုကြပါသတဲ့။ အဲဒီ ကုသိုလ် ကံကြောင့် အလှရှင်ဖြစ်သော ညီငယ်က ဇမ္ဗူဒီပီမှာ အသော စာ မင်း ဖြစ်လာသည်။ သာဓု ခေါ်ကြသော အစ်ကိုနှစ်ယောက် တို့တွင် တယောက်က သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ) ကျွန်း၌ ဒေဝါန ပိယတိဿမင်း ဖြစ်လာသည်။ အစ်ကို အကြီးဆုံးက ဇမ္ဗူဒီပ၌ နိဂြောဓမထေရ် ရဟန္တာအရှင်မြတ် ဖြစ်လာပါသတဲ့။

အကယ်၍ အဲဒီခေတ်တုန်းက “သစ္စာမသိလျှင် မလှရဘူး” ဟု ပြောသူရှိနေပါမူ၊ ထိုသို့သော ဟောပြောချက် ကိုလည်း ယုံကြည်နေခဲ့ပါမူ ထိုစဉ်ကာလက သစ္စာတရား ဟောသူ မရှိ သေး၍ သစ္စာကို မသိသေးသောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊

အရှင်မြတ်အား ပျားရည်ကို မလှပဲ နေခဲ့ပါက ထို ပျားရည် ကုန်သည် ညီနောင်သုံးဦးထဲက ညီငယ်ဖြစ်သူဟာ အသောစာ မင်းတောင် ဖြစ်ခွင့်ရမည် မဟုတ်ပါ။ အစ်ကို နှစ်ယောက်က လည်း လှူချမ်းသာကို တောင့်တပြီး လှူသည့်အလှူဖြစ်၍ ငါတို့ စာ သာဓုမခေါ်ဘူး ဆိုပြီး သာဓု မခေါ်ပဲ နေခဲ့ကြပါမူ ဒေဝါနိပိယတိဿမင်း အဖြစ်၊ နိဂြောဓရဟန္တာမထေရ်အဖြစ်ကို ရကြမူ မဟုတ်ပေးဘူးလို့ သတိပြုမိပါသည်။ (သာရတ္ထ ဋီကာ၊ နှာ ၁၂၉)

ထိုသို့ အလွန်အကျွံ တဖက်စွန်းသို့ရောက်သော အယူအဆ မျိုးနှင့် ဟောပြောသူတို့အတွက်၎င်း၊ ထိုသူတို့၏ ဟောပြော ချက်ကို ယုံကြည်ပြီး လိုက်နာပြုကျင့်နေကြသူတို့အတွက်၎င်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်နှင့် တွေ့ကြုံနေကြရစဉ်မှာ ရရှိနိုင်သော အကျိုးတရားတို့ဟာ ဆုံးရှုံးသွားနိုင်ကြပါသည်။ လာဘန္တရာယ် သဂ္ဂန္တရာယ် ပုညန္တရာယ် ဓမ္မန္တရာယ်ဟူသော အန္တရာယ်တို့ လည်း ဖြစ်နိုင်ကြပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ကြပုံကတော့- ထိုသူတို့၏ တဖက်စွန်းရောက် အလွန်အကျွံ ဟောပြောချက်ကြောင့် တစုံ တယောက်ကဖြစ်စေ၊ အများကဖြစ်စေ ပေးလှူမှု ဒါနကို မပြုပဲနေလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ရဟန်းရှင်တို့မှာ ရသင့်ရထိုက် သော လာဘ်လာဘကို မရအောင် အန္တရာယ်ပြုရာ ရောက် သည်။ ထိုလာဘန္တရာယ်ကြောင့် ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိသာသနာကို ပြုကျင့် နေသူတို့မှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားမထုတ်နိုင်သည် ဖြစ်၍ သာသနအန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဒါနကုသိုလ်ဖြင့် နတ် ပြည်သို့ရောက်ရမည့်အခွင့်အရေးကိုလည်း ပျက်စေသေးကြောင့် သဂ္ဂန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်သော

ဒါနကို မပြုသောကြောင့် ပုညန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေနိုင်သော အကျင့်လမ်းမှန်ကို မကျင့်သောကြောင့် ဓမ္မန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဆရာကောင်း အမှီရမှ ကောင်းကျိုးရသည်

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သည်ကား တရားဓမ္မ ဟောပြောသောအခါမှာ ဖြစ်စေ၊ ကျမ်းစာကို ရေးသားသောအခါမှာ ဖြစ်စေ တိကျခိုင်လုံသော ကျမ်းဂန်စာသားများကို ကိုးကား ဖော်ပြလျက် အမှန်အကန် အတိအကျ ဟောပြော ရေးသား ညွှန်ကြားတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး တရားကျမ်းစာကိုအသေအချာ လေ့လာကြည့်ရှုပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြထားတော်မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာ ပြုကျင့်သွားကြမည် ဆိုလျှင် လိုက်နာ ပြုကျင့်ကြသူတိုင်းမှာ လာဘန္တရာယ် စသော အန္တရာယ် ဟူသမျှမှ လုံးဝကင်းလွတ်ကြပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် မြတ်နှင့် တွေ့ကြုံနေရစဉ်မှာ ရရှိနိုင်သည့် လှူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟူသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဟူသမျှကို မုချကေန် အမှန်ရရှိမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရတာဟာ

ရဟန်းကောင်းရဟန်းမြတ်တို့၏ အစဉ်အလာတာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် (၇) ရက်မြောက်နေ့မှာ သုဘဒ္ဒမည်သော တောထွက်ရဟန်းအိုကြီးသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် မသင့်လျော်

သော စကားကို ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ အရှင် မဟာ
ကသံပ ရဟန္တာမထေရ် အရှင်မြတ်က “ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏
အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်မှု သာလျှင် ငါဟာ ဘုရားရှင်အား
ကျေးဇူးဆပ်ရာရောက်သည့်ပြင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်လည်း တိကျ
မှန်စွာ အရှည်အကြာ တည်တံ့သွားနိုင်ပေလိမ့်မည်”ဟု ယော
နိသောမနသိကာရဖြင့် ကျနသင့်လျော်စွာ ကြံစည်တော်မူပြီး
လျှင် အထက်တန်းကျသည့် ရဟန္တာမထေရ်မြတ် ၄၉၉- ပါး
တို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ ပဌမသံဂါယနာတင်လျက် ဗုဒ္ဓသာသန
အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးကို ပြုတော်မူခဲ့ပေသည်။ (ဝိ-စူဠဝဂ္ဂ
ပါဠိ၊ နှာ- ၄၈၀၊ ဝိ-ဋ္ဌ ပ-နှာ-၅၁)

ထို့နောင် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်-
၁၀၀-ရှိသော အခါ၌လည်း ဝေသာလီမြို့မှာနေကြသည့် ဝဇ္ဇီ
တိုင်းသား ရဟန်းများက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ
ဝိနည်းသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ရွှေငွေတို့ကို
ကိုင်ခံခြင်း စသည့် အကျင့်ပျက်များကို ပြုလုပ်နေကြသည်။
ထိုအကျင့်ပျက်များကို ပြုကောင်းသည့် အနေဖြင့်လည်း ဟော
ပြောနေကြသည်။ ထိုအကျင့်ပျက် ဟောပြောချက် များကို
ကြားရ တွေ့ရသဖြင့် အရှင်ယသ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်သည်
“ငါလိုရဟန္တာမထေရ်မြတ် ရှိနေပါလျက် ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်
ကို မကာကွယ်ဘဲ လျစ်လျူရှုနေလျှင် မသင့်တော်ဘူး”ဟု ဆင်
ခြင်တော်မူပြီးလျှင် အရှင်ရေဝတ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်နှင့်တကွ
အရှင် သဗ္ဗကာမိ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီး အမှူးရှိသော ရဟန္တာ
မထေရ် ၇၀၀- တို့ကို စုံဝေးစေကာ ဒုတိယ သံဂါယနာတင်

စေလျက် ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးကို ဆောင်ရွက်
တော်မူခဲ့ပါသည်။ (စုဋ္ဌဝဂ္ဂပါဠိ နှာ-၄၉၁၊ ဝိ-ဋ္ဌ ပ-နှာ-၂၆)

ထို့နောင် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက် နှစ်
ပေါင်း ၂၁၈- နှစ်ကျော် ကာလ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ပမှ
တိတ္ထိတို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်းသို့ ရှင်တု ရဟန်းတု
အဖြစ်ဖြင့် ဝင်ကြလျက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်
မိစ္ဆာအယူဝါဒများကို ဟောပြောနေကြသည်။ ထိုအခါ ပိဋက
တော်၌ ကျမ်းကျင်တော် မူကြသည့် ဘုရားတပည့်သားတော်
အစစ် ရဟန်းတော်အရှင်မြတ်တို့က ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အစစ်
အမှန်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမကြသော်လည်း ယင်း တိတ္ထိရဟန်းတု
တို့သည် ဓမ္မဝိနယ အားလျော်သော အကျင့်မှန်၌ မတည်
ကြဘဲ အယူဝါဒများတွေကို ဖြန့်ချိဟောပြော နေကြလေသည်။
ထို့စဉ် အခါက သိရီဓမ္မာသောက ဘုရင်မင်းမြတ် ကြီးအား
အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးက ဗုဒ္ဓသာသ
နာဆိုင်ရာ တရားစစ်တရားမှန်ကို သင်ပြပေးပြီးလျှင် အာဏာစက်
ဖြင့် မိစ္ဆာဝါဒဆိုင်ရာ သာသန အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်စေခဲ့
သည်။ မိမိကိုယ်တော်တိုင်လဲ ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးကို ဟော
ကြား၍ မိစ္ဆာဝါဒသာသနအန္တရာယ်တို့ကို ဓမ္မစက်ဖြင့် ပယ်ဖျက်
ကာကွယ်တော်မူခဲ့ပြီးနောက် ရဟန္တာမထေရ်မြတ် ၁၀၀၀-ခန့်
နှင့်တကွ တတိယအကြိမ် သံဂါယနာတင်တော် မူခဲ့ပေသည်။
ဤအချက်များ သည်လည်း ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ် ကာကွယ်
ရေးများပင် ဖြစ်ပါသည်။ (ဝိ-ဋ္ဌ ပ-နှာ ၂၆-၂၇)

ထို့နောင်လည်း ပိဋကကျမ်းဂန်တို့၌ ကျမ်းကျင်၍ ဗုဒ္ဓသာသ
နာတော်ကို အလေးအမြတ် ပြုတော်မူကြသော ရဟန်းကောင်း

ရဟန်းမြတ် ထေရ်အရှင်တို့သည် ဆရာတပည့် အဆက်ဆက်ပင် ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တော် မူခဲ့ကြ သောကြောင့် ယခုခေတ် ယခုအခါ ထိအောင် ထေရဝါဒ အစဉ်အလာဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အစစ် မပျက်စီးပဲ တည်မြဲ တည်တံ့လျက် ရှိနေပေသည်။

သာသနာ့ဘေး ကင်းဝေးစေရန် မြတ်ကျမ်းဂန်

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ချီးမြှောက် တော် မူသွားကြသော ပထမသင်္ဂီတိပုစ္ဆက ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မဟာကဿပ၊ ဒုတိယသင်္ဂီတိပုစ္ဆက ဖြစ်တော် မူသော အရှင်ရေဝတ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးတို့နှင့် အရှင်မဟာယသ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်မြတ်ကြီးတို့ ကဲ့သို့ ဆဋ္ဌ သင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာ တော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ယခုအခါ မြန်မာပြည်ဘုန်း၌ ဗုဒ္ဓ အလိုတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော ဟောပြောမှုတွေ ရှိနေသည့် အတွက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင် ဟူသမျှတို့၏ အဆုံးအမတော် ဖြစ်သော သြဝါဒပါတိမောက် တရားတော်ကို ဗုဒ္ဓသာသနာ အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးတရားတော် ဟူသောအမည်ဖြင့် သံဃာ တော် ၆၀၀-ကျော် သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် မဟာသိမ်တော်ကြီး၌ ရဟန်း ရှင် လူ တို့အား ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။ ယင်း တရားတော်ကို ကြားနာကြရကုန်သော ရဟန်း ရှင် လူတို့သည် ကျေးဇူးတော် ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူစဉ်က အသံဖမ်းစက်ဖြင့် ဖမ်းယူခဲ့သည့် ထိုတရားတော်ကို တိပ်ခွေမှု လက်ရေးစာလုံးများဖြင့် ကူးယူပြီးနောက် တရားစာအုပ် အဖြစ်

ဖြင့် ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိရန် တောင်းပန် လျှောက်ထား ခဲ့ကြလေ သည်။ ယင်းသို့ တောင်းပန် လျှောက်ထားချက်အရ စာမူချော ပြုလုပ်ပြီးလျှင် ဤနိဒါန်း စာကို ရေးသားရန် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက မိန့်ကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။ ထိုမိန့်ကြားချက် လက်ခံကာ အလေးဂရုပြုလျက် ဤအချီးနိဒါန်းကို ဗုဒ္ဓသာသန အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး အားပေးသောအားဖြင့် စွမ်းနိုင်သမျှ ရေးသား ပြုစုခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကို အလေးအမြတ် ပြုသူတိုင်းပင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက ကျေးဇူးတော် ရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဗုဒ္ဓသာသန အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး တရားတော် စာအုပ်ကို အရိုအသေအလေးအမြတ် အထပ်ထပ် ကြည့်ရှု ကြလျက် ဘုရား အလိုတော်နှင့် အညီ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုဘဲ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်ဟူသမျှကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြည့်စုံအောင် ပြုကျင့်အားထုတ် ခြင်း၊ မိမိ၏ စိတ်ဓာတ်၌ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်း ဝေး စင်ကြယ်အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ အားထုတ်ခြင်း ဟူသော ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အစစ်အမှန် ၃-ပါးကို ရိုသေစွာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြ ပါစေသော်။

စိတ္တသုခ အရှင်ဝါသဝ
ဂဏဝါစက

၁၃၄၁-ခုနှစ်
တော်သလင်းဆုလတ်(၇)ရက်၊
(၁၂၊ ၉၊ ၂၉)

ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးတိုက်
ရန်ကုန်မြို့။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
တရားပလ္လင်ခံ	— ၁
ဩဝါဒပါတိမောက် ဂါထာ	.... ၄
ထိုဂါထာ၏ အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်	.... ၅
မဟာနာမ်မင်း၏ စိတ်နေစိတ်ထား	.... ၁၃
သာဓုအနုမောဒနာအကျိုး	.... ၂၂
ဒါနပယ်ယင်လဲ ဝါဒကဲ့ဘဲ	.... ၂၆
ဝိစေဃျ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ ဂါထာ	.... ၃၁
ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို သိပြီးလှူယင် တရားထူး ရနိုင်ကြောင်း	.... ၃၃
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ရှုပြီး ဘုရားရဟန္တာစသည်ဖြစ်ကြောင်း	.... ၃၉
ပြည့်စုံစေရမည့် ကုသိုလ်များ ပြဆိုချက်	.... ၄၂
အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်မှ စိတ်စင်ကြယ်ကြောင်း	— ၄၄
ဝိပဿနာပြည့်စုံမှု မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်း	.... ၄၇
တရားအားထုတ်နည်း အကျဉ်းချုပ်ပြည့်စုံပုံ	— ၅၁
သမထလဲ အားထုတ်တောင်းပါတယ်	.... ၅၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာလဲ	.... ၅၇
ဝိပဿနာရှုပုံ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပုံ ဆောင်ပုဒ်	.... ၆၂
ဘုရားအလိုတော်ကျ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ရှုပုံ	.... ၆၄
နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ	.... ၆၄
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ	.... ၆၆
သွားဆဲ စသည်မှာ သွားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရပုံ ပြဆိုချက်များ	.... ၆၉
ဖောင်းတာ ပိန်တာ စသည်ကို ရှုမှတ်နေရင်း အဖြစ်အပျက်သိပုံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ပုံ များကို ပြဆိုထားချက်	.... ၇၄
သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ရှုမှတ်ခြင်းသည် မာလုကျပုတ္တ စသည်နှင့် ညီညွတ်ကြောင်း	.... ၇၆
မြင်မှုစသည်ကို မရှုလျှင် နိဗ္ဗာန်နှင့်ဝေးကြောင်း	.... ၇၈
မြင်မှုစသည်ကို ရှုလျှင် နိဗ္ဗာန်နှင့် နီးကြောင်း	.... ၈၁
အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီး စိတ်စင်ကြယ်ပုံ	.... ၈၄

ဗုဒ္ဓသာသန အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး တရားတော်

တရားပလ္လင်ခံ

ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၄-ရက်နေ့ ဖြစ်တယ်။ ခြောက်ထပ်ကြီးစေတီတော်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ပဋ္ဌာန်းပူဇော်ပွဲကျင်းပရာမှာ ဘုန်းကြီးတို့က အားပေးတဲ့ အနေဖြင့် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တရားဟောလာခဲ့ပါတယ်။ ယခု ၁၂-ကြိမ် မြောက်ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဟောလာခဲ့တာ ၁၀-ကြိမ် ရှိခဲ့ပြီ။ ယခု ၁၁-ကြိမ်မြောက်ပေါ့။ ၁-ကြိမ်ကတော့ အကြောင်း မညီညွတ်လို့ ကိုယ်တိုင် မဟောပဲနဲ့ ကိုယ်စားလည် တပါးကို ဟောစေခဲ့ရ ပါတယ်။ အဲဒါပါဆိုယင် ၁၂-ကြိမ်မြောက်ပေါ့။

ဒီကနေ့ ဟောမည့် တရားကိုတော့ ဗုဒ္ဓသာသန အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားလို့ အမည်ပေးထားပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို အမည်ပေးပြီး ဟောရသလဲဆိုတော့— ယခုနေ့ အခါမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်တွေက ပေါ်နေတယ်။ အဲဒီလို အန္တရာယ်တွေဟာ ဘယ်တော့ကစပြီး ပေါ်လာသလဲ ဆိုတော့ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်တရာလောက် ကတည်း

(၂)

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်

က ပေါ်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက ဝေသာလီ မြို့နယ်က ဝဇ္ဇီ
တိုင်းသား ရဟန်းများဟာ အလှူခံခွက်ထဲမှာ ရှေ့ငွေကို တတ်နိုင်
သမျှ ထည့်ပြီးလှူကြတိုရာ အလှူခံပြီး အဲဒီရှေ့ငွေကို သံဃာတော်
များက ခွဲဝေပြီး သုံးစွဲကြပါသတဲ့။ ဒီပြင်လဲ ဝိနည်းတော်နှင့်
ဆန့်ကျင်တာ ၉-ခုကိုလဲ ပြုလုပ်ကြပါသတဲ့။ အဲဒါကို အကြောင်း
ပြုပြီး ဒုတိယ သင်္ဂါယနာတင်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီက စပြီးတော့
သံဃာတော်ဟာ ကွဲပြားလာခဲ့တယ်။

သိရီဓမ္မာသောကမင်းကြီး လက်ထက် တတိယသင်္ဂါယနာ
ခေတ်ကျတော့ ပိဋကတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒတွေ
အများကြီး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီ အကြောင်းအရာတွေ
ကတော့ ကထာဝံတ္ထုကျမ်းမှာ ဝေဘန်စိစစ် ပြထားပါတယ်။
အဲဒီက နောက်တော့ ဂိုဏ်းကွဲတွေ အယူကွဲတွေနဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာ
တော်၏ အန္တရာယ်တွေ ဖြစ်ပွားလာခဲ့တယ်။ အဲဒီ အကြောင်း
အရာတွေကို သိချင်ယင်တော့ အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျား
ရေးတဲ့ မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟာယာနဂိုဏ်းဆိုတဲ့ ကျမ်း
စာအုပ်ကို ကြည့်ယင် တော်တော် ကျယ်ကျယ် ပြန်ပြန် သိနိုင်
ပါတယ်။

ယခုနေအခါ ဗမာပြည်တွင်းမှာလဲ အနှစ် လေး ငါး ခြောက်
ဆယ် ခုနှစ်ဆယ်လောက်ကစပြီး ဗုဒ္ဓတရားတော် သာသနာတော်
ကို တမျိုးတမည်အနေဖြင့် ဟောပြောနေကြတာဟာ လေး ငါး
မျိုးမက ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်မညီ

ယင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်တွေ့ဘဲ၊ ဘုရားအလိုတော်
 နှင့် မညီတဲ့ ဟောပြောချက်ကို ယုံကြည်လိုက်နာပြီး ပြောဟော
 ပြုလုပ်နေယင် အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်
 စပ်ဆိုင်တဲ့ အကျိုးတွေလဲ ဆုတ်ယုတ်ဆုံးရှုံးတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ
 တော်လဲ မတည်တံ့ဘို့ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဗုဒ္ဓ
 သာသနာတော်၏ အန္တရာယ်လဲ ကင်းသင့်သမျှ ကင်းသွားအောင်
 အများပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာလဲ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် စပ်ဆိုင်တဲ့
 အကျိုး မဆုတ်ယုတ်မဆုံးရှုံးဘဲ အကျိုးရှိအောင် မေတ္တာကရုဏာ
 ရှေ့သွားပြီး ဟောမည့်တရားပါဘဲ။ မည်သူ့ကိုမျှ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်
 အောင် မရည်ရွယ်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်မြဲတည်တံ့
 အောင် အန္တရာယ်ကင်းသင့်သမျှ ကင်းအောင် ဟောမည့်တရား
 ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး တရား
 တော်လို့ အမည်ပေးထားတာပါ။

ဒီအနားက ဒကာဟာ ဘယ်သူတုံး၊ (ထွန်းကျော်ပါဘုရား)။
 အဲ ဒကာထွန်းကျော် တဲ့လား၊ (မွန်ပါဘုရား)။ ယခု ဘုန်းကြီး
 ဟောမည့်တရားက ဘာတဲ့လဲ၊ (ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်
 ရေး တရားပါဘုရား)။ အဲ ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး
 တရားတော် တဲ့၊ ဘုရားဟော ပါဠိ ဂါထာတပုဒ်ကို အရင်းခံ
 ပြုပြီး ဟောရမယ်။ ဒီမှာ ခြောက်ထပ်ကြီး ဆရာတော် ဘုရား
 များလဲ တပို့တဲ့လပြည့်မှာ ဟောနေကျဖြစ်တဲ့ သြဝါဒ ပါတိ
 မောက် ဂါထာသုံးပုဒ်ထဲက ဒုတိယဂါထာဘဲ၊ ယခု အဲဒီ ဂါထာ
 ကို ရွတ်ပြီး ဟောတော့မယ်။

(၄)

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်

သြဝါဒပါတိမောက် ဂါထာ

သဗ္ဗပါဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ၊
သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ တေ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ။

သဗ္ဗပါဿ-အလုံးစုံသော မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဟူသမျှ
ကို၊ အကရဏံ- မပြု မလုပ် ရခြင်းက တပါးတဲ့။ အကုသိုလ်
ဟူသမျှကို မပြုရဘူးတဲ့၊ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံး
အမ သြဝါဒ တပါးဘဲ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်
တပါးဘဲ။ (၁)

ကုသလဿ- ကုသိုလ် ဟူသမျှကို၊ ဥပသမ္ပဒါ- ပြည့်စုံစေ
ခြင်းက တပါးတဲ့။ ကုသိုလ်ဟူသမျှကိုတော့ ပြည့်စုံစေရမယ်တဲ့။
ဘယ်ကုသိုလ်ကိုမျှ မပယ်ရဘူး၊ မဖျက်ရဘူး၊ နားလည်ရဲ့ မဟုတ်
လား၊ (မုန်ပါ၊ နားလည် ပါတယ် ဘုရား)။ ဒါက မြတ်စွာ
ဘုရား၏ အဆုံးအမသာသနာတော် တပါးဘဲ။ (၂)။ အကုသိုလ်
ဟူသမျှ မပြုရဘူးဆိုတာက အဆုံးအမသာသနာတော် တပါး၊
ကုသိုလ်ဟူသမျှ ပြုရမယ်ဆိုတာက သာသနာတော်တပါး၊ အဲဒီ
၂-ပါး လုံးဟာ ဘုရား၏အဆုံးအမ သာသနာတော် ချည်းဘဲ၊
နောက်ပြီးတော့-

သစိတ္တပရိယောဒပနံ-မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တပါးတဲ့၊
ဘယ်နှစ်ပါးရှိသွားပြီတုံး။ (သုံးပါးပါ ဘုရား)။ အဲ သုံးပါးရှိ
သွားပြီ။ (၃)

တေ-ဤ သုံးပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ- တရားအလုံးစုံကို အကုန်
အစင် သိမြင်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနံ-အဆုံး

အမတော် ပါပေတည်း တဲ့။ အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူး၊
ကုသိုလ် ဟူသမျှကိုပြုရမယ် ပြည့်စုံစေရမယ်၊ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်
စေရမယ် ဆိုတဲ့ ဒီသုံးပါးဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမ
သာသနာတော်ဘဲတဲ့။

အဲဒါဟာ ဂေါတမဘုရားရှင် တဆူတည်း၏ အဆုံးအမ
သာသနာ မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓ-မြတ်စွာဘုရားတွေ ဟူသမျှ ဘုရား
တိုင်း ဘုရားတိုင်း၏ အဆုံးအမ သြဝါဒသာသနာတော် ဖြစ်
ပါတယ်တဲ့၊ ဘုရားရှင်တွေဟာ တဆူနဲ့တဆူ အဆုံးအမသြဝါဒ
ချင်း မကွဲပြားဘဲ တူညီကြတယ်မဟုတ်လား၊ (တူညီကြပါတယ်
ဘုရား)။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက တိုတိုနဲ့ မှတ်သားထားရအောင်
ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊
ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊ မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊
ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ”တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊
ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊
မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊
ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ။

ပါဠိဂါထာက သဗ္ဗပါဿ- ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာမှာ သဗ္ဗာ-
ကုသလဿ- အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကို-လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်၊
အဲဒီ ဖွင့်ပြချက်အရ ပါပ-မကောင်းမှု ဆိုတာကို အကုသလ-
အကုသိုလ်-လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာပါဘဲ၊ မကောင်းမှုနဲ့

(၄)

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်

သြဝါဒပါတိမောက် ဂါထာ

သဗ္ဗပါဿ အကရဏံ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ တေ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ။

သဗ္ဗပါဿ-အလုံးစုံသော မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဟူသမျှ ကို၊ အကရဏံ- မပြု မလုပ် ရခြင်းက တပါးတဲ့။ အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူးတဲ့။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံး အမ သြဝါဒ တပါးဘဲ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် တပါးဘဲ။ (၁)

ကုသလဿ- ကုသိုလ် ဟူသမျှကို၊ ဥပသမ္ပဒါ- ပြည့်စုံစေ ခြင်းက တပါးတဲ့။ ကုသိုလ်ဟူသမျှကိုတော့ ပြည့်စုံစေရမယ်တဲ့။ ဘယ်ကုသိုလ်ကိုမျှ မပယ်ရဘူး၊ မဖျက်ရဘူး၊ နားလည်ရဲ့ မဟုတ် လား၊ (မုန်ပါ၊ နားလည် ပါတယ် ဘုရား)။ ဒါက မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဆုံးအမသာသနာတော် တပါးဘဲ။ (၂)။ အကုသိုလ် ဟူသမျှ မပြုရဘူးဆိုတာက အဆုံးအမသာသနာတော် တပါး၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှ ပြုရမယ်ဆိုတာက သာသနာတော်တပါး၊ အဲဒီ ၂-ပါး လုံးဟာ ဘုရား၏အဆုံးအမ သာသနာတော် ချည်းဘဲ၊ နောက်ပြီးတော့-

သစိတ္တပရိယောဒပနံ-မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တပါးတဲ့၊ ဘယ်နှစ်ပါးရှိသွားပြီတုံး။ (သုံးပါးပါ ဘုရား)။ အဲ သုံးပါးရှိ သွားပြီ။ (၃)

တေ-ဤ သုံးပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ- တရားအလုံးစုံကို အကုန် အစင် သိမြင်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနံ-အဆုံး

အမတော် ပါပေတည်း တဲ့။ အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူး၊
ကုသိုလ် ဟူသမျှကိုပြုရမယ် ပြည့်စုံစေရမယ်၊ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်
စေရမယ် ဆိုတဲ့ ဒီသုံးပါးဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမ
သာသနာတော်ဘဲတဲ့။

အဲဒါဟာ ဂေါတမဘုရားရှင် တဆူတည်း၏ အဆုံးအမ
သာသနာ မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓ-မြတ်စွာဘုရားတွေ ဟူသမျှ ဘုရား
တိုင်း ဘုရားတိုင်း၏ အဆုံးအမ သြဝါဒသာသနာတော် ဖြစ်
ပါတယ်တဲ့၊ ဘုရားရှင်တွေဟာ တဆူနဲ့တဆူ အဆုံးအမသြဝါဒ
ချင်း မကွဲပြားဘဲ တူညီကြတယ်မဟုတ်လား၊ (တူညီကြပါတယ်
ဘုရား)။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက တိုတိုနဲ့ မှတ်သားထားရအောင်
ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊
ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊ မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊
ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ”တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊
ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊
မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊
ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ။

ပါဠိဂါထာက သဗ္ဗပါဿ- ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာမှာ သဗ္ဗာ-
ကုသလဿ- အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကို-လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်၊
အဲဒီ ဖွင့်ပြချက်အရ ပါပ-မကောင်းမှု ဆိုတာကို အကုသလ-
အကုသိုလ်-လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာပါဘဲ၊ မကောင်းမှုနဲ့

အကုသိုလ်ဟာ သဘော အားဖြင့် အတူတူပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ- အလုံးစုံသော မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကို မပြုရဘူးဆိုတဲ့ သြဝါဒစကားကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှား ပယ်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာပါ။ အကုသိုလ်ဟူသမျှ ကို မပြုရဘူး၊ မဖြစ်စေရဘူး၊ ရှောင်ရမယ်၊ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမဘဲ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။ ဒီတော့ “အကုသိုလ်ကို ရှောင်ဘိပယ်ဘို့ မလိုဘူး၊ ငါပြောတဲ့ အတိုင်းသာ နှလုံးသွင်း နေယျာ ကိစ္စပြီးတယ်” လို့ တစုံ တယောက်က ပြောယင် အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမနဲ့ မဆန့်ကျင် ပေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒါကို အထူးသတိပြု ကြရမယ်။

အကုသိုလ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာတွေတုံး ဆိုလို့ရှိယင် အကျဉ်း ချုပ်အားဖြင့် လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတဲ့ ဒီသုံးခုကို အရင်း ခံပြီးဖြစ်တဲ့ တရားတွေဟာ အကုသိုလ်တွေဘဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။ လောဘ-က လိုချင်တယ် နှစ်သက်တယ် သာယာတယ်၊ ဒေါသ-က စိတ်ဆိုးတယ် ပြစ်မှားတယ် မုန်းတယ်၊ မောဟ-က တွေဝေ တာ မသိတာ တဲ့။ ဒီသုံးပါးထဲမှာ လောဘ-က လိုချင်တယ် ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)။ သူများက မသိတောင်မှ ကိုယ့်ဟာကိုတော့ သိနေတာဘဲ၊ ငါ့မှာ လိုချင် နှစ်သက်တဲ့ လောဘတွေ ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာ ထင်ရှားသိနေ တာဘဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။ စိတ်ဆိုးပြီး ဒေါသဖြစ်နေယင်တော့ ဘေးက လူတွေတောင် ထင်ရှားသိတော့တာဘဲ၊ ဟ-ဒီလူဟာ

ဒေါသဖြစ်ပြီး စိတ်ဆိုးနေလို့ မျက်နှာပျက်နေပြီ၊ ကောင်းကြမ်း
တွေကို ပြောနေပြီ-လို့ အခြားလူတွေကလဲ ထင်ရှားသိနေတာဘဲ၊
အဲဒီလို ဒေါသဖြစ်ပုံ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှား ပါတယ်
ဘုရား)။

ဒါပေမဲ့ မောဟ ဆိုတာကတော့ အသိခက်တယ်၊ မောဟ
ကို တွေ့ဝေတယ်လို့ မြန်မာပြန်ဆိုထားကြတယ်၊ တွေ့ဝေတယ်
ဆိုပေမဲ့ မူးမေ့နေတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ မသိတာပါဘဲ၊
မသိဆိုတာကလဲ လုံးလုံးမသိတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ သဘော
တရားအမှန်ကို မသိတာပါဘဲ၊ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်၌
ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်
နေလို့ မမြဲတာတွေချည်းဘဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်လို့
ကြောက်စရာ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တဲ့
ရုပ်နာမ်တွေကို အထည်ကိုယ် လုပ်နေရတာဟာ ကြောက်စရာ
မကောင်းဘူးလား၊ (ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။
ကိုယ်အလိုအတိုင်း အကောင်းချည်း ဖြစ်အောင်လဲ မတတ်နိုင်
ဘူး၊ မပျက်အောင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တ
တရားတွေချည်းဘဲ၊ အဲဒီ မမြဲတာ ဆင်းရဲတာ အစိုးမရတာ
တွေဟာ အမှန်တရားတွေဘဲ၊ အဲဒီ အမှန်တရားတွေကို မသိပဲ
မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့ အနေ အစိုးရတဲ့အတ္တကောင်အနေဖြင့်
ထင်မြင်နေတာဟာ အလွဲအမှားကို သိနေတာဘဲ၊ အဲဒီလို အလွဲ
အမှားတွေကို အဟုတ်အမှန်ထင်နေတာဟာ အမှန်မသိတာဘဲ၊
အဲဒါကို တွေ့ဝေနေတယ်လို့ ဆိုတာဘဲ။

အကုသိုလ်ဟာ သဘော အားဖြင့် အတူတူပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ- အလုံးစုံသော မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကို မပြုရဘူးဆိုတဲ့ သြဝါဒစကားကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှား ပယ်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာပါ။ အကုသိုလ်ဟူသမျှ ကို မပြုရဘူး၊ မဖြစ်စေရဘူး၊ ရှောင်ရမယ်၊ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမဘဲ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။ ဒီတော့ “အကုသိုလ်ကို ရှောင်ဘို့ပယ်ဘို့ မလိုဘူး၊ ငါပြောတဲ့ အတိုင်းသာ နှလုံးသွင်း နေယဉ် ကိစ္စပြီးတယ်” လို့ တစုံ တယောက်က ပြောယဉ် အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမနဲ့ မဆန့်ကျင် ပေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒါကို အထူးသတိပြု ကြရမယ်။

အကုသိုလ်ဆိုတာ တယ်လိုဟာတွေတုံး ဆိုလို့ရှိယဉ် အကျဉ်း ချုပ်အားဖြင့် လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတဲ့ ဒီသုံးခုကို အရင်း ခံပြီးဖြစ်တဲ့ တရားတွေဟာ အကုသိုလ်တွေဘဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။ လောဘ-က လိုချင်တယ် နှစ်သက်တယ် သာယာတယ်၊ ဒေါသ-က စိတ်ဆိုးတယ် ပြစ်မှားတယ် မုန်းတယ်၊ မောဟ-က တွေဝေ တာ မသိတာ တဲ့။ ဒီသုံးပါးထဲမှာ လောဘ-က လိုချင်တယ် ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)။ သူများက မသိတောင်မှ ကိုယ့်ဟာကိုတော့ သိနေတာဘဲ၊ ငါ့မှာ လိုချင် နှစ်သက်တဲ့ လောဘတွေ ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာ ထင်ရှားသိနေ တာဘဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။ စိတ်ဆိုးပြီး ဒေါသဖြစ်နေယဉ်တော့ ဘေးက လူတွေတောင် ထင်ရှားသိတော့တာဘဲ၊ ဟ-ဒီလူဟာ

ဒေါသဖြစ်ပြီး စိတ်ဆိုးနေလို့ မျက်နှာပျက်နေပြီ၊ စကားကြမ်း
တွေကို ပြောနေပြီ-လို့ အခြားလူတွေကလဲ ထင်ရှားသိနေတာဘဲ၊
အဲဒီလို ဒေါသဖြစ်ပုံ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှား ပါတယ်
ဘုရား)။

ဒါပေမဲ့ မောဟ ဆိုတာကတော့ အသိခက်တယ်၊ မောဟ
ကို တွေ့ဝေတယ်လို့ မြန်မာပြန်ဆိုထားကြတယ်၊ တွေ့ဝေတယ်
ဆိုပေမဲ့ မူးမေ့နေတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ မသိတာပါဘဲ၊
မသိဆိုတာကလဲ လုံးလုံးမသိတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ သဘော
တရားအမှန်ကို မသိတာပါဘဲ၊ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်၌
ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်
နေလို့ မမြဲတာတွေချည်းဘဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်လို့
ကြောက်စရာ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တဲ့
ရုပ်နာမ်တွေကို အထည်ကိုယ် လုပ်နေရတာဟာ ကြောက်စရာ
မကောင်းဘူးလား၊ (ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။
ကိုယ်အလိုအတိုင်း အကောင်းချည်း ဖြစ်အောင်လဲ မတတ်နိုင်
ဘူး၊ မပျက်အောင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တ
တရားတွေချည်းဘဲ၊ အဲဒီ မမြဲတာ ဆင်းရဲတာ အစိုးမရတာ
တွေဟာ အမှန်တရားတွေဘဲ၊ အဲဒီ အမှန်တရားတွေကို မသိပဲ
မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့ အနေ အစိုးရတဲ့အတ္တကောင်အနေဖြင့်
ထင်မြင်နေတာဟာ အလွဲအမှားကို သိနေတာဘဲ၊ အဲဒီလို အလွဲ
အမှားတွေကို အဟုတ်အမှန်ထင်နေတာဟာ အမှန်မသိတာဘဲ၊
အဲဒါကို တွေ့ဝေနေတယ်လို့ ဆိုတာဘဲ။

(၈)

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်

ဝိပဿနာအလုပ်ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားမထုတ်နိုင်တဲ့သူတွေ မှာ မြင်တိုင်းကြားတိုင်း စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် သဘောတရားတွေကို “ခဏခဏ ဖြစ်ပျက်နေတယ်၊ မမြဲဘူး” လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်ကြဘူး၊ သိနိုင်ကြပါမလား၊ (မသိ နိုင်ကြပါဘုရား)။ မြင်ရ ကြားရတာ စသည်တွေလဲ အမြဲ တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်၊ မြင်တာ ကြားတာ စသည် တွေလဲ အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်၊ အဲဒါဟာ အမှန်သိတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)။ အမှန် သိတာမဟုတ်တော့ အလွဲသိတာပေါ့၊ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒီလို အမှန်မသိပဲ အလွဲသိတာကို မောဟ-အဝိဇ္ဇာလို့ ဆိုတာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ ထင် ရှားတွေ့နေရတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် လို့ ထင်နေတာလဲ အလွဲအမှားသိတဲ့ မောဟဘဲ၊ (မှန်ပါ ဘုရား)။ အဲဒီရုပ်နာမ်တွေကို ငါဘဲ သူဘဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်ဘဲလို့ ထင်မှတ်နေတယ်၊ အဲဒါလဲ အလွဲအမှား သိနေတဲ့ မောဟဘဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒီ မောဟ-က မြဲတဲ့ အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ အတ္တကောင်အနေဖြင့် အလွဲအမှားကို သိနေတော့ အဲဒီမောဟနောက်က လိုက်ပြီးဖြစ်နေတဲ့ စိတ် တွေကလဲ မြဲတဲ့အနေ စသည်ဖြင့် အလွဲအမှားတွေကို သိနေ တာဘဲ၊ အဲဒါဟာ အမှားသိဘို့ မောဟ-က အမေ့ပေးနေသလို ဖြစ်နေတာဘဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒါကို မောဟ-အဝိဇ္ဇာ- က အမှန်မသိရအောင် ဖုံးလွှမ်းထားလို့ အလွဲအမှားကို သိနေ တယ်လို့ ဆိုတာဘဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ဥပမာအားဖြင့်—လူတစ်စုက အခန်းထဲမှာ ထိုင်နေကြတယ် ဆိုပါတော့၊ လူတယောက်က ပြုတင်းပေါက်က ကြည်နေပြီး အဲဒီ လူစုအား သူမြင်ရတာတွေကို ပြောနေတယ် ဆိုပါတော့၊ အရှေ့ဘက်က ဘယ်လိုလူတွေ လာတယ်၊ အနောက်ဘက်က ဘယ်လိုလူတွေ သွားတယ် စသည်ဖြင့် ပြောနေယင် ထိုင်နေတဲ့ လူစုက အဲဒီလူပြောတာကိုပဲ နားထောင်ပြီး ဟုတ်သည် ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ အဲဒီလူက ပြောတဲ့အတိုင်းဘဲ အသိအမှတ် ပြုနေကြယင် မဟုတ်တာတွေလဲ အဟုတ်အမှန်လို့ အသိအမှတ် ပြုနေကြရမှာဘဲ၊ အဲဒါလိုပဲဘဲ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်၌ မရှုမမှတ်နိုင်တဲ့သူတွေမှာ မြင်တာ ကြားတာ စသည်တွေကို မြဲတဲ့အနေ စသည်ဖြင့် မောဟ-က လက်ဦး သိသိ သွားတယ်၊ အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီးဖြစ်တဲ့ စိတ်တွေကလဲ အဲဒီ မောဟ-က သိခဲ့သည့်အတိုင်းပင် မြဲတဲ့အနေ စသည်ဖြင့်ပင် အလွဲကိုသာ သိသိသွားတယ်၊ အဲဒါဟာ ပြုတင်းပေါက်မှ လူက အလွဲပြောတာကို ထိုင်နေတဲ့ လူစုက အဟုတ်အမှန် အနေဖြင့် အလွဲသိနေတာ မျိုးပါဘဲ၊ အဲဒါဟာ အဝိဇ္ဇာ မောဟ-က အလွဲအမှားကို သိပြီး အမှန်မသိရအောင် ဖုံးလွှမ်း တာပါဘဲ၊ အဲဒီလို အမှန်မသိပဲ အလွဲသိတာကို တွေ့ဝေတဲ့ မောဟ မသိတဲ့ မောဟလို့ ဆိုရတာပါဘဲ၊ (မှန်ပါတဲ့ရား)။ အဲဒါဟာ တရားသဘောအနေဖြင့် အလွဲသိတယ်လို့ ဆိုရပေမဲ့ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၏ သိရိုးသိစဉ် အနေအားဖြင့်တော့ အမှန် သိတွေ့လို့ဘဲ ထင်နေကြတယ်၊ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့ အနေ မိန်းမ

ယောကျ်ား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေဖြင့် ထင်မြင်နေတာ သိနေ
တာဟာ မောဟ-အဝိဇ္ဇာဘဲ။ အဲဒါကို မောဟဘဲလို့ သိဘို့ရာ
မလွယ်ဘူး။ (မှန်ပါဘုရား)။ လောဘ ဒေါသ တွေလို့ သိဘို့
မလွယ်ဘူး။ အသိခက်တယ်။

အဲဒီ ထင်ရှားသိလွယ်တဲ့ လောဘနဲ့ ဒေါသကို မှီပြီးတော့
ဖြစ်စေ၊ အသိခက်တဲ့ မောဟကို မှီပြီးတော့ဖြစ်စေ စိတ်ကူး
ကြံစည်တာ ပြောဆိုတာတွေဟာ သမ္မဟာ အကုသိုလ်တရားတွေ
ချည်းဘဲ။ အဲဒီ အကုသိုလ်တွေကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ သဗ္ဗပါ-
ပဿ-အလုံးစုံသော မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဟူသမျှကို၊
အကရဏံ-မပြုမလုပ်ရခြင်းက တပါး-လို့ ဟောတော်မူတာဘဲ။
အဲဒီ အကုသိုလ်ကို ထင်ရှားဖော်ပြရယင်...သတ္တဝါကို သတ်
တာလဲ အကုသိုလ်ဘဲ ညှဉ်းဆဲတာလဲ အကုသိုလ်ဘဲ။ သူတပါး
ဥစ္စာကို တိတ်တဆိတ် ခိုးယူတာလဲ အကုသိုလ်ဘဲ။ အတင်း
လုယူတာလဲ အကုသိုလ်ဘဲ။ သူတပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်
လိမ်ပြောတာလဲ အကုသိုလ်ဘဲ။ ဆဲဆိုတာလဲ အကုသိုလ်ဘဲ။
အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြည်ညိုနေတဲ့သူတွေကို မချစ်ခင် မကြည်
ညိုတော့ဘဲ ကွဲပြားကုန်အောင် ဂုံးတိုက်စကား ပြောတာလဲ
အကုသိုလ်ဘဲ။ အတိုချုပ်အားဖြင့် ပြောရယင်တော့ သူတပါး
အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲအောင် ပြုလုပ်တာ ပြော
ဆိုတာ ကြံစည်တာဟူသမျှဟာ အကုသိုလ်ချည်းဘဲ။ သူတ
ပါးနဲ့ မဆိုင်ပေမဲ့ လောဘအလိုလိုက်ပြီး ကိုယ်အလိုရှိတာကို
ပြုလုပ်ကြံစည်နေတာလဲ အကုသိုလ်ဘဲ။ အဲဒီ အကုသိုလ်ဟူသမျှ

တွေ့ကို မပြုဘို့ ကြဉ်ရှောင်ဘို့ ညွှန်ကြားတဲ့ အဆုံးအမ သာသနာတော်ပါတဲ့၊ အဲဒါကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ။

အကုသိုလ်ကို ဘာကြောင့် ရှောင်ရ ပယ်ရသလဲဆိုတော့- အကုသိုလ်ဟာ သာဝဇ္ဇ-ဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ- အပြစ်ရှိခြင်း- ဆင်းရဲသော မကောင်းကျိုးကိုပေးတတ်ခြင်း သဘောရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ရှောင်ဘို့ ပယ်ဘို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပါတဲ့။ အပြစ်ရှိပုံကတော့ လောဘ ဒေါသ မောဟ-က ခေါင်းဆောင် ပြီး ပြုလုပ်နေတဲ့ အကုသိုလ်ဟာ ပြုလုပ်နေတုန်းလဲ ကဲ့ရဲ့စရာ အပြစ်ရှိတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ကံ-အရသာ မကောင်းတဲ့ အစာကို စားရတဲ့အခါ စားနေတုန်းလဲ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေ သလိုပါတဲ့၊ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီ အကုသိုလ်က မျက်မှောက် မှာလဲ မကောင်းကျိုး ပေးတတ်တယ်၊ ရာဇဝတ်မှုများ ကျူး လွန်ယင် မကောင်းကျိုးပေးတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်၊ (မုန် လှပါဘုရား)။ နောက်နောက် ဘဝသံသရာ တလျှောက်လုံး မှာလဲ အပါယ်ဆင်းရဲ စသော မကောင်းကျိုးတွေကို ပေးတတ် တယ်၊ အဲဒါဟာ မသင့်တဲ့ အစာကို စားမိယင် ရောဂါဖြစ် တာမျိုးနဲ့ တူပါတယ်၊ (မုန်ပါဘုရား)။ အဲဒီလို ပြုလုပ်နေဆဲ မှာလဲ အပြစ်ရှိတဲ့ပြင် နောင်အခါ၌လဲ မကောင်းကျိုးကို ပေး တတ်သောကြောင့် အရသာလဲ မကောင်းပြီးတော့ မသင့်တဲ့

အစာကို ရှောင်သင့်သလိုပင် ရှောင်သင့်သောကြောင့် မြတ်စွာ
 ဘုရားက အကုသိုလ် ဟူသမျှကို ရှောင်ဘို့ ပယ်ဘို့ ညွှန်ကြား
 ဆုံးမတော်မူတာပါ။ အင်မတန် ကောင်းတဲ့ အဆုံးအမဘဲ၊
 မကောင်းဘူးလား။ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီ ဘုရား
 အဆုံးအမ အတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်သင့်တယ် မဟုတ်လား။
 (လိုက်နာပြီး ကျင့်သင့်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါပေမဲ့ အထူးအဆန်းထွင်ပြီး ဟောပြောနေတာလဲ ရှိတယ်-
 “မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်နေဘို့ရာ မလိုဘူး။ သူတို့ပြောတဲ့
 အတိုင်း လိုက်နာနေရုံနဲ့ ကိစ္စပြီးတယ်”တဲ့။ အဲဒါဟာ ဘုရား
 အဆုံးအမနှင့် မဆန့်ကျင် ပေးဘူးလား။ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်
 ဘုရား)။ ဒါပေမဲ့ သူ့ဆိုင်ရာ တပည့်တွေကတော့ သိပ်သဘော
 ကျနေတာဘဲ။ သူတို့ဆရာက ဉာဏ်ထူးလို့ အထူးတွေကို ဟော
 တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီလို ယုံကြည် သဘောကျတဲ့
 သူတွေကလဲ ဘုရားအဆုံးအမနဲ့ မဆန့်ကျင်ပေးဘူးလား။ (ဆန့်
 ကျင်ပါတယ်ဘုရား)။ အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူးဆိုတဲ့
 ဘုရား သာသနာတော်ကို ပစ်ပယ်ရာ မရောက်ပေ ဘူးလား။
 (ပစ်ပယ်ရာ ရောက်ပါတယ်ဘုရား)။ ဘုရား သာသနာတော်
 ကို ပစ်ပယ်ယင် ဘုရား၏ သြဝါဒခံတဲ့ ဘုရားတပည့် ဟုတ်ပါ
 ဦးမည်လား။ အဲဒါဟာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီလို
 အရေးကြီးလို့ သိနားလည်သင့်တာကို သိနားလည်ထားကြရန်
 အတွက် ဘုန်းကြီးက ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး
 ဆိုတဲ့ ဒီတရားတော်ကို ဟောတာပါ။

ဘုရားအလိုတော်နှင့် ဆန့်ကျင်တာကို ဟောပြောနေတာ ကြားရယင် ဘုရားတပည့်တိုင်းဟာ ဘုရားဘက်ကနေဘို့ အရေးကြီးတယ်။ အရေးမကြီးဘူးလား၊ (အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား)။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလစာ မဟာနာမ် ဆိုတဲ့ သာကီဝင်မင်းဟာ ရှိခဲ့တယ်။

မဟာနာမ်မင်း၏ စိတ်နေသဘောထား

အဲဒီ မဟာနာမ်မင်းက ဘုရားနဲ့စပ်ပြီး သူ့စိတ်နေသဘောထားကို မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ဒီလို ဖော်ပြ လျှောက်ထားပါတယ်။

အကြောင်း တစုံတခုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တဖက်ရဟန်းသံဃာတော်တွေက တဖက်ဖြစ်ပြီး ကွဲပြားနေယင် တပည့်တော်က မြတ်စွာဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရား၊ ရဟန်းသံဃာတော်များ ဘက်က မနေပါဘူး—တဲ့။

ဒီလို လျှောက်တယ်။ အဲဒီလို လျှောက်ပုံဟာ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။

ဘုရား ကိုးကွယ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘုရားဘက်က နေပါမှပေါ့။ ဒါမှ ပုဒ္ဒသသနာဝင် ဘုရားတပည့်ဖြစ်တာ၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ သံဃာဆိုတာ အရိယာသံဃာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ အရိယာ သံဃာကတော့ ဘုရားနဲ့ အယူ မကွဲပြားပါဘူး၊ အရိယာ မဟုတ်ယင်တော့ ဘုရားအလိုနဲ့ ကွဲပြား ပြောဟောနေတာလဲ ရှိနိုင်တယ်။ (မှန်ပါ၊ ကွဲတတ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဘုရား

အဆုံးအမကို မလိုက်နာဘဲနဲ့ ကိုယ်ထင်ရာ ပြောဟော ကျင့်သုံး
နေတာတွေ ရှိတယ်။ (မှန်ပါ)။ အဲဒီလို ပြောဟောပုံ တွေကို
တော်တော်ကြာမှ ထုတ်ဖော်သင့်သမျှ ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောရ
မှာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့—

မြတ်စွာဘုရားက တဖက် ရဟန်းသံဃာနဲ့ ရဟန်းမိန်းမ
တွေက တဖက် ဒီလို ကဲ့နေယင်လဲ တပည့်တော်က ဘုရား
ဘက်က နေမှာပါဘုရားတဲ့။ ဒီလိုလဲ မဟာနာမ်မင်းက
လျှောက်တယ်။ နောက်ပြီးတော့—

မြတ်စွာဘုရားက တဖက် အမျိုးသား အမျိုးသမီး
သံဃာတွေနဲ့ လူဝတ်ကြောင် အမျိုးသား အမျိုးသမီး
ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတွေက တဖက် ဒီလို ကဲ့နေယင်လဲ
တပည့်တော်က ဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရားတဲ့။ ဒီလိုလဲ
လျှောက်တယ်။

လျှောက်ပုံ မကောင်းဘူးလား။ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။
လောကမှာ တချို့လူတွေကတော့ စီးပွားရေးတို့ အခြေအရံ
ပြည့်စုံရေးတို့ ဒီလိုဟာတွေကို ငဲ့ပြီးတော့ အမှန်ဘက်ကိုမလိုက်ဘဲ
အမှားဘက်ကို လိုက်နေတာလဲ ရှိကြတယ်။ အဲဒါ သတိပြုစရာ
ပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့—

မြတ်စွာဘုရားက တဖက် ရဟန်း ရှင် လူတွေနဲ့ နတ်
ဗြဟ္မာတွေက တဖက်-ဒီလို ကဲ့ပြားနေယင်လဲ တပည့်တော်က
ဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရားတဲ့။ ဒီလိုလဲ လျှောက်တယ်။

အဲဒါကတော့ သတ္တဝါတွေအားလုံးက တဖက် ဘုရား
 တပါးတည်းစာ တဖက် ဒီလို ကွဲပြား နေယင်လဲ အများဘက်
 မလိုက်ဘဲ ဘုရားတပါးတည်းဘက်မှာသာ နေပါ့မယ်လို့ ဆိုတာ
 ပါဘဲ။ အဲဒါဟာ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်
 ဘုရား)။ အေး-ဒကာထွန်းကျော်ဟာ “ဘုရားဘက်ကသာ နေ
 မယ်”လို့ လျှောက်တဲ့ မဟာနာမ်မင်း၏စကားကို အထူး သတိ
 ပြုပြီး မှတ်ထားရမယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။ ဘုရားစကားနဲ့ ဆန့်
 ကျင်တဲ့ ဟိုဘက်မသွားနဲ့၊ ဘုရားစကားနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ အယူ
 ဝါဒ အဟောအပြောတွေကို လက်မခံနဲ့၊ အဲဒီလိုဟာတွေ
 လက်ခံသင့်ပါ့မလား၊ (လက်မခံသင့်ပါဘုရား)။

ယခု ဘုန်းကြီး ဟောပြောနေတဲ့ “သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ”
 အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူး ကြဉ်ရှောင်ရမယ် ပယ်ရမယ်
 ဆိုတာဟာ ဘုရားစကားတော်ဘဲ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်
 ဘုရား)။ တစုံတယောက်က အကုသိုလ်ကို ကြဉ်ရှောင်ဘို့
 မလိုဘူး-လို့ ပြောဟောယင် အဲဒါဟာ အကုသိုလ် ဟူသမျှ
 မပြုရဘူးဆိုတဲ့ ဘုရားစကားတော်နှင့် မဆန့်ကျင်ဘူးလား၊
 (ဆန့်ကျင်ပါတယ် ဘုရား)။ ဘုရားစကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့
 အဲဒီလိုစကားကို လက်ခံသင့်ပါ့မလား၊ (လက်မခံသင့်ပါ
 ဘုရား)။ ဘုရားစကားနှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့ အဲဒီလိုစကားမျိုးကို
 လက်မခံမှ ဘုရားဘက်က နေရာရောက်တယ်၊ ဘုရားဘက်က
 သာ နေသင့်တယ် မဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒံကာ ထွန်းကျော်တို့ဟာ ဘုရား အဆုံးအမတော်နှင့် အညီ ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်ပြီး ကျင့်သုံးနေကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ကျင့်သုံးနေကြပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီ ငါးပါးသီလထဲ မှာ ပါဏာတိပါတာ-သတ္တဝါ၏အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ကြည့်ရှောင်ကြောင်း ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏-လို့ဆိုပြီး ဆောက်တည်ရတာ ပါတယ် မဟုတ်လား၊ (ပါပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို ဆောက်တည်ပြီးတော့ သတ္တဝါကို သတ်ခြင်းမှ ကြည့်ရှောင်တာဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်နှင့် ညီတယ် မဟုတ်လား၊ (ညီပါတယ်ဘုရား)။ ဒါပေမဲ့ ဘုရားအလိုတော်နှင့်ဆန့်ကျင်ပြီး နည်းသစ် ထွင်ဟောတဲ့ သူတွေကတော့ သတ်ခြင်းမှ ကြည့်ရှောင်ရန် ဆောက်တည် ကျင့်သုံးဘို့ မလိုဘူးလို့ ပြောဟောနေကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့-မသတ်ဘဲ ကြည့်ရှောင်နေတာက မခက်ဘူး လွယ်တယ်။ သတ်ဖို့ရာက ခက်တယ် မလွယ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ခက်ခဲတဲ့အလုပ်မှ ကြည့်ရှောင်ရန် ဆောက်တည် ကျင့်သုံးနေဘို့ မလိုပါဘူးတဲ့။ ဒါက ဆန့်ကျင်ဘက် တည်ထိုင် ပြောဆိုနေတဲ့ သူတွေရဲ့ အဆိုဘဲ။

သူတို့ ဆိုလိုတာကတော့ တောထဲက ဆင်တို့ ကျားတို့ ဒီလို အကောင်တွေကို သတ်ဖို့ ခက်တယ်။ လူတွေကို သတ်ဖို့ ခက်တယ်။ ဒီလို ခက်တာတွေကို ရည်ရွယ်ပြီး သတ်မှုမှ ကြည့်ရှောင်ဘို့ မလိုကြောင်း ပြောဆိုကြတာပါ။ သူတို့စကားကို ယုံကြည်တဲ့ သူတွေကလဲ အဲဒီလို ပြောဆိုချက်ကို တကယ် မှန်တယ်လို့ ထင်

နေကြတယ်။ အမှန်စင်စစ်ကတော့ အဲဒီလိုဟာတွေလဲ စွမ်းနိုင် တဲ့သူတွေက သတ်နေကြတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရားအလိုတော် ကတော့ သတ်ဖို့ခက်တဲ့ သတ္တဝါတွေလဲ မသတ်ဖို့ ဆောက် တည်ပြီး ရှောင်ကြဉ်စေလိုတာပါဘဲ။

ဖြစ်လွယ်တဲ့ သတ်မှုတွေကတော့ အလွန်များပါတယ်။ ခြင် ကိုက်နေတဲ့အခါ အဲဒီ ခြင်ကို သတ်ဖို့ မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ် ပါတယ်ဘုရား)။ ကြမ်းပိုးတို့ သန်းတို့ ယင်တောင်တို့ ဒီလိုဟာ တွေလဲ သတ်ဖို့မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ်ပါတယ်ဘုရား)။ ကြက်ဥ ဘဲဥတို့ ကြက်တို့ ဘဲတို့ ဆိုတာတွေလဲ သတ်ဖို့ မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ်ပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီလို သတ်ဖို့ လွယ်တာတွေကဘဲ များပြီးတော့ အဲဒီလိုဟာတွေ သတ်နေကြတာကဘဲ များပါ တယ်။ ဒါကြောင့် မသတ်ဘဲ နေတာထက် သတ်ရတာက ပိုပြီး ခက်တဲ့အတွက် သတ်မှုမှ ကြဉ်ရှောင်ရန် ဆောက်တည်ဖို့ မလို ဘူးလို့ ဆိုတာဟာ မှန်ကန်ပါ့မလား၊ (မမှန်ကန်ပါ ဘုရား)။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကတော့ သတ်ဖို့ခက်သည် ဖြစ်စေ၊ လွယ်သည်ဖြစ်စေ ဘယ်လိုသတ္တဝါကိုမျှ မသတ်ဘဲ ကြဉ်ရှောင် ရန် သီလဆောက်တည်ပြီး ကျင့်ဖို့ ညွှန်ကြား ဆုံးမထားတာဘဲ။ မှန်တတ် မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။

ထို့အတူပင် ခိုးမှု လိမ်မှု စသည်တွေမှလဲ ကျူးလွန်ရန် ခက် သည် ဖြစ်စေ၊ လွယ်သည်ဖြစ်စေ ကြဉ်ရှောင်ရန် ဆောက်တည် ပြီး ကျင့်သုံးဖို့ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားတော် မူပါတယ်။ မှန်ရဲ့ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီတော့ သတ်မှု

ခိုးမှုစသည်မှ ကြဉ်ရှောင်ဖို့ မလိုဘူးလို့ ပြောဆိုတာဟာ ဘုရား အဆုံးအမနှင့် မဆန့်ကျင်ဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီလို ဆန့်ကျင်ဘက်ကို မလိုက်ဘဲ ဘုရားဘက်ကနေဘို့ အရေး ကြီးပါတယ်၊ အရေး မကြီးဘူးလား၊ (အရေးကြီး ပါတယ် ဘုရား)။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမက “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှား ပယ်လေ”တဲ့၊ အဲဒါကို မြဲမြံစွာ မှတ်ထားကြရမယ်၊ (မှန်ပါ ဘုရား)။ အကုသိုလ်ဆိုတာ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ ဒီသုံး ပါးလုံးပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ မနောကံ အကုသိုလ် ဆိုတာ စာတော့ သမထဝိပဿနာဘာဝနာနဲ့ ပယ်နိုင်မှ ကင်းရှင်းတယ်၊ ဒါကြောင့် သာမန်လူတွေမှာ ကြဉ်ရှောင်ဖို့ အထူးလိုတာကတော့ ကာယကံ အကုသိုလ်နဲ့ ဝစီကံအကုသိုလ်တွေပါဘဲ၊ သူတပါးအား အကျိုး မဲ့ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပြောဆိုတဲ့ ကိုယ်အမှု နှုတ်အမှုတွေ ပါဘဲ။ ကာယကံ အကုသိုလ် ဆိုတာ (၁) ကြက်ဥ ဘဲဥ သန်းဥတို့မှ စပြီး သတ္တဝါတွေကို သတ်မှုဘဲ၊ အဲဒီ သတ်မှု အကုသိုလ်ကို ကြဉ်ရှောင်ရမယ်၊ အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူး ဆိုတဲ့ ဒီအဆုံးအမ စကားတော်အရကတော့ သေအောင် မသတ်ပေမဲ့ နာကျင်အောင် ဆင်းရဲအောင် နှိပ်စက်မှုကိုလဲ မပြုရဘူး၊ ကြဉ် ရှောင်ရ မှာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ (၂) သူတပါး ဥစ္စာကို လုယက် ခိုးယူတာလဲ ကာယကံ အကုသိုလ်ဘဲ၊ အဲဒါလဲ ကြဉ် ရှောင်ရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ (၃) တရားမဝင် မပိုင်မဆိုင်တဲ့ မေထုန်အမှု ကျူးလွန်တာလဲ ကာယကံ အကုသိုလ်ဘဲ၊ အဲဒါ

ကိုလဲ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ ဒီ ကာယကံ ၃-ခုမှ ကြဉ်ရှောင်ပုံ ကတော့ ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်ရာမှာ (၁) ပါဏာတိ ပါတာ ဝေရမဏိ၊ (၂) အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ၊ (၃) ကာ မေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒိ သမာဒိယာမိ-လို့ ဆိုပြီး ဆောက်တည်ကတည်းက ပါဝင်သွားပါပြီ၊ ပါဝင်တယ် မဟုတ် လား၊ (ပါဝင်ပါတယ် ဘုရား)။

နှုတ်ဖြင့် မပြောသင့်တာကို ပြောတဲ့ ဝစီကံ အကုသိုလ် ကတော့ (၁) မုသာဝါဒ သူတပါးအကျိုးမဲ့ ဖြစ်အောင် လိမ် ပြောတာက တခု၊ အဲဒီလို သူတပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် လိမ်ပြောတာက အပြစ်ကြီးတယ်၊ အပါယ်လေးပါးလဲကျရောက် စေတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝစီကံကို ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ အကုသိုလ် ဟူသမျှ မပြုရဘူးဆိုတဲ့ ဒီဩဝါဒ စကားတော်အရ အားဖြင့်တော့ သူတပါးအား အကျိုးမဲ့မဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ရယ်စရာ လိမ်ပြောခြင်းကိုလဲ ကြဉ်ရှောင်ရမှာဘဲ။ အဲဒါကတော့ ငါးပါး သီလ ဆောက်တည်ရာမှာ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒိ သမာဒိယာမိ-လို့ ဆိုပြီး ဆောက်တည်ကတည်းက ပါဝင်သွား ပါပြီ၊ ပါဝင်တယ် မဟုတ်လား။ (ပါဝင်ပါတယ် ဘုရား)။ အဲ ဒါက ငါးပါးသီလထဲမှာ တိုက်ရိုက် ပါဝင်တဲ့ဟာဘဲ။ တိုက်ရိုက် မပါတဲ့ အကုသိုလ် ဝစီကံကလဲ သုံးခုရှိသေးတယ်၊ (၂) ပိသုဏ ဝါစာ- ဂုံးတိုက်ခြင်းဆိုတာက တခုဘဲ၊ ချစ်ခင်ယုံကြည် ရင်းနှီး နေတဲ့ သူတွေကို ချစ်ခင်မှု ယုံကြည်မှု ရင်းနှီးမှုပျက်ပြီး ကွဲပြား ကုန်အောင် တဖက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြစ်ကို ပြောတာဟာ ဂုံးတိုက်

တာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ (၃) ဖရုသဝါစာ- ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းတဲ့၊ အဲဒါကတော့ တဖက်သားနားမခံသာအောင် ဆဲဆိုတာ ကြိမ်းမောင်းတာ ခြိမ်းခြောက်တာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ (၄) သမ္မပ္ပလာပ-အနှစ်မဲ့ အပြိန်အဖျင်းစကားကို ပြောခြင်းတဲ့၊ အဲဒါကတော့ တကယ် မဟုတ်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို တကယ်ဟုတ်သလို လုပ်ပြီး ပြောတာပါဘဲ။ ယခုကာလမှာ ထုတ်ဝေနေတဲ့ ခေတ်ပေါ်ဝတ္ထုမျိုးတွေကို ပြောဆိုတာမျိုး ပါဘဲ။ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးတဲ့သူဟာ မုသာဝါဒကို ကြဉ်ရှောင်သလို ပိသုဏဝါစာ၊ ဖန်ရှုသဝါစာ၊ သမ္မပ္ပလာပ တို့ကိုလဲ ကြဉ်ရှောင်ဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ မှတ်ထားကြရမယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒီ အကုသိုလ်ကာယကံ ၃-ပါး၊ အကုသိုလ်ဝစီကံ ၄-ပါး၊ အားလုံးပေါင်း အကုသိုလ် (၇) ပါးကို သီလဆောက်တည်ပြီး ကျင့်ခြင်းဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ဖို့ ပယ်ဖို့ပါဘဲ။ အဲဒါကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက (သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ) အလုံးစုံသော အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူး-လို့ ဟောတော်မူတယ်။ အဲဒါကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရဦးမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ။

အဲဒါဟာ သူတပါးအား အကျိုးမဲ့ ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တဲ့ ပြောဆိုတဲ့ မကောင်းမှုတွေကို ကြဉ်ရှောင်ဖို့ ပယ်ဖို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာဘဲ။ ဆောင်ပုဒ်က အဲဒီအနက်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်

စေရဲ့ မဟုတ်လား၊ (ပေါ်လွင်စေပါတယ်ဘုရား)။ အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ—ဆိုတာကို ကလေး သူငယ်တွေတောင် နားလည်နိုင်ပါတယ်။ လောဘ ဒေါသ အလိုလိုက်ပြီး မတော်မသင့် ကြံစည်တဲ့ မနောက် အကုသိုလ်ပယ်ပုံကိုတော့ ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ပြောတဲ့အခါကျမှ ပြောရမယ်။ နောက်ပြီးတော့—

(ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ) ကုသလဿ- ကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊ ဥပသမ္ပဒါ- ပြည့်စုံစေရမယ် တဲ့။ ကုသိုလ်ဆိုတာ အနုဝဇ္ဇ-သုခ-ဝိပါကလက္ခဏာ-လို့ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း အပြစ်ကင်းခြင်း လက္ခဏာ၊ ချမ်းသာဆိုတဲ့ ကောင်းကျိုးကို ပေးခြင်းလက္ခဏာ ရှိတယ် တဲ့။ ဒါနကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် သူဖြစ်နေဆဲမှာ လောဘ ဒေါသ မောဟ ဆိုတဲ့ တရားဆိုးတွေ မပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ပညာရှိ သူတော် ကောင်းတို့၏ အမြင်အားဖြင့် ဘာအပြစ်မှ မရှိဘူး၊ အပြစ်ကင်း နေတယ်၊ ဘာလိုတုံးဆိုယင် အရသာကောင်းကို စားနေရတဲ့ အခါ အပြစ်တင်စရာ မရှိတာလိုပဲ၊ ဒါကြောင့် ဒါန သီလ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နေတဲ့အခါ အနုဝဇ္ဇ-အပြစ်ကင်းတယ် တဲ့။ အပြစ်မရှိကြောင်း ထင်ရှားရဲ့ မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)။ အကြောင်းညီညွတ်လို့ အကျိုးပေးတဲ့ အခါကျတော့လဲ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်က မိမိတို့ အလိုရှိတဲ့ ကောင်းကျိုးကိုသာ ပေးတတ်တယ်။ ပေးကမ်းလှူဒါန်းတဲ့ သူကို အရေးအကြောင်း ရှိလျှင် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တတ်နိုင်သမျှ အားပေးကူညီကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ကူညီကြပါတယ်ဘုရား)။ ယဉ်ကျေးမှု ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံနေတဲ့သူကို အခြားသူ

တွေ့စာ ကြည်ညိုကြ ချီးမွမ်းကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ကြည်ညိုကြ ချီးမွမ်းကြပါတယ်ဘုရား)။ ဘာဝနာအလုပ် အားထုတ်နေတဲ့ သူ့ကိုလဲ သူတော်ကောင်းတွေ့စာ ချီးမွမ်းကြ အားပေးကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ချီးမွမ်းကြ အားပေးကြပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒါ ဟာ မျက်မှောက်ဘဝမှာပင် ကုသိုလ်က ကောင်းကျိုးပေးတာ တစ်စိတ်တဒေသဘဲ၊ (မှန်ပါတုရား)။

လှူဒါန်းတဲ့ ဒါနကုသိုလ် ပြုနေဆဲမှာဘယ်သူ့ ကိုမှ အကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေဘူး မဟုတ်လား၊ (အကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေပါဘုရား)။ ဘယ် သူ့ ကိုမှ မထိခိုက်ဘူး မဟုတ်လား၊ (မထိခိုက်ပါဘုရား)။ အဲဒါ ဟာ ကဲ့ရဲ့ဘယ် အပြစ်ကင်းတာဘဲ။ ခုတင်စာ ဒကာ-ဒကာမ တွေ၏ အလှူစာရင်းကို တာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်က ကြေငြာတယ် မဟုတ်လား၊ (ကြေငြာပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီ အလှူကုသိုလ် တွေကို အများစာ သာဓု ခေါ်ကြတယ် မဟုတ်လား၊ (သာဓု ခေါ်ကြပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီလို သာဓု ခေါ်စော့ သာဓု ခေါ်တဲ့ သူတွေမှာလဲ ကိုယ်တိုင်လှူဒါန်းသလိုပင် ကုသိုလ် အထူး တွေကို ရကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ရကြပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို သာဓုခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်ကလဲ နောင်တချိန်မှာ အကြီးအကျယ် အကျိုးပေးမှာဘဲ၊ အဲဒါဟာ ကုသိုလ်က ကောင်းကျိုးကို ပေးတဲ့ သဘောဘဲ၊ (မှန်ပါတုရား)။

သာဓု အနုမောဒနာ အကျိုး

ဘုရား လက်ထက်တော်ဇာလက ဝိသာခါဆိုတဲ့ ဒါယိကာမ ဟာ သာဝတ္ထိ မြို့၏ အရှေ့ တောင်ဘက် အရပ်၌ ပုဗ္ဗာရုံ ဆိုတဲ့

ကျောင်းတော်ကို ဆောက်လုပ်ပြီး ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာ
 တော်အား လှူဒါန်း ပါတယ်။ ပြာသဒ် ကျောင်းမကြီးစာ
 အောက်ထပ် အခန်းတရာ အထက်ထပ် အခန်းတရာ ရှိတယ်။
 အခြံအရံ ပြာသဒ် တွေကလဲ တထောင် ရှိတယ်။ အဲဒါဟာ
 ကိုးကုဋေ အကုန်အကျခံပြီး ဆောက်လုပ်တဲ့ ကျောင်း ဖြစ်တဲ့
 အတွက် အလွန်ပင် အချိုးကျ လှပတင့်တယ်ပြီး ကောင်းမွန်
 တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဟုတ်မှားဘဲ၊ ကိုးကုဋေ တန်တယ်ဆိုတော့
 သိန်းပေါင်း ကိုးရာတန်ဘဲ ယခုနေအခါမှာ ဒါလောက် အဖိုး
 တန်တဲ့ကျောင်း ရှိပုံမရပါဘူး။

အဲဒီ ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းတဲ့ အခါမှာ
 ဝိသာခါက သူ့မိတ်ဆွေငါးရာကို ခေါ်သွားပြီး၊ အဲဒီ ကျောင်းမှာ
 ကြည်ညိုဘွယ်တွေကို လျှောက်ပြတယ်။ အဲဒီ အခါ သူ့မိတ်ဆွေ
 အမျိုးသမီးတွေက သိပ် သဘောကျပြီး ချီးမွမ်းကြတယ်။ အဲဒီ
 တော့ ဝိသာခါက အဲဒီ ကျောင်းအလှူဒါနကုသိုလ်ကို သူ့မိတ်
 ဆွေများအား အမျှပေးဝေတယ်။ အားလုံးကပဲ ဝမ်းမြောက်
 ဝမ်းသာနဲ့ သာဓုအနံ့မောဒနာ ခေါ်ကြပါတယ်။ အဲဒီ သူ့မိတ်
 ဆွေထဲမှ ဒကာမတယောက်ကတော့ အထူးသဖြင့် ဝမ်းမြောက်
 ဝမ်းသာစွာနဲ့ သာဓုခေါ်ပြီး အနုမောဒနာ ပြုပါသတဲ့။ အဲဒီလို
 သာဓုခေါ်ပြီး အနုမောဒနာ ပြုတဲ့ကုသိုလ်ကြောင့် သေသည်၏
 အခြားမဲ့မှာ အဲဒီ အမျိုးသမီးဟာ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌
 အလျား အနံ ၁၆-ယူဇနာစီရှိတဲ့ နတ်ဗိမာန်ကြီးမှာ နတ်သမီး
 ဖြစ်ရတယ်။ တယူဇနာ (၈) မိုင်ကျထားပြီးတုတ်ယင် အဲဒီ နတ်

ဗိမာန်ကြီးဟာ အလျားအနံ ၁၂၀-မိုင်စီ ရှိတယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ၊
 အဲဒီ နတ်ဗိမာန်ကြီး၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပြာသာဒ် အခြံအရံ
 တွေရော တံတိုင်းဥယျာဉ်ရော ရေကန် စသည်တွေရော ပြည့်စုံ
 လျက် ရှိနေပါသတဲ့။ အခြေအရံ နတ်သမီးတွေကလဲ တထောင်
 ရှိပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ ပိုက်ဆံတပြားမျှမကုန်ရပဲ သာဓုခေါ်ရုံမျှနဲ့
 ရသွားတဲ့ နတ်စည်းစိမ်တွေဘဲ။ အားရစရာ မကောင်းဘူးလား။
 (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ပြီး လှူ
 တာကို အကြောင်းပြုပြီး သာဓုခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ခမ်းခမ်း
 နားနား ကျောင်းအလှူကို အာရုံပြုပြီး ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာနဲ့
 သာဓု ခေါ်တာပါဘဲ။ အဲဒီ သာဓုခေါ်တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့်
 နတ်ပြည် ရောက်ပြီး ခမ်းခမ်းနားနား အဆောက်အဦ အခြေအရံ
 စသည်နှင့် ပြည့်စုံသွားရတာပါဘဲ။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားနှင့်
 တကွ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ စသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေ ကလဲ
 ချီးကျူးပြီး ဟောကြား ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ တချို့ကတော့ နိဗ္ဗာန်ရည်သန်ပြုတဲ့ ကောင်းမှုကိုမူ
 သာဓုခေါ်ရမယ်တဲ့။ တခါက အဲဒီလို ဟောတဲ့တရားကို သဘော
 ကျပြီးတော့ အခြား ကုသိုလ်တွေ သာဓုတောင် မခေါ်နိုင်ဘူး
 ဆိုတဲ့ လူတယောက်ကို သူ့မိတ်ဆွေတွေက ဘုန်းကြီးထံ ခေါ်
 လာပြီးတော့ သာမန်ကုသိုလ်တွေကို သာဓု ခေါ်သင့် မခေါ်သင့်
 ဖြေရှင်းဟောကြားပေးဘို့ လျှောက်ကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးရှင်းပြ
 လိုက်ပုံကတော့—မည်သည့် ကုသိုလ်မဆို သာဓု ခေါ်သင့်တယ်။
 သာဓုခေါ်ယင် ကိလေသာမောင်းသေးလို့ သံသရာဘဝထဲ ဖြစ်ရ
 ပေမဲ့ ချမ်းသာတဲ့ ဘဝကောင်း ဘဝမြတ်မှာ ဖြစ်ရတယ်။ သာဓု

ခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်တောင် မရှိယင်တော့ ကိလေသာ မကင်းသေး
 တဲ့သူမှာ ယုတ်ညံ့တဲ့ ဘဝတွေမှာချည်း ဖြစ်သွားမှာဘဲ။ သာမန်
 ကုသိုလ်တွေကို သာဓုမခေါ်ပဲနေရုံမျှနဲ့ အရိယမဂ်ဖိုလ်လဲ မရောက်
 နိုင်ဘူး။ ကိလေသာလဲ မကင်းနိုင်ဘူး။ ကိလေသာ မကင်းယင်
 ဘဝအသစ်ကတော့ ဖြစ်ရမှာဘဲ။ အဲဒီလို ဘဝအသစ် ဖြစ်တဲ့
 အခါ ကိုယ်တိုင်ပြုထားတဲ့ ကုသိုလ်ကလဲ ခိုင်ခိုင်မာမာမရှိ၊ သာဓု
 ခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်ကလဲ မရှိယင် ယုတ်ညံ့တဲ့ ဘဝတွေမှာချည်း
 ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသွားဘို့သာရှိတာဘဲ။ ဒါကြောင့် သာဓုမခေါ်ရုံနဲ့
 ဆင်းရဲငြိမ်းလိမ့်မယ်လို့ မထင်မှတ်ပါနဲ့လို့ ရှင်းပြောလိုက်ရတယ်။

ဒီနေရာမှာ “သူတပါးက ပြုထားတဲ့ ကုသိုလ်ကို အမျှပေးဝေ
 ယင် သာဓုခေါ်ပြီး အနုမောဒနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်။
 အဲဒီလိုဖြစ်ပွားစေယင် အဲဒီကောင်းမှုကြောင့်လဲ မြင့်မြတ်တဲ့ဘဝ
 ကို ရောက်နိုင်တယ်” ဆိုတဲ့ ဘုရား ရဟန္တာတို့၏ ဟောပြောချက်နဲ့
 “နိဗ္ဗာန်ကို မရည်သန်တဲ့ကုသိုလ် သာဓုမခေါ်ရဘူး” ဆိုတဲ့ ဝါဒ
 ဟာ ကွဲပြားမနေဘူးလား။ (ကွဲပြားနေပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို
 ကွဲပြားနေတဲ့ အခြားဝါဒဘက်ကို လိုက်သင့်ပါ့မလား။ (မလိုက်
 သင့်ပါဘုရား)။ ဘုရားဘက်ကသာ နေသင့်တယ် မဟုတ်ပါလား။
 (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို အများက ဘုရားဘက်ကချည်း
 နေကြမယ် ဆိုယင် ဘုရား သာသနာတော်ဟာ မဆုတ်ယုတ်ပဲ
 တည်တံ့နေမယ် မဟုတ်ပါလား။ (မှန်ပါ ဘုရား)။ အဲဒီလို
 သာသနာတော် တည်တံ့အောင်လို့ ဒီ ကာကွယ်ရေး တရားကို
 ဟောရတာဘဲ။ မဆောင်းဘူးလား။ (ကောင်းပါတယ် ဘုရား)။

ဒါနပယ်ယင်လဲ ဝါဒကဲ့ပဲ

ပေးလှူရန် မသင့်တဲ့ မိန်းမအလှ၊ နွားအလှ၊ သေရည် အရက် အလှ၊ လက်နက်အလှ၊ ပွဲသဘင်အလှ ဆိုတဲ့ ဒီလို အလှမျိုး ကိုတော့ ဘုရားအလိုတော်အရ မလှသင့်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီမူတပါး အပြစ်မရှိတဲ့ ပစ္စည်းအလှ ဟူသမျှကိုတော့ လှသင့် တာချည်းပါဘဲ။ လောကီချမ်းသာအတွက် ဖြစ်စေ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာအတွက်ဖြစ်စေ ရည်ပြီး လှသင့်တာချည်းပါဘဲ။ မြတ်စွာ ဘုရားက ဒါနအကျိုးကြီးပုံတွေကို ချီးကျူး ဖော်ပြထားတာဟာ လှချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ လောကီချမ်းသာအကျိုးတွေကို ရည် ပြီး ဖော်ပြ ဟောကြားထားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရားအလို တော်အရဆိုယင် ဘယ်ဒါနကိုမျှ မပယ်သင့်ပါဘူး။ ဓမ္မဒါယာဒ သုတ်မှာတော့ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်ဖြင့် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားအမွေခံယူဖို့ ဟောထားတာ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လောကီချမ်းသာကို တောင့်တပြီး မပြုရဘူးလို့တော့ မပယ်မြစ် ပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေရမယ် ပြုရမယ်လို့သာ ဟောတော်မူပါတယ်။ ဘယ်လိုကုသိုလ် မပြုရ ဘူးလို့တော့ ပယ်မြစ်တာမရှိပါဘူး။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။

ဒါပေမဲ့ ဒါနကုသိုလ် မပြုရဘူး၊ သီလလဲ စောင့်ဘို့မလိုဘူး၊ ကုသိုလ်ပြုယင် ပင်ပန်းရုံမျှဘဲလို့ ဒီလို ဟောပြောနေကြတာလဲ ရှိတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဒါနကုသိုလ် ပြုယင် လှဖြစ် မယ် နတ်ဖြစ်မယ်၊ ဖြစ်ရာဘဝမှာ အိုရမယ် နာရမယ် သေ

ရမယ်၊ သံသရာရှည်လျားပြီးတော့လဲ ဒုက္ခရောက်ရမယ်၊ ဒါကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို တောင်တပြီး ဒါန သီလကုသိုလ်ကို မပြုကောင်းဘူးလို့ ဟောနေကြတာရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးအသက် ၁၂-နှစ်အောက် ငယ်စဉ်ကျောင်းသားဘဝ တုန်းက လူကြီးတွေ ဟောပြောနေကြတာကို ကြားရဘူးတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ စာပေဗဟုသုတ မရှိသေးတဲ့အတွက် သူတို့ ပြောတာကို မှားမှန်းမသိခဲ့ပါဘူး။ စာပေဗဟုသုတ ရှိလာတဲ့ အခါကျမှ သူတို့ပြောနေကြတာတွေဟာ ဘုရားအလိုတော်ကျ မဟုတ်ကြောင်း သိရတယ်။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

လူ့ဘဝ နတ်ဘဝဖြစ်ပြီး အိုရ နာရ သေရတာက ကုသိုလ် သက်သက်ကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ အရိယမဂ်မရသေးလို့ ကိလေသာ မကင်းသေးလို့ ဘဝသစ် ဖြစ်ရတာက အရင်းခံဘဲ၊ ကိလေသာ မကင်းသေးတဲ့ သူဟာ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်မရှိယင် ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံမှာချည်း ဖြစ်ပြီး အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲသွားဘို့သာ ရှိတာဘဲ။ အဲဒီတော့ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကြောင်း ကုသိုလ် မပြုကောင်း ဘူးဆိုတာကို ယုံကြည်ပြီး ဒါန စသော ကုသိုလ်ကို မပြုဘဲ နေယင် အပါယ်လေးပါး၌သာ ဖြစ်ပြီး အကြီး အကျယ် ဆင်းရဲဘို့သာရှိတာဘဲ။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဒါန သီလ စသောကုသိုလ်ကို မပြုဘဲနေရုံမျှဖြင့် ဘဝအသစ် မဖြစ်ဘဲ ဆင်းရဲ ငြိမ်းပါ့မလား၊ (မငြိမ်းပါဘုရား)။ ဘယ်လိုမှ ငြိမ်းတုံးဆိုတော့ သမထ ဝိပဿနာတရားကို နည်းမှန်လမ်းမှန်

(၂၇)

ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ်

အတိုင်း အားထုတ်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ရောက်မှ ကိလေသာက ကင်းငြိမ်းတာ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ ကိလေသာတွေ လုံးဝကင်းငြိမ်းသွားမှ ဘဝအသစ် မဖြစ်ဘဲ ဆင်းရဲငြိမ်းတာ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး သံသရာရှည်တာ ဟာ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်ကြောင့် ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)။ လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာတွေကြောင့် ဘဝ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး သံသရာရှည်တာ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား) ဘုရားအလောင်း ရဟန္တာ အလောင်းတွေမှာ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်တွေ အများကြီးရှိတယ် မဟုတ်လား၊ (အများကြီး ရှိပါတယ်ဘုရား)။ ဒါပေမဲ့ နေ့ရက်ဆုံးဘဝမှာ အရဟတ္တမဂ်ရောက်တော့ ကိလေသာတွေဟူသမျှ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းသွားတယ်၊ အဲဒီလို ကိလေသာတွေ အကုန်ကင်းငြိမ်းသွားသောကြောင့် အကျိုးမပေးရသေးတဲ့ ဒါန စသော ကုသိုလ်တွေ များစွာကလဲ ဘဝသစ် အကျိုးကို မပေးနိုင်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ဘယ်လိုဘဝအသစ်မှ မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းသွားတယ်၊ အဲဒါဟာ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်တွေ မပြုခဲ့လို့ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)။ အရဟတ္တမဂ်ရောက်ပြီး ကိလေသာ ကင်းငြိမ်းလို့ ဘဝအသစ် ဖြစ်ခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း စသော ဆင်းရဲတွေ လုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားတာ မဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီတော့ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ ကင်းငြိမ်း စေချင်ယင် ကိလေသာကိုငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ် အရိယမဂ်ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားစေဘို့လဲ လိုရင်းမဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်ကို မပြုဘဲ နေရုံမျှဖြင့် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် ပါ့မလား၊ (မလွတ် မြောက်ပါ ဘုရား)။ ဒါကြောင့် ဒါန စသော ကုသိုလ် တွေကို ပြုနေ ယင် သံသရာ ရှည်တယ် ဆိုတာ မှန်ပါ့မလား၊ (မမှန်ပါ ဘုရား)။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်နှင့် ညီညွတ်ပါ့ မလား၊ (မညီညွတ် ပါ ဘုရား)။ ကုသိုလ်ပြုနေယင် ဆင်းရဲရုံဘဲ ဆိုတာစာစော ဘုရား အလိုတော်နှင့် ညီပါ့မလား၊ (မညီပါ ဘုရား)။ ဘာကြောင့် မညီသလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ကုသလဿ-ကုသိုလ်ဟူသမျှ ကို၊ ဥပသမ္ပဒါ- ပြည့်စုံစေရမယ်” လို့ ဟောထားတယ် မဟုတ် လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီ ဘုရား စကားတော်ကို တိုတိုနဲ့ အမြဲ မှတ်ထား ကြရအောင် ဘုန်းကြီးက “ကုသိုလ် တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ။

ဘုရားရှိခိုးတာလဲ ကုသိုလ်ဘဲ၊ ရဟန်းသံဃာတော်ကို ရှိခိုး တာ အရိုအသေ ပြုတာလဲ ကုသိုလ်ဘဲ၊ သစ်သီး တလုံး ပန်းတပွင့် လှူတာလဲ ကုသိုလ်ဘဲ၊ ဒီလို ကုသိုလ်ကို ပြုရမယ် ဆိုတာ ငယ်ငယ် ကလေးဘဝကတည်းက မိဘများထံမှ ကြား နာပြီး နားလည် လာကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်

ဘုရား)။ အဲဒါဟာ အင်မတန် အဖိုးတန်တဲ့ တရားအမေ့ကို မိဘများထံမှ စပြီးရလာတာဘဲ။ ဒါကြောင့် မိဘများကိုလဲ အင်မတန် ကျေးဇူးတင်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီလို ကုသိုလ်တွေပြုနေတာ ဆင်းရဲ ရုံဘဲ မပြုသင့်ဘူးလို့ ဟောပြောတာကို ယုံကြည်ပြီး အဲဒီလို ကုသိုလ်တွေကို မပြုဘဲနေယင် မိဘများထံမှ ရလာတဲ့ အဖိုး တန် အမေ့တွေ ဆုံးရှုံးမသွားဘူးလား။ (ဆုံးရှုံး သွားပါတယ် ဘုရား)။

ကုသိုလ်ဆိုတာ ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗတရား မဟုတ်ဘူး။ မှီဝဲရမည့် ဖြစ်ပွား စေရမည့် သေဝိတဗ္ဗတရားသာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအတိုင်း မှန် မမှန်ကို သေသေချာချာ သိချင်ယင် ဒီက ခြောက်ထပ်ကြီး ဆရာတော်ကိုလဲ မေးလျှောက် ကြည့်နိုင်ပါ တယ်။ ဒီတိုက်က စာချနာယက ဆရာတော်များ ကိုလဲ မေး လျှောက်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဆိုတာ ပြုသင့်တာချည်းဘဲ။ မပြုသင့် တာရယ်လို့ မရှိဘူး။ တတ်နိုင်ယင်တော့ တဆင့်ထက် တဆင့် တိုးတက်ပြီး ပြုသင့်တဲ့ ကုသိုလ်တွေ ချည်းပါဘဲ။ ဒါနကုသိုလ် ဆိုယင် အသေးအမွှား အနည်းငယ်မျှ ပေးလှူတာထက် များ များ စားစား ပေးလှူတဲ့ ဒါနကုသိုလ်က ပိုပြီးကောင်းတယ် မဟုတ်လား။ (မှန်ပါ ဘုရား)။ အဲဒီ ဒါနကို ပြုရာမှာ အကျိုးကြီးသည်ထက် ကြီးအောင် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်

ရွေးချယ်ပြီး လှူသင့်ကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟော ထားပါတယ်။

ဝိစေယျ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။

ဝိစေယျ ဒါနံ ဒတုာန၊ သဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ ဒါယကာ။

ယတ္ထ- သီလ သမာဓိ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော အကြင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဝါ-အကြင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူ ရှင်းသည်။ ဝါ- ပေးလှူအပ်သော ကုသိုလ်သည်။ မဟပ္ပလံ- ကြီးကျယ်သော အကျိုးရှိ၏။ ဝါ-အကျိုးကြီး၏။ ဝိစေယျ-သီလ စသည်နှင့် ပြည့်စုံ မပြည့်စုံသည်ကို စိစစ် ရွေးချယ်၍၊ တတ္ထ- သီလ စသည်နှင့် ပြည့်စုံ၍ အကျိုးကြီးစေနိုင်သော ထိုသို့သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်၌၊ ဝါ-ထိုသို့သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်အား၊ ဒါနံ-အလှူဒါနကို၊ ဒါတဗ္ဗံ- ပေးလှူအပ်- ပေးလှူသင့်ပေ၏။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံ၍ အကျိုးကြီးစေ နိုင်သည့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်ပြီးတော့ အဲဒီအလှူ ခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်အား လှူယင် ဒါနကုသိုလ်ဟာ အကျိုးကြီးတယ်၊ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်ပြီး လှူသင့်တယ် လှူရမယ်လို့ မြတ်စွာ ဘုရားက ညွှန်ကြားတော် မူတာပါ။ အဲဒီလို အကျိုးကြီးတယ် ဆိုတာဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရစေနိုင်တာကို ရည်ရွယ်တာလား၊ သုဂတိချမ်းသာကို ရည်ရွယ်တာလားလို့ ဆိုယင်၊ အဲဒါကိုလဲ ဒီလိုဖော်ပြထားပါတယ်။

ဝိစေယျ- သီလ စသည်နှင့် ပြည့်စုံသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်၍၊ ဒါနံ ဒေတုာန-အလှူကို ပေးလှူသောကြောင့် ဒါယကာ- အလှူရှင် ဒါယကာတို့သည်၊ သဂ္ဂံ- နတ်ပြည်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- ထောက်ကြံ့ရပါတယ် တဲ့။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သိနားလည်စေတာကတော့ “သီလစသည် နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး လှူယင် အကျိုးကြီး တယ်၊ အဲဒီလို ဒါနကုသိုလ်အကျိုးကြီးအောင် စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး လှူရမယ်ဆိုတာဟာ နတ်ချမ်းသာ လူ့ချမ်းသာ ဆိုတဲ့ လော ကီ ချမ်းသာအကျိုးကို ရည်ရွယ်၍ တိုက်တွန်း ဟောပြောတော် မူခြင်း ဖြစ်ကြောင်း” သိနားလည်စေတာပါ။ ဒါကြောင့် “လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တပြီး ဒါနကုသိုလ် မပြု စောင်းဘူး၊ အဲဒီလို ဒါနကုသိုလ်ကို သာဓုမခေါ်စောင်းဘူး” လို့ ဟောပြောယင် “အဲဒီ ဟောပြောချက်ဟာ ဘုရား အလို့ တော်နှင့် မကိုက်ညီဘူး”လို့ ဆိုရမှာဘဲ၊ မှန်ရဲ့ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။

ဒါပေမဲ့ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ လောကီချမ်းသာထက် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာက ပိုပြီး မြင့်မြတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ရည်သန်တောင့်တပြီး လှူတာက ပိုပြီး မြင့်မြတ် တယ်၊ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရည်သန် တောင့်တပြီး ဒါန ကုသိုလ်ကို ပြုသင့်တယ်၊ ဒါနပြုတဲ့အခါ ဖြစ်စေ၊ အခြား ကုသိုလ်ကို ပြုတဲ့အခါဖြစ်စေ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်တောင့်တပြီး ပြုတာက ပိုပြီး ကောင်းတယ်၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ရည်သန်

တောင့်တပြီး ဒါန စသော ကုသိုလ်ကို ပြုရမယ်လို့ ဒီလို ဟော
တာကတော့ ဘုရားအလိုတော်နဲ့လဲ ညီညွတ်ပါတယ်။ အထူးလဲ
ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ သေသေချာချာ မှတ်ထားကြ
ရမယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒါနကုသိုလ်ဟာ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သိမြင်ပြီး
လှူဒါန်းယင် ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်တဲ့ ဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ် ဖြစ်တယ်။
အဲဒီကုသိုလ်ကြောင့် သုဂတိဘဝမှာ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဖြင့် ဘဝ
အသစ် ဖြစ်ပြီးတော့ အဲဒီဘဝမှာ သမထ ဝိပဿနာ တရားကို
အားထုတ်ယင် စျာန်ကိုလဲ ရနိုင်တယ်။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလဲ
ရနိုင်တယ်။ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို မသိနားမလည်ပဲ မေတ္တာ
ကရုဏာ စေတနာသက်သက်ဖြင့် လှူယင်တော့ ဉာဏ်နှင့် မယှဉ်
တဲ့ ဉာဏဝိပွယုတ်ကုသိုလ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ကြောင့် သုဂတိ
ဘဝမှာ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဖြင့် ဘဝအသစ် ဖြစ်ပြီးတော့ သုဂတိ
ဘဝဆိုင်ရာ ချမ်းသာကိုတော့ ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်
ဖြစ်တဲ့အတွက် သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကို အားထုတ်
သော်လဲ စျာန်မဂ်ဖိုလ်တော့ မရနိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်-
ဒါနပြုစဉ်က ဉာဏ်နှင့် မယှဉ်ခဲ့တဲ့အတွက် တိဟိတ် မဟုတ်တဲ့
ဉာဏဝိပွယုတ် ပဋိသန္ဓေဖြင့် ဘဝအသစ် ဖြစ်လာခဲ့သောကြောင့်
ပါတဲ။ ဒါပေမဲ့ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို မသိပဲ မလှူရဘူးလို့တော့
မပိတ်ပင်မတားမြစ်ကောင်းပါဘူး။ အဲဒါလဲ မှတ်ထားကြရမယ်။
(မှန်ပါဘုရား)။ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို သိပြီးလှူယင် လှူစဉ်က
သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးပေမဲ့ နောက်ဘဝ၌ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်

ဖြစ်ပြီးတော့ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ယင် မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရားထူးရနိုင်ကြောင်းကို သာသနာပက ပြုခဲ့တဲ့ ဒါနကုသိုလ်ကြောင့် သာသနာတော်တွင်းမှာ လူဖြစ် နတ် ဖြစ်ပြီး တရားထူး ရသွားကြတဲ့ သက်သေသာဓကတွေ များစွာ ပင် ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ သစ္စာမသိယင် ဒါနကုသိုလ် မပြု ကောင်းဘူးလို့ ပြောဟောတာဟာ သဘာဝ ကျပါ့မလား၊ (မကျပါဘုရား)။ ဘုရားအလိုတော်နှင့်လဲ ညီပါ့မလား၊ (မညီ ပါဘုရား)။

သစ္စာလေးပါးကို အမှန်အတိုင်း ကိုယ်တိုင် တွေ့သိတာဟာ သေတံတံပန်ဖြစ်မှ ပြည့်စုံတယ်။ ပုထုဇဉ်မှာဆိုယင် သစ္စာ လေး ပါးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိတာမရှိသေးဘူး။ အဲဒီတော့ သစ္စာ သိမှ ဒါနပြုရတယ်လို့ ပြောဟောယင် ပုထုဇဉ်မှာ ဒါန မပြု ကောင်းဘူးလို့ ဆိုရာရောက်တယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။ နောက်ပြီး တော့ သစ္စာလေးပါးကို ကြားနာပြီး သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သိမှ ဒါနကုသိုလ်ကို ပြုရတယ် ဆိုယင်လဲ လူတွေ အများထဲမှာ သစ္စာ လေးပါးကိုကြားနာပြီး သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သိတဲ့သူကလဲ မများ လှပါဘူး။ အဲဒီတော့ သစ္စာကို သိမှ လှူရတယ်လို့ ဟောပြော ယင် လှူခွင့်ရတဲ့လူက အလွန် နဲနေမှာပါတဲ့။ ယခုနေ အခါမှာ ဆွမ်းခံ ကြွလာတဲ့ သံဃာတော်များအား ဆွမ်းလောင်းလှူခွင့် ရတဲ့ လူတွေလဲ အလွန်နဲနေမှာပါတဲ့။ အဲဒီလူတွေ သစ္စာမသိလို့ မလှူရယင် သံဃာတော်များမှာ ဆွမ်းလှူသနည်း၍ ဆွမ်းမပြည့်စုံ သောကြောင့် ဟောဒီ ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်က သံဃာတော်

တွေလဲ စာပေသင်ကြားမှုမှာ ဆုတ်ယုတ်သွားဘွယ် ရှိပါတယ်။
 အဲဒီတော့ ပရိယတ္တိသာသနာတော်လဲ ဆုတ်ယုတ်သွားနိုင်တယ်။
 မဆုတ်ယုတ်ပေဘူးလား၊ (ဆုတ်ယုတ်နိုင်ပါတယ် ဘုရား)။ ဒါ
 ကြောင့် သစ္စာမသိယင် ဒါနမပြုကောင်းဘူးလို့ ဟောတာဟာ
 သာသနာ တိုးတက်ကြောင်း မဟုတ်ဘဲ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းသာ
 ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို သာသနာ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားကို
 ဟောသင့်ပါ့မလား၊ (မဟောသင့်ပါဘုရား)။ အဲဒီတော့ သစ္စာ
 မသိယင် မလှနဲ့လို့ ပြောဆိုတာဟာ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာ
 တော်နဲ့ ညီပါ့မလား၊ (မညီပါဘုရား)။ အဲဒီ အပြောအဆိုကို
 ယုံကြည်နေယင် ဘုရားဘက်က နေရာရောက်ပါ့မလား၊ (မရောက်
 ပါဘုရား)။ ဗုဒ္ဓ သာသနာဝင် ဆိုယင် ဘုရားဘက်က နေမှတ်
 ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ပြုနေဘို့ မလိုဘူး၊ သူတို့ညွှန်ကြား
 တဲ့အတိုင်း အငြိမ်းစားနေယင် ပြီးတယ်လို့ ဒီလို ပြောဟောနေ
 ယင်လဲ (ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ=ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေရ
 မယ်-လို့) ဟောထားတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမတော်နှင့် ကိုက်ညီပါ
 မလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)။ ပေးလှူနေယင် လှူစရာ ပစ္စည်း
 တွေကို ရှာရတာလဲ ဆင်းရဲတယ်။ ပေးလှူဘို့ရာ ပြုလုပ်ရတာလဲ
 ဆင်းရဲတယ်။ အဲဒီ ပေးလှူတဲ့ကုသိုလ်ကြောင့် လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ
 ဖြစ်ပြီး အိုရ နာရ သေရတာလဲ ဆင်းရဲတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါန
 ကုသိုလ်လဲ ပြုဘို့ မလိုဘူး။ ငါညွှန်ကြားတဲ့ အတိုင်းသာ နေယင်
 ကိစ္စပြီးတယ်-လို့ ဒီလို ပြောဆိုတာကော ဘုရားအဆုံးအမတော်

နှင့် ညီပါမလား၊ (မညီပါဘုရား)။ အဲဒီလို ဟောပြောချက်ကို ယုံကြည်ပြီး ဒါနကုသိုလ် မပြုပဲနေရုံနဲ့ ကိလေသာ ကင်းငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား၊ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား)။ အဲဒီလို ဝါဒကို လိုက်နာနေတဲ့သူမှာ ဒါနကုသိုလ်တောင် မရှိတော့ နောက်ကာလ နောက်ဘဝတွေမှာ ဒါနကုသိုလ်နဲ့ ဆိုင်တဲ့ သုဂတိဘဝတွေမှာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား၊ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား)။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မလှုပ်နေရုံမျှဖြင့် ကိလေသာခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာလဲ မဖြစ်နိုင်သေးတော့ နောက်ဘဝတွေမှာ အကန့်အသတ်မရှိ ဘဝများစွာ ဖြစ်သွားရဦးမယ်၊ အဲဒီနောက်ဘဝတွေမှာ ဒါနနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ချမ်းသာတွေကို ရနိုင်ပါ့မလား၊ (မရနိုင်ပါဘုရား)။ အဲဒီတော့ ဒါနတောင် မပြုပဲ သက်သက်သာသာ နေတာဟာ ယခုမျက်မှောက်မှာသာ သက်သာပြီး နောင်သံသရာဟလျှောက်လုံး၌ ဆင်းရဲသွားဘို့သာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီး ရှေးက ဆရာတော်ဘုရားကြီး တပါးက (ယခု ချောင် နောက်ကျပ်၊ ယခု ကျပ်မှ နောင်ချောင်တယ်-လို့) သြဝါဒ ပေးသွားခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမနှင့် ညီညွတ်တယ် မဟုတ်လား၊ (ညီညွတ်ပါတယ်ဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ သီလ ဆောက်တည်ပြီး ကျင့်နေရတာလဲ ဆင်းရဲတယ်၊ ဒါကြောင့် “သီလကုသိုလ်လဲ ကျင့်ဘို့မလိုဘူး၊ သူ့ဟောတဲ့အတိုင်း အငြိမ်းစားနေရမယ်” လို့ဆိုယင်ကော အဲဒီအဆိုဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမနှင့် ကိုက်ညီပါ့မလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)။ မြတ်စွာဘုရားက သီလကျင့်ဘို့ တိုက်တွန်းရာမှာ

(အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု လို့) ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အဏုမြူလောက် သေးငယ်တဲ့ အပြစ်များ၌လဲ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ ဘေးကြီးလို့ ထင်မြင်ပြီး အကျင့်သိက္ခာဟူသမျှကို အကြွင်းမဲ့ဆောက်တည်ပြီး ကျင့်ရမယ်လို့ ညွှန်ကြားတော် မူပါတယ်။ အဲဒီတော့ “သီလ ကုသိုလ်လဲ ကျင့်ဘို့မလိုဘူး ဆင်းရဲရုံမျှဘဲ” လို့ ပြောဆိုယင် အဲဒါ ဟာ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် မဆန့်ကျင်ပေဘူး လား။ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို သီလကုသိုလ်လဲ ကျင့် ဘို့ မလိုဘူးလို့ ပြောဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူကိုယ်တိုင်လဲ သီလကို မကျင့်ဘူးလို့ ထင်မြင်စရာရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို ဘုရား အဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့စကားမျိုးကို ပြောလဲ မပြောသင့်ဘူး။ ဟုတ်လား။ (မှန်ပါဘုရား)။ သူတပါးက ပြော တာကိုလဲ မယုံကြည် မလိုက်နာသင့်ဘူး။ ဟုတ်လား။ (မှန်ပါ ဘုရား)။

ယခု မျက်မှောက်မှာပင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရအောင် ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သီလဝိသုဒ္ဓိဆိုတဲ့ သီလစင်ကြယ်ခြင်းရှိပါမှ သမာဓိ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်ဆိုတာ အလွန် ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဲဒီတော့ သီလကုသိုလ်တောင် မပြုမကျင့်ယင် သမာဓိနှင့်ဉာဏ်ထူးတွေ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ (မဖြစ် နိုင်ပါဘုရား)။ နိဗ္ဗာန်ကိုကော ရနိုင်ပါ့မလား။ (မရနိုင်ပါ ဘုရား)။ အဲဒီတော့ သီလကုသိုလ်ကို ပြုကျင့်ဘို့ မလိုဘူး ဆိုတဲ့ ဝါဒကို ယုံကြည်လက်ခံနေယင် နိဗ္ဗာန်နှင့် ဝေးကွာမနေပေဘူး

လား၊ (ဝေးကွာပါတယ်ဘုရား)။ နောက်ပြီးတော့ သီလအကျင့် ပျက်နေယင် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ အပါယ်လေးပါး ကျရောက် တတ်တယ် ဆိုတာကော မကြားဘူးဘူးလား၊ (ကြားဘူးပါတယ် ဘုရား)။ ဒီလိုဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်နှင့်သာ ဝေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ပြီး ဆင်းရဲသွားဘို့ရာ နီးနေတယ် ဆိုတာလဲ ထင်ရှားတယ်မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)။ ဒါကြောင့် အပါယ်ဆင်းရဲမှ ကင်းလွတ်အောင် သီလကုသိုလ်ကို ရိုရိုသေသေ ကျင့်သင့်တယ်လို့လဲ ကိန်းသေ မှတ်ထား ရမယ်၊ (မှန်ပါတုရား)။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် ကျင့်တဲ့သူမှာ သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်သင့်တယ်ဆိုတာကိုလဲ ကိန်းသေ မှတ်ထားရမယ်၊ (မှန်ပါတုရား)။

နောက်ပြီးတော့ ယခုမျက်မှောက်ဘဝတွင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် ကျင့်သူမှာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ- (စိတ်စင်ကြယ်ခြင်း)ဖြစ် အောင် သမာဓိ ဘာဝနာကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်ဆိုတာကိုကော ကြားဘူးကြရဲ့ မဟုတ်လား၊ (ကြားဘူး ကြပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီတော့ “သမာဓိကုသိုလ်ဖြစ်အောင် သမထဘာဝနာ အလုပ် ကို အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး” လို့ ဟောယင် အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံး အမ သာသနာတော်နဲ့ ညီပါ့မလား၊ (မညီပါတုရား)။ ဘုရား အလောင်းတော် များဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးဆိုတဲ့ ရုပ် နာမ်တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက် တော်မူကြတယ်၊ အဲဒါကို အတိုချုပ်အားဖြင့် ဖော်ပြရယင်—

ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု-ငါးပါးကုန်သောဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့
 ဌ၊ ဥပယဗ္ဗယာနုပဿိနော- အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်၊ ဝိဟရ-
 တော- နေစဉ်၊ တဿ-ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊
 နစိရဿေဝ- မကြာမီပင်လျှင်၊ အနုပါဒါယ-စွဲလမ်းခြင်း ကင်း
 လျက်၊ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စိ- အာသဝေတို့မှ လွတ်မြောက်၍
 ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည် တဲ့။ အဲဒီမှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
 ၅-ပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက် ရှုတယ်ဆိုတာ ဝိပဿနာရှုတာဘဲ၊
 ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေတာဘဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဆိုတာ
 တွေကလဲ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတဲ့
 ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေဘဲ၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ
 အဲဒီရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ် အပျက်ကို ရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ
 အဆင့်ဆင့် အပြည့်အစုံဖြစ်ပြီးတော့ သောတာပတ္တိမဂ်မှ စပြီး
 အရဟတ္တဖိုလ်အထိ ရောက်သွားတဲ့အခါ တရားအလုံးစုံကို အကုန်
 သိတဲ့ ဘုရားဖြစ်တော်မူ သွားပုံကို အတိအကျ ပြထားတဲ့ တရား
 တော်ပါဘဲ၊ အရှင်ကောဏ္ဍညအစရှိသော ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်
 တွေလဲ အဲဒီလိုပင် ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ပဌမ အစ
 မှာ သောတာပန် ဖြစ်တော်မူကြတယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ ရဟန္တာ
 ဖြစ်တော်မူကြတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်
 တို့လဲ နည်းတူပင် ဝိပဿနာရှုပြီး ရဟန္တာဖြစ်တော်မူကြတာဘဲ၊
 အခြား အရိယာအရှင်မြတ်တွေလဲ နည်းတူပင် ဝိပဿနာရှုပြီး
 အရိယာ ဖြစ်တော်မူ ကြတာဘဲ၊ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားနှင့်
 တကွ ဘုရားတပည့် အရိယာသာဝကတိုင်း၏ နိဗ္ဗာန် ရောက်
 ကြောင်း အကျင့်လမ်းမူနဲ့ဘဲ။

အကယ်၍ တစုံတယောက်က ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပွားစေဘို့ မလိုဘူး၊ သူပြောတဲ့ အတိုင်း နေရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်”လို့ ပြောဟောယင် အဲဒါဟာ ဘုရား အဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် ညီပါ့မလား၊ (မညီပါဘုရား)။ အဲဒီတော့ ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေဘို့ မလိုဘူးလို့ ဟောပြောတဲ့ ဝါဒကို ယုံကြည် လက်ခံယင် ဘုရားဘက်ကနေတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါ ဘုရား)။ ဘုရားဘက်က မနေယင် ဘုရား အဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် ညီပြီး ရသင့်ရထိုက်တဲ့ လောကီ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ရနိုင်ပါ့မလား၊ (မရနိုင်ပါဘုရား)။ အဲဒီတော့ မဟာနာမ် သာကီဝင်မင်းလို့ ဘုရားဘက်ကသာ နေမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချထားကြရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ဖြစ်၊ အခြားဘာသာဝင် ဖြစ်ဖြစ် သူ့ ဆိုင်ရာ ဘာသာတရားအတိုင်း လိုက်နာနေမှု ကိုယ်တိုင် စနစ်ခံ ထွားတဲ့ ဘာသာဝင် အစစ် ဖြစ်တယ်၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါ ဘုရား)။ ဥပမာအားဖြင့် ထုတ်ပြုရလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလက မြာဟ္မဏဘာသာဆိုတာ ထင်ရှားရှိခဲ့ တယ်၊ အဲဒီဘာသာဝင်တွေဟာ အဲဒီ မြာဟ္မဏဘာသာတရား အတိုင်း ကျင့်သုံးနေမှု အဲဒီမြာဟ္မဏဘာသာဝင် အစစ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီဘာသာတရားကိုမနာယူဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စဉ်းစားဆင်ခြင် ပြီးတော့ ကိုယ့်ထင်မြင်ချက်ကို သဘောကျတဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံး ပြောဟော နေယင် အဲဒီလို ကျင့်သုံး ပြောဟောနေတဲ့ လူကို

ပြာဟ္မဏဘာသာဝင်အစစ်လို့ မဆိုရဘူး၊ ယခုနေအခါ ထင်ရှား ရှိနေတဲ့ ဘာသာတွေမှာလဲ ထို့အတူပဲ၊ ကိုယ်တိုင် ဝန်ခံ ထားတဲ့ ဘာသာတရားကို နားမထောင်ပဲ ထင်ရာမြင်ရာ ကျင့် သုံး ဟောပြောနေယင် သူဝန်ခံထားတဲ့ ဘာသာဝင် အစစ် မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ၊ ဒီအတိုင်း မှန်တယ် မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ ယခုနေအခါမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လို့ အမည် ခံပြီးတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားဟောတဲ့ တရားကို နာယူခြင်း၊ လေ့လာ ခြင်း မရှိဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြံစည်စဉ်းစားပြီး တွေ့သိလာ တာကို တရားမှန်လို့ ဒီလိုဟောပြောနေတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်း အထူးရှိတယ်၊ အဲဒီ ဘာသာဝင် လူစုဟာ ဘုရား၏တရားကို မနာယူဘဲ သူတို့၏သဘောအတိုင်း ကြံစည်ပြီး သဘောကျတဲ့ အတိုင်း ကျင့်သုံးနေတယ်ဆိုယင် ဘုရားစကားကို လိုက်နာပြီး ကျင့်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အစစ် ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါ ဘုရား)။

မြတ်စွာဘုရားက (အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ) အာသဝေဝါ တရားတို့မှ စိတ် လွတ်မြောက်သည် စသည်ဖြင့် အရိယမဂ်ဖိုလ် ရောက်အောင် ကျင့်မှု စိတ်ဟာ အာသဝေဝါ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ဟောထားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တချို့က စိတ်မှာ ဘယ်သူကမှ ချည်နှောင်ထားတာ မရှိဘူး၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စိတ်ကူးပြီး ကိလေသာတွေ ဖြစ်နေ တာပဲ၊ ဒါကြောင့် ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင် ကျင့်နေဘို့မလိုဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိလေသာ ပျောက်ကင်း

သွားအောင် ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်လို့ ဟောပြောနေ
 တာရှိတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမ အတိုင်း ကျင့်တာ
 မဟုတ်ဘူး။ သူ့ဟာသူ ကြံဆပြီး ကျင့်တာဘဲ။ အဲဒီလို ကိုယ်
 သဘော အတိုင်း ကြံဆပြီး ကျင့်နေယင် ဘုရားအဆုံးအမကို
 လိုက်ပြီးကျင့်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အစစ် ဟုတ်ပါ့မလား။ (မဟုတ်
 ပါ ဘုရား)။

ဘုရားအဆုံးအမတော်က (ကုသလဿ) ကုသိုလ်ဟူသမျှကို
 (ဥပသမ္ပဒါ) ပြည့်စုံစေရမယ်-ရ၊ ရမယ်တဲ့။ အဲဒါကို အဋ္ဌကထာက
 (စတုဘူမိကကုသလဿ ပဋိလာဘော) ဘုံလေးပါးလုံးနှင့်
 ဆိုင်သော ကုသိုလ်ကို ရ၊ ရမယ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ
 ဘုံလေးပါးနှင့်ဆိုင်တဲ့ ကုသိုလ် ဆိုတာက (၁) ကာမဘုံနှင့်
 ဆိုင်တဲ့ ကာမာဝစရကုသိုလ်က တပါး။ အဲဒါက ဒါနကုသိုလ်၊
 သီလကုသိုလ်၊ ရူပဈာန် အရူပဈာန် တို့၏ ရှေ့သွားကုသိုလ်၊
 အရိယမဂ်၏ ရှေ့သွား ဝိပဿနာ ကုသိုလ် စသည်တွေပဲ။
 ဒီအထဲမှာလဲ စသည်အရဖြင့် “အပစာယန - ရိုသေထိုက်သူကို
 ရိုသေခြင်း၊ ဝေယျာဝစ္စ-သူတပါး၏ ကိစ္စကြီးငယ်ကို ဆောင်
 ရွက်ပေးခြင်း၊ ပတ္တိဒါန-အမျှပေးဝေခြင်း၊ ပတ္တာနုမောဒန-
 သူတပါးက အမျှဝေရာ၌ သာဓုခေါ်၍ အနုမောဒနာပြုခြင်း”
 ဆိုတာတွေပဲ။ ဒီ ကာမကုသိုလ် တွေထဲက အာသဝေါ
 ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင် ကျင့်ဘို့အရေး
 ကြီးတဲ့ ကုသိုလ်တွေကတော့ သီလကုသိုလ်ရယ်၊ ဈာန်၏ရှေ့သွား
 ကုသိုလ်ရယ်၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်ရယ်—ဒီသုံးမျိုးကို ဖြစ်ပွားစေ

ဘို့ဟာ အရေးအကြီးဆုံးပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ (၂) ဝိပဿနာ၏ မူလ အခြေခံ ဖြစ်တဲ့ ရူပါဝစရ ကုသိုလ်က တပါး၊ (၃) အရူပါဝစရဈာန် ကုသိုလ်က တပါး၊ (၄) အရိယမဂ် ကုသိုလ်က တပါး၊ ဒီ ရူပဈာန်ကုသိုလ်၊ အရူပဈာန်ကုသိုလ်၊ အရိယမဂ်ကုသိုလ်ဆိုတဲ့ ကုသိုလ် ၃-ပါးကတော့ ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံ၊ လောကုတ္တရာဘုံတို့နှင့် အသီးအသီးဆိုင်တဲ့ ကုသိုလ် ၃-ပါးပါဘဲ။ အဲဒီမှာလဲ လောကုတ္တရာဘုံ ဆိုတာကတော့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ သဘောတရားမျှပါဘဲ။ ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံမျိုးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။

အဲဒီကုသိုလ် ၄-ပါးထဲမှာ သီလကုသိုလ်နှင့် ဈာန်ကုသိုလ်ကို အခြေခံအဖြစ်ဖြင့် ပွားစေပြီးတော့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို ပုဗ္ဗဘာဂ အဖြစ်ဖြင့် ပွားစေသောအားဖြင့် အရိယမဂ်ကုသိုလ်ကို ဖြစ်စေရန် ညွှန်ကြားတော် မူလိုရင်းပါဘဲ။ အဲဒီ အရိယမဂ် မှာလဲ အရဟတ္တမဂ်ကုသိုလ်အထိ ဖြစ်ပွားစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး တော့ (ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ) ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ဖြစ်ပွားစေရမယ် ရ၊ ရမယ်လို့ သိစေလိုတာပါဘဲ။ အဲဒါကို “ကုသိုလ် တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ”လို့ အတိုချုပ် ဆောင်ပုဒ်စီထားတာဘဲ။ အဲဒါကို ထပ်ပြီးဆိုကြရမယ်။

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ။

အဲဒီ အရဟတ္တမဂ် ကုသိုလ်အထိ ဖြစ်ပွားစေပါမှ အာသဝေါကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လုံးဝလွတ်မြောက်သွားနိုင်တယ်။ ဆင်ခြင်ပြီး အကုသိုလ် ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတယ်

ဆိုတာကတော့ အခိုက်အတန့်မျှသာ ငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆင်ခြင်လိုက်လို့ ယခု ငြိမ်းသွားပေမဲ့ နောင်လဲ ထပ်ကာ ထပ်ကာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ဖြစ်နေဦးမှာဘဲ။ အရဟတ္တမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာ ငြိမ်းတံ့ကတော့ ဘယ်တော့မှ ကိလေသာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အစဉ်ထာဝရ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒီအရဟတ္တမဂ်ခဏမှာတော့ ကိလေသာတွေ ကင်းငြိမ်းဆဲ ဖြစ်တယ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ အရဟတ္တဖိုလ် ခဏမှစပြီးတော့ ကိလေသာတွေ အစဉ်ထာဝရ ကင်းငြိမ်းပြီး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ စိတ်ဓာတ်မှာ ဘယ်အခါမှ ကိလေသာ အညစ်အကြေး မဝင်ရောက်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ စိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစင်သန့်ရှင်းသွားတာဘဲ။ အဲဒီလို အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီး စိတ်ဓာတ် အစဉ်ထာဝရ စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ရမယ် ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက (သစိတ္တာရိယောဒပနံ) မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တပါးလို့ ဒီလို ဟောထားတာပါ။ အဲဒါကို “မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ဆိုကြရမယ်။

မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ။

အဲဒီလို အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်အောင်လို့ သီလနှင့် သမာဓိကို အခြေခံပြီး အရိယမဂ်၏ ရှေ့သွား ပုဗ္ဗဘာဂမဂ် ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို အရဟတ္တမဂ် ရောက်သည်အထိ ဖြစ်ပွားစေရန် မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားဆုံးမတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာကုသိုလ် အရိယမဂ်ကုသိုလ်ကို

ဖြစ်ပွားအောင် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ဘို့လိုပါတယ်။ ဟုတ်လား၊
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ “အဲဒီလို ကျင့်ဘို့မလိုဘူး ဆင်ခြင်ရုံမျှနဲ့
ကိစ္စပြီးတယ်” လို့ ဆိုယင် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်နှင့်
ကိုက်ညီပါ့မလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)။ အဲဒီလိုဝါဒကို ယုံကြည်
လက်ခံနေယင် ဘုရားဘက်က နေတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်
ပါဘုရား)။

အဲဒီတော့ “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” ဆိုတဲ့
အမှတ် (၁) ဘုရား အဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့
သတ်မှု ခိုးမှု လိမ်မှုစသော အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ကြဉ်ရှောင်ဖို့ရာ
မလိုဘူးလား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)။ “ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွား
စုံစေ” ဆိုတဲ့ အမှတ် (၂) ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်
နာပြီးတော့ သီလ သမာဓိ ဝိညာနာ ပညာ ကုသိုလ်နှင့် အရိယ
မဂ် ကုသိုလ်တွေ ပြည့်စုံအောင် ဖြစ်ပွား စေဘို့ရာလဲ မလိုပေ
ဘူးလား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)။ “မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်
ဖြူစေ” ဆိုတဲ့ အမှတ် (၃) ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်
နာပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်အောင် အားထုတ်ဖို့ရာလဲ
မလိုပေဘူးလား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)။

အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်အောင် အားထုတ်တယ် ဆိုတာ
ကတော့ သီးသန့်အားထုတ်ရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အရဟတ္တမဂ်
ရောက်ယင် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်တော့တာပါ။ ဒါပေမဲ့
စိတ်မှာ ကိလေသာ အညစ်အကြေး မဝင်ရောက်ပဲ အမြဲတမ်း
စင်ကြယ်တယ် ဆိုတာဟာ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်မှ ပြည့်စုံတယ်။

ဒါကြောင့် (သစိတ္တပရိယောဒပနံ) မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တပါး-လို့ သြဝါဒတခုအနေဖြင့် သီးသန့် ပြဆိုထားတာပါ။ အဲဒါကို အဋ္ဌကထာမှာ “သစိတ္တ ပရိယောဒပနန္တိ - မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်း ဟူသည်မူ။ အတ္တနော-မိမိ၏၊ စိတ္တဇောတနံ- စိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းပေတည်း။ တံ ပန-ထိုစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်း သည်ကား၊ အရဟတ္တေန- အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်၊ ဟောတိ- ဖြစ် သည်”လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီကနောက် အဆုံးအမ သြဝါဒ သုံးပါးလုံးကို ပေါင်းပြီးတော့ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါ သေးတယ်။

ဣတိ-ဤ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ သီလသံဝရေန-သီလ ဟူသော ပိတ်ဆို့စောင့်စည်းမှုဖြင့်၊ သဗ္ဗပါပံ ပဟာယ- အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကို ပယ်ပြီးလျှင်၊ (ဒီစကားဖြင့် “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” ဆိုတဲ့ သြဝါဒ အတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်ပုံကို ပြတာပါ။) သမထ ဝိပဿနာဟိ- သမထနှင့် ဝိပဿနာတို့ဖြင့်။ ကုသလံ သမ္မာဒေတာ- ကုသိုလ်ကို ပြည့်စုံစေ၍၊ (ဒီစကားဖြင့် “ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ” ဆိုတဲ့ သြဝါဒအတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်ပုံကို ပြတာပါ။) အဲဒီမှာ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်ဆိုတဲ့ စကားရပ်ဖြင့် မဂ်ကုသိုလ်ကိုလဲ ပြည့်စုံ အောင် ကျင့်ဖို့ ပြတာပါ။) အရဟတ္တဖလေန- အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်၊ စိတ္တံ- ပရိယောဒါပေတဗ္ဗံ- စိတ်ကို ကိုလေသာ အညစ် အကြေးမှု ဖြူစင်စေအပ်၏။ ဣတိ-

ဤသို့၊ တေ-ဤ သုံးပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊
သာသနံ-သာသနာတော်ပေတည်း၊ သြဝါဒေါ-သြဝါဒ
ပေတည်း၊ အနုသိဋ္ဌံ-အဆုံးအမတော်ပေတည်း တဲ့။

ဒီ စကားရပ်ဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိကို ပြည့်စုံစေပြီးတော့ စိတ္တ
ဝိသုဒ္ဓိဆိုတဲ့ အခြေခံ သမာဓိကို ပြည့်စုံစေရမယ်၊ အဲဒီ သမာဓိကို
အခြေခံပြုပြီးတော့ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်၊
ဝိပဿနာဖြင့် အရိယမဂ် ကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်၊ အဲဒီလို
အရဟတ္တမဂ်အထိ ပွားစေခြင်းဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရောက်ပြီး
စိတ်ကို စင်ကြယ်စေရမယ်လို့ ပြဆိုတာပါဘဲ။ ဝိပဿနာကုသိုလ်
ဖြစ်ပွားပါမှ အရိယမဂ်ဖိုလ် ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ပဋ္ဌာန်းပါဠိ
တော်မှာ ဒီလို အတိအကျ ထင်ရှားပြထားပါတယ်။

အနုလောမံ-အနုလောမ ဝိပဿနာသည်၊ ဂေါတြ-
ဘုဿ-ဂေါတြဘူအား၊ အနန္တရ ပစ္စယေန-အခြားမဲ့၌
ဖြစ်စေသော အနန္တရ ပစ္စယ သတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော-
ကျေးဇူးပြု၏၊ ဂေါတြဘု- ဂေါတြဘူသည်၊ မဂ္ဂဿ-
အရိယမဂ်အား၊ အနန္တရ ပစ္စယေန-အနန္တရ ပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြု၏၊ မဂ္ဂေါ-အရိယမဂ်
သည်၊ ဖလဿ-အရိယဖိုလ်အား၊ အနန္တရပစ္စယေန-
အနန္တရပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြု၏ တဲ့။

အနုလောမဝိပဿနာက အခြားမဲ့၌ ဂေါတြဘူကို ဖြစ်စေ
တယ်၊ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုသိတဲ့ အနုလောမဝိပဿနာ၏ အခြား

မဲ့၌ ဂေါတြဘူ ဖြစ်တယ်။ ဂေါတြဘူ၏ အခြားမဲ့၌ အရိယမဂ်
 ဖြစ်တယ်။ အရိယမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ အရိယဖိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ အတိ
 အကျ ပြထားတာပါ။ အနုလောမဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာကလဲ
 သင်္ခါရပေက္ခာဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပြီးမှ ဖြစ်တာ။ သင်္ခါ-
 ရပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတာကလဲ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပ
 ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်။ အကြောင်း အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ပစ္စယ
 ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်။ အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့ပြီး အနိစ္စ စသည်ဖြင့်
 သုံးသပ်တဲ့ သမ္မုသနဉာဏ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စသည်တွေ ဖြစ်ပြီးမှ
 ဖြစ်တာ။ အဲဒီတော့ “ရုပ်နာမ် အကြောင်း အကျိုး အဖြစ်
 အပျက် အနိစ္စ စသည်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရအောင်
 ဝိပဿနာမဂ္ဂပဲနဲ့ ကိလေသာကင်းငြိမ်းတဲ့ ကိစ္စပြီးတယ်။ ကိလေသာ
 စင်ကြယ်တဲ့ ကိစ္စပြီးတယ်” လို့ ပြောဟောယင် ပဋ္ဌာန်းတရား
 တော်နဲ့ ညီညွတ်ပါ့မလား။ (မညီညွတ်ပါဘုရား)။ အဲဒီလို
 ဘုရားဟောတရားနဲ့ မညီတဲ့ ဝါဒကို ယုံကြည် လက်ခံနေယင်
 ဘုရားဘက်ကနေရာ ရောက်ပါ့မလား။ (မရောက်ပါဘုရား)။
 ဘုရား၏တရားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ ဝါဒရှင်ဘက်ကနေရာမရောက်
 ပေဘူးလား။ (ရောက်နေပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို ဘုရားအလိုနဲ့
 မညီတဲ့ ဝါဒကို ဟောပြောနေယင် ဗုဒ္ဓသာသနာပြုရာ ရောက်
 ပါ့မလား။ (မရောက်ပါဘုရား)။ ဟုတ်တယ်။ ဘုရား၏ အဆုံး
 အမ တရားတော်နဲ့ မညီညွတ်ဘဲ ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်တဲ့ ဝါဒကို
 ဟောပြောနေယင် ဗုဒ္ဓသာသနာပြုရာ မရောက်ဘူး။ သာသနာ
 ဖျက်ရာသာ ရောက်နေတယ်။ အဲဒါကို အထူးသတိပြုဘို့ လိုပါ
 တယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်ဘရ အထူးသတိပြုစရာကတော့ ဝိပဿနာရှုမည့်သူ မှာ စောစောကတည်းက ခန္ဓာ အာယတန ခတ် သစ္စာ ဘုဒ္ဓါန္တရ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိတဲ့ သုတမယဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အတိအလင်း ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဆရာ မရှိဘဲ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပြဆို ထားတာပါ။ ညွှန်ကြားပြသမည့် ဆရာရှိယင်တော့ ယုံမှားမှု စသည် ဖြစ်တိုင်း ဆရာက ညွှန်ပြပေးမှာမို့ အဲဒါလောက် ကျယ် ပြန့်တဲ့ သုတမယဉာဏ် မရှိပေမယ်လို့ ဝိပဿနာတရားကို အား ထုတ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒါဟာ ဆန္ဒမထေရ်၏ တရားထူးရပုံဖြင့်လဲ ထင်ရှားပါ တယ်။ အရှင်ဆန္ဒဟာ ဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်ကတော့ ဘယ်သူ့ စကားမှ သူက နားမထောင်ဘူး။ တရားကိုလဲ အား ထုတ်ပုံ မရပါဘူး။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးမှာ မြတ်စွာဘုရားက အရှင် ဆန္ဒအား ဗြဟ္မဒဏ်ပေးဘို့ မိန့်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဗြဟ္မဒဏ် ဆိုတာ “အရှင်ဆန္ဒ-က ပြောလိုရာ ပြောပေစေ၊ သူ့ကိုတော့ ဘယ်သူကမှ ဆုံးမ ညွှန်ကြား ပြောဆိုခြင်း မပြုရဘူး” လို့ လျှင်လျှူရှုထားရတဲ့ ဒဏ်ပါ။ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးတဲ့ နောက် အဲဒီ ဗြဟ္မဒဏ် အပေးခံရသောကြောင့် အရှင်ဆန္ဒဟာ အားကိုးစရာ မရှိတဲ့အတွက် သံဝေဂရပြီး တရားအားထုတ်ပါ သတဲ့။ သူ့ အားထုတ်ပုံကလဲ တကယ်ဖြစ်ပျက်တဲ့တရားကို ရှုပြီး အားထုတ်တာ ဟုတ်ပုံ မရပါဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတာကို ဆင်ခြင်ပြီး ရှုတာနဲ့ တူပါတယ်။ တကယ်ဖြစ်ပျက်တာကို ရှုယင်

တော့ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိတဲ့ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ရမှာပါ။ အဲဒီလို အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို သိယင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလဲ သူ့ပါရမီ အားလျော်စွာ သိရမှာ ပါ။ ဒါပေမဲ့ သူက အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှသာ ရှိတယ်။ အတ္တကောင် မရှိဘူးဆိုတာကို မသိသောကြောင့် အနတ္တဆိုတာ ကို သဘောမပေါက်သဖြင့် အရှင်အာနန္ဒာထံ လာရောက်ပြီး သူ့မှာ ယုံမှားဖြစ်ပုံကို လျှောက်တယ်။ အဲဒီတော့ အရှင် အာနန္ဒာ က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကို ဟောပြလိုက်တဲ့အခါ သံသယကင်းပြီးရှုလိုက်သဖြင့်ရဟန္တာဖြစ်သွားပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ စောစောစော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိလို့ သံသယဖြစ်နေပေမယ်လို့ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ညွှန်ပြချက်ကို ကြားနာရပြီးတော့ သံသယ စာင်းပြီး တရားထူး ရသွားတာပါ။ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ စောစောက သုတမယဉာဏ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မပြည့်စုံပေ မယ်လို့ ကံမ္မဋ္ဌာန်းပြတဲ့ဆရာထံမှ ကြားနာပြီး သုတမယဉာဏ်လဲ ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံသွားနိုင်ပါတယ်။ ယုံမှားသံသယ ရှိနေ ယင်လဲ အဲဒီ သံသယ ကင်းသွားနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စသည်၌ သုတမယဉာဏ် မပြည့်စုံသော်လဲ ပရိယတ် ပဋိပတ် ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာထံမှာ အားထုတ်ကောင်းပါတယ်။ တရား အလုပ်ဝင်ခါစတာတည်းက သိသင့် သိထိုက်သမျှ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ညွှန်ကြားပေးခြင်းဖြင့် တရားကျမ်းဂန်နှင့် အညီ ကျကျနန အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။ ဒါကြောင့်

ခန္ဓာငါးပါး နားမလည်ယင် တရား အားမထုတ် ကောင်းဘူး၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မသိယင် အားမထုတ် ကောင်းဘူး စသည်ဖြင့်
မပိတ်ပင် မတားမြစ်သင့်ပါဘူး၊ အားထုတ်ချင်ပါလျက်နဲ့ အဲဒီလို
ပိတ်ပင်တားမြစ်လို့ အားမထုတ်ပဲ နေရလျှင် 'အဲဒီလို လူတွေမှာ
ရသင့်တဲ့ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေကို မရပဲ ဆိုးရှုံးနေကြရှာမှာဘဲ။
မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်လဲ တိုးတက်သင့်သမျှ
မတိုးတက်ပဲ ဆုတ်ယုတ်စရာ ရှိနေမှာဘဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါ
တယ် ဘုရား)။

တရားအားထုတ်နည်း အကျဉ်းချုပ် ပြည့်စုံပုံ

“အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် အဘယ်မျှလောက်ဆိုလျှင် တဏှာ
ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပြီး လွတ်မြောက်ပါသလဲ၊ အကျဉ်းချုပ်
ကျင့်စဉ်ကို ဟောကြားတော်မူပါ” လို့ သိကြားမင်းက မေး
လျှောက်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောတော်မူပါ
တယ်။

ဣဓ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ သဗ္ဗေ
ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာတိ၊ သော သဗ္ဗံ ဓမ္မံ
အဘိဇာနာတိ၊ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိညာယ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိ-
ဇာနာတိ-စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပါတယ်။

(မူလပဏ်-၃၁၈)

ဒေဝါနမိန္ဒ-သိကြားမင်း၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-
ရဟန်းသည်၊ ဝါ-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ လွတ်မြောက်အောင်

အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ-မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၌ ထင်ရှား ပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်တရား အားလုံးတို့ သည်၊ နာလံ အဘိနိဝေသာယာတိ-မြဲသည် ချမ်းသာသည် အတ္တကောင်ဟု နှလုံးသွင်း စွဲလမ်းရန် မသင့်ကုန် ဟူ၍၊ သုတိ ဟောတိ-ကြားဘူးပေသည်။

ဒီ စကားရပ်ဖြင့် သုတမယဉာဏ် ပြည့်စုံပုံကို ပြတာပါဘဲ၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ ထင်ရှား တွေ့ရတဲ့ ရုပ်နာမ် တို့သမျှတွေကို မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် အတ္တထောက်ဘဲလို့ မြဲမြဲ စွာ မထင်မှတ် မစွဲလမ်းကောင်းဘူး၊ မမြဲတာချည်းဘဲ၊ ဆင်းရဲ ချည်းဘဲ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှချည်းဘဲလို့ ဒီလို ကြားဘူးရမယ် တဲ့၊ ဒါလောက် ကြားဘူးယင် ဝိပဿနာ ရှုဘို့ သုတမယဉာဏ်ဟာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြည့်စုံပါပြီ တဲ့။ အဲဒီလို ကြားဘူးတဲ့သူဟာ ဝိပဿနာ ရှုနိုင်ပါပြီ။ “ဘယ်တရား ကို မကြားဘူးသေးလို့ ဝိပဿနာ မရှုကောင်းဘူး” လို့ ဒီလို မတားမြစ်သင့်ပါဘူး၊ အဲဒီလို ရှုကောင်းတဲ့အတွက် နာမရူပ-ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် စသည်ဖြစ်အောင် ရှုပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီး ဟော တော်မူပါတယ်။

သော-ထိုသို့ ကြားဘူးသော ရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ၊ မြင်ဆဲ ကြားဆဲစသည်၌ ထင်ရှားပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်တရားအလုံးစုံ ကို၊ အဘိဇာနာတိ-ရှေးရှုပြု၍ သိ၏-တဲ့။ အဲဒါဟာ သတိပဋ္ဌာန သုတ် စသည်နှင့်အညီ ထင်ရှား ပေါ်လာသော သွားမှု ရပ်မှု ထိုင်မှုစသော ကိုယ်အမှုအရာ ရုပ်တရား၊ အကောင်း၊ အဆိုး၊

အလယ်အလတ်ခံစားမှု ဝေဒနာတရား၊ ကြံ့သိမှုစိတ်တရား၊ မြင်မှု ကြားမှုစသော သဘောတရားတို့ကို သတိဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုပြုပြီး သွားတယ် ရပ်တယ် ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ကောင်းတယ် ဆိုးတယ် နေသာတယ် စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ကြံတယ် သိတယ်စသည် ဖြင့်၎င်း၊ မြင်တယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့်၎င်း ရှုမှတ်ပြီး ရုပ်နှင့် နာမ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ် ဖြစ်ပုံ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပုံကို ပြတာပါ။ အဲဒီလို သိတာကို ဉာတပရိညာ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဉာတပရိညာ ပြည့်စုံတဲ့ အခါ တီရဏပရိညာစသည်ဖြစ်ပုံကို ဒီလို ဆက်ပြီး ဟောတော် မူပါတယ်။

သော-ထိုရဟန်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗ ဓမ္မ အဘိညာယ- ထင်ရှားတွေ့ရသည့် (ထို) ရုပ်နာမ် အလုံးစုံကို ရှေးရှုမှတ်လျက် သိပြီး၍၊ သဗ္ဗ ဓမ္မ-(ထို) ရုပ်နာမ်အလုံးစုံကို၊ ပရိဇာနာတိ- မမြဲ ဆင်းရဲ အတ္တမဟုတ် သဘောတရားမျှဟု ပိုင်းခြား၍ သိ၏-တဲ့။

ဒီစကားရပ် ၂-ခုဖြင့် ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာတို့အရ သိပုံ ကို ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း သီလဝန္တသုတ် တရားတော် ဒုတိယပိုင်း အစ(နာ ၅၇-စသည်)၌လဲ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ အဖွင့်များနှင့် တကွ ရှင်းပြထားတာ ရှိပါတယ်။

ယခုဖော်ပြသည့် ဘုရားစကားတော်ဖြင့် ရုပ်နာမ် ဟူသမျှဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တချည်းတဲလို့ ဒါလောက် ကြားနာ မှတ်သား ဘူးယင် ဝိပဿနာ ရှုကောင်းကြောင်း အလွန် ထင်ရှားနေပါ

တံယံ။ ဒါကြောင့် ဒါလောက် ကြားဘူးရုံမျှဖြင့် ဝိပဿနာ မရှု
 ကောင်းဘူးလို့ ပယ်မြစ်ပြီး ပြောဟောယင် ဘုရား စကားတော်
 နှင့် မဆန့်ကျင်ပေဘူးလား။ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီ
 ဆန့်ကျင်တဲ့ အပြောအဆိုကို ယုံကြည်လက်ခံယင် ဘုရားဘက်က
 နေသူ ဟုတ်ပါ့မလား။ (မဟုတ်ပါဘုရား)။ အဲဒီတော့ ဘုရား
 စကားတော်နှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်သုံးဘို့ရာ အထူးသတိပြုကြရ
 မယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။

သမထလဲ အားထုတ်ကောင်းပါတယ်

တချို့က ဝိပဿနာ ကိုသာ အလေးပြုပြီးတော့ သမထ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားမထုတ်ကောင်းသလိုလို ရှုတ်ချပြီး ပြောဆို
 တတ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုလဲ မရှုတ်ချကောင်းပါဘူး။ တတ်နိုင်ယင်
 စျာန်ရသည်တိုင်အောင် သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ပြီးတော့
 ဝိပဿနာရှုယင် ဝိပဿနာဉာဏ်ထူး မဂ်ဖိုလ် တရားထူးများကို
 အလွယ်တကူ လျင်မြန်စွာ ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
 မှာ အဲဒီ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကို အပြည့်အစုံ ထုတ်ပြထားတာ
 ပါဘဲ။

ပထဝီ ကသိုဏ်းစသော ကသိုဏ်းက ၁၀-ပါး၊ ဖူးဖူးရောင်တဲ့
 သူသေကောင်စသော အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းက ၁၀-ပါး၊ ဒီသမထ
 ကမ္မဋ္ဌာန်း နှစ်ဆယ်ကတော့ ရှုဖို့လဲ မလွယ်ဘူး။ ယခုလို အချိန်
 တို ကာလအတွင်းမှာ ပြောလို့လဲ မပြည့်စုံနိုင်ပါဘူး။ နောက်
 ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိစသော အနုဿတိက ၁၀-ပါး၊ ဒီ ဆယ်

ပါးထဲကတော့ ဘုရားဂုဏ် အာရုံပြုပြီး ဘုရားကို ရှိခိုးတိုင်းလဲ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ တာဝနာက ဖြစ်တန်သလောက် ဖြစ်နေတာ ပါဘဲ၊ တရားဂုဏ် သံဃာ့ဂုဏ်ကို အာရုံပြုတိုင်း ဓမ္မာနုဿတိ သံဃာနုဿတိတွေလဲ ဖြစ်နေတာပါဘဲ။ မိမိ၏ သီလဂုဏ်ကို အာရုံပြုတာက သီလာနုဿတိဘဲ၊ မိမိလှတဲ့ ဒါန၏ဂုဏ်ကို အာရုံ ပြုတာက စာဂါနုဿတိဘဲ၊ မိမိမှာ နတ်ဖြစ်ကြောင်း သဒ္ဓါ သီလ စသည် ပြည့်စုံတာကို ဆင်ခြင်တာက ဒေဝတာနုဿတိဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်၏ဂုဏ်ကို ဆင်ခြင်တာက ဥပသမာနုဿတိဘဲ၊ အသက် တရှုတရှိုက် အတွင်းလဲ သေနိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်တာက မရဏာနုဿတိဘဲ၊ ဆံပင် မွေးညှင်းစသော ၃၂-ကောဋ္ဌာသကို စက်ဆုပ်ဖွယ် ဆင်ခြင်တာက ကာယဂတာသတိဘဲ၊ အသက်ရှု လေကို ရှုတိုင်း ရှိုက်တိုင်း ရှုတယ် ရှိုက်တယ်လို့ ဖြစ်စေ၊ ဝင်တယ် ထွက်တယ်လို့ ဖြစ်စေ မပြတ်ရှုနေတာက အာနာ ပါနုဿတိဘဲ၊ ဒီ အာနာပါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ ရှုလို့ လွယ်ပါတယ်၊ ရှုဘူးတဲ့သူတွေလဲ တော်တော် များများ ရှိပါ တယ်၊ အပြည့်အစုံရှုနေယင် ရှုပါဝစရဈာန် လေးပါး ငါးပါးကို ရနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီဈာန်ကို အခြေခံပြီး ဝိပဿနာ ရှုပုံတွေလဲ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ သမထဏမ္မဋ္ဌာန်း ၃၀-ရှိသွားပြီ၊ နောက် ပြီးတော့ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မဝိဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းက ၄-ပါးရှိတယ်၊ အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်း ၄-ပါး အကြောင်း ကိုတော့ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတော် ဆိုတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ တော်

(၅၆)

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်

တော် ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြထားပြီး ရှိပါတယ်။ အရူပဈာန်၊
 လေးပါးကို ရစေနိုင်တဲ့ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကလဲ ၄-ပါး ရှိတယ်။
 အဲဒါတွေကတော့ ရူပဈာန် လေးပါး ငါးပါးကို ရပြီးမှ အား
 ထုတ်ရတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေပါ။ နောက်ပြီးတော့ စားသောက်
 ရတဲ့အစာကို စက်ဆုပ်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်တာက အာဟာ-
 ရေပဋိကူလသညာဘဲ။ နောက်ဆုံး ၄၀- မြောက် ကမ္မဋ္ဌာန်း
 စာတော့ စတုဓာတုဝဝတ္ထုန် ကမ္မဋ္ဌာန်း တဲ့။ ရုပ် ကိုယ် ထဲက
 ခက်မာကြမ်းတမ်း နူးညံ့တဲ့ ပထဝီဓာတ်၊ အရေအစို့ သဘော
 ဖြစ်တဲ့ အာပေါဓာတ်၊ အပူ အနှေး အအေး သဘောဖြစ်တဲ့
 တေဇောဓာတ်၊ တောင့်တင်း ထောက်ကန် လှုပ်ရှားတဲ့သဘော
 ဆိုတဲ့ ဝါယောဓာတ်၊ ဒီဓာတ် ၄-ပါးကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ
 ရှုရတယ်။ တွေ့ထိရာက သဘောမှန်ကို သတိဉာဏ်ဖြင့် မှတ်ပြီး
 တော့လဲ ရှုရတယ်။ ဆင်ခြင်ပြီးရယ် ဥပစာရသမာဓိ ဖြစ်တယ်။
 တကယ်ဖြစ်ပေါ်ဆဲ အတွေ့ကို ရှုမှတ်ပြီး သိယင် ခဏိဏသမာဓိ
 နှင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်
 မှာ ဓာတုမနသိကာရလို့ အမည်ပေးထားပါတယ်။ ယခု ပြောခဲ့
 တာဟာ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀- စုံသွားပြီ။

အဲဒီ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်ဟာ အားထုတ် ကောင်း
 တာချည်းပါ။ အဲဒီ လေးဆယ်ထဲက စတုဓာတုဝဝတ္ထုန် ဆိုတဲ့
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ ဥပစာရသမာဓိ ခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာ ခဏိဏ
 သမာဓိကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်
 တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကို ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ဆိုရပါ

တယ်၊ ယခု ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဝိပဿနာ ရှုပုံ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ၊
များကို အတိုချုပ် ဟောရမယ်။

ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာလဲ

ဝိပဿနာဆိုတာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကို
ရှုပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ သိတဲ့ ဉာဏ်ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့်
အရှင်မဟာကောဠိက မထေရ်က—

အာဝုသော သာရိပုတ္တ- ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ သီလဝတာ-
သီလနှင့် ပြည့်စုံသော၊ သုတဝတာ- အကြားအမြင် သုတနှင့်
ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနာ-သံသရာဘေးကိုရှုမြင်၍ သံသရာမှ လွတ်
မြောက်ရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်လိုသော ရဟန်းသည်၊ ကတမေ-
ဓမ္မာ- အဘယ်တရားတို့ကို၊ ယောနိသော-သင့်သော အကြောင်း
အားဖြင့်၊ ဝါ- နည်းမှန် လမ်းမှန်အားဖြင့်၊ မနသိ ကာတဗျာ-
နှလုံးသွင်းအပ် ရှုအပ်ပါကုန်သနည်း- လို့ မေးတဲ့အတွက် အရှင်
သာရိပုတ္တရာမထေရ်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

အာဝုသော ကောဠိက- ငါ့ရှင် ကောဠိက၊ သီလဝတာ-
သီလနှင့် ပြည့်စုံသော၊ (ဒီစကားဖြင့် တရားအားထုတ် သူမှာ
သီလနှင့် ပြည့်စုံရသောကြောင့် ယင်းသီလနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း
ဖော်ပြတာပါဘဲ)၊ သုတဝတာ- သုတနှင့် ပြည့်စုံသော၊ (ဤ
ပုဒ်ဖြင့် ပြည့်စုံသင့်သော အကြားအမြင်နှင့်လဲ ပြည့်စုံကြောင်း
ဖော်ပြတာပါဘဲ၊ ပြည့်စုံသင့်သည့် သုတဆိုတာက ဆရာမရှိဘဲ
ကိုယ့်ဟာကိုယ် အားထုတ်မည့်သူမှာ ဆိုယင် ခန္ဓာ အာယတန

ခတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စသည်တွေ နာကြားပြီး သိထားတာပါ။ ဆရာ့ထံမှာ အားထုတ်ယင်တော့ သတ္တဝါတိုင်း၏ သန္တာန်မှာ ရုပ်နှင့် နာမ်၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးမျှသာ ရှိတယ်။ အဲဒီ ရုပ် နာမ်တွေဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တချည်းဘဲလို့ စောစောက ဖြစ်စေ၊ ဆရာ့ထံရောက်မှဖြစ်စေ ကြားဘူးတဲ့ သုတနှင့် ပြည့်စုံ ရုံမျှပါ။) ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်၊ ဝါ-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ပဉ္စ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ- ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့ကို၊ အနိစ္စတော-မမြဲဟူ၍၎င်း၊ ဒုက္ခတော- ဆင်းရဲဟူ၍၎င်း၊ အနတ္တတော-အတ္တမဟုတ် သဘောတရားမျှ ဟူ၍၎င်း၊ (ရောဂ- တော-မှ သုညတော-အထိ ရှစ်ပုဒ်ကို ချန်ထားသည်) ယောနိ- သော- သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝါ- နည်းမှန် လမ်းမှန် အားဖြင့်၊ မနသိ ကာတဗျာ-နုလုံးသွင်းအပ် ရှုအပ်ကုန်၏-စသည် ဖြင့် ဖြေရှင်းပြထားပါတယ်။

အဲဒီ ဖြေရှင်းပြထားတဲ့ ရှုပုံရှုနည်းဟာ ရွှေနားက (နာ-၃၉) မှာ ပြထားခဲ့တဲ့ ဘုရားအလောင်းတော် များ၏ ဘုရား ဖြစ် အောင် ရှုနည်းနှင့် ထပ်တူပါ။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ ရုပ်နာမ်တွေဟာ ထင်ရှား ဖြစ်ပေင် နေကြတယ်။ မြင်ဆဲမှာ မျက်စိရုပ်နဲ့ အဆင်းရုပ် ထင် ရှားရှိလို့ မြင်သိမှု ဖြစ်တယ်။ မျက်စိ မရှိယင် မြင်ပါမလား၊ (မမြင်ပါ ဘုရား)။ မြင်စရာ အဆင်း မရှိယင်ကော မြင်ပါ မလား၊ (မမြင်ပါဘုရား)။ အဲဒီတော့မြင်တဲ့အခါ မျက်စိနဲ့အဆင်း

ဟာ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)။
 အဲဒီ မျက်စိနဲ့ အဆင်းက အာရုံကိုမသိတတ်တဲ့ရုပ်ဘဲ၊ ဟုတ်လား၊
 (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ မြင်တာကတော့ အာရုံကို သိတတ်တဲ့
 နာမ်ဘဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီ မျက်စိရုပ်နဲ့
 အဆင်းရုပ်လဲ ဖြစ်ဆဲမှာသာရှိတာ၊ မမြဲဘူး၊ မြင်သိတာလဲ မြင်
 ဆဲ၌သာရှိတာ၊ မြင်သိပြီး ချက်ချင်းပျောက်သွားတာဘဲ၊ မမြဲ
 ဘူး၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ ဒါပေမယ့်လို့ မြင်ဆဲမှာ မရှုမိလို့ အမှန်
 အတိုင်း မသိယင် အဲဒီ မျက်စိနဲ့ အဆင်းကိုလဲ အမြဲ တည်နေ
 တယ်လို့ ထင်တယ်၊ မြင်သိတာကိုလဲ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်
 တယ်၊ အဲဒီလို မြဲတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာဟာ တဏှာ ဥပါ
 ဒါန်နှင့် ဒိဋ္ဌိ ဥပါဒါန်ဘဲ၊ အဲဒီလို ထင်မှတ်စွဲလမ်းခံစရာ ဖြစ်
 သောကြောင့် အဲဒီ မျက်စိနဲ့ အဆင်းရုပ်ကို ရုပ်ဥပါဒါန်ကွဏ္ဍာ
 လို့ ခေါ်တယ်၊ မြင်သိတာကို နာမ်ဥပါဒါန်ကွဏ္ဍာလို့ ခေါ်တယ်၊
 အဲဒီ မြင်သိတဲ့ နာမ်ဥပါဒါန်ကွဏ္ဍာထဲမှာ မြင်လို့ ကောင်းတာ
 မကောင်းတာ ဆိုတဲ့ ဝေဒနာလဲ ပါတယ်၊ မြင်ရတာကို မှတ်
 သားတဲ့ သညာလဲ ပါတယ်၊ မြင်မှုကိစ္စပြီးအောင် ကြောင့်ကြ
 စိုက်တဲ့ နှလုံးသွင်းတဲ့ သင်္ခါရလဲ ပါတယ်၊ မြင်သိရုံမျှ စိတ်
 ဝိညာဏ်လဲ ပါတယ်၊ အဲဒီ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်
 ဆိုတာတွေက နာမ်ဥပါဒါန်ကွဏ္ဍာ ၄-ပါးဘဲ။

မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း အဲဒီ ဥပါဒါန်ကွဏ္ဍာ ၄-ပါး ဆိုတဲ့ ရုပ်
 နာမ်ဘုရားတွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရ မှတ်ရတယ်၊
 သမာဓိညာဏ် အားကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ ရှုမှတ်တိုင်း

ရွှေမှတ်တိုင်: အဲဒီ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်၊ သူ့အကြောင်းနဲ့ သူ့အကျိုး ဆက်စပ် ဖြစ်နေတာကိုလဲ သိရတယ်၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျောက်ကွယ်သွားတာ ပျက်သွားတာကိုလဲ သိရတယ်၊ အဲဒီလို လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရတော့ အနိစ္စ မမြဲဘူးလို့လဲ သိရတယ်၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့လဲ သိရတယ်၊ အနတ္တ-အစိုးမရတဲ့ အတ္တ မဟုတ်တဲ့ သဘောတရား မျှလို့လဲ သိရတယ်၊ ကြားဆဲ နံဆဲ စားသိဆဲ ထိသိဆဲ ကြံသိဆဲ များမှလဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ထင်ရှားပုံ၊ ရှုမှတ်ပြီး ရုပ်နာမ် အကြောင်းအကျိုး အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု သိပုံ တွေဟာ နည်းတူပါဘဲ။

ဒါကြောင့် မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုသိပြီး ပုထုဇဉ်အဖြစ်က သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်သွားကြောင်းကိုလဲ အဲဒီ သီလ ဝန္တသုတ္တန်မှာ ဖြေရှင်း ဟောကြားထားတယ်။ သောတာပန် ကလဲ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုသိပြီး သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ် ရောက်လျက် သကဒါဂါမ်ဖြစ်သွားကြောင်းကိုလဲ အဲဒီသုတ်မှာ ဖြေရှင်း ဟော ကြားထားတယ်။ သကဒါဂါမ်ကလဲ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး ဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုသိပြီး အနာဂါမိမဂ် ဖိုလ်ရောက်လျက် အနာဂါမ်ဖြစ်သွားကြောင်းလဲ ဖြေရှင်း ဟော ကြားထားတယ်။ အနာဂါမ်ကလဲ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး

ဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုသိပြီး အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ် ရောက်လျက် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြောင်းကိုလဲ ဖြေရှင်း ဟောကြားထားတယ်။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ မျက်မှောက်၌ ဖလသမာပတ်ဝင်စားခြင်း စသည်ဖြင့် ချမ်းသာစွာ နေရအောင် သတိသမ္ပဇဉ်ဖြစ်အောင် အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုအပ်ကြောင်းကို အဲဒီ သီလဝန္တသုတ္တန်မှာ အတိ အကျ ဖြေရှင်း ဟောကြားထားပါတယ်။ (ကျယ်ပြန့်စွာ အပြည့် အစုံ သိချင်လျှင် သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော် စာအုပ်မှာ ကြည့်ရှုပါ)။

အဲဒီတော့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူးများကို ရချင်ယင် မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်လာသည့် ရုပ်နာမ်တရား တွေကို အမှန်အတိုင်းသိရအောင် ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတာ အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါတယ်။ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကို ကိုယ် တိုင် တွေ့သိရအောင် ရှုတာဟာ ဘုရားအလောင်းတော်များ ဘုရားဖြစ်အောင် ရှုပုံနဲ့လဲ ထပ်တူပင် ဖြစ်တယ်။ သတိပဋ္ဌာန သုတ်၌ သွားဆဲမှာ သွားရုပ်သိအောင် ရှုပုံ ခံစားရဆဲ ဝေဒနာ ကို သိအောင် ရှုပုံ စသည်များနဲ့လဲ ထပ်တူပင် ဖြစ်တယ်။ သဋ္ဌာယတနသံယုတ် မာလုကျပုတ္တသုတ်မှာ (န သော ရဇ္ဇတိ ရှုပေသု၊ ရှုပံ ဒိသ္မာ ပဋိဿတော-စသည်ဖြင့်) မြင်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း အမှတ်ရသူမှာ တပ်မက်မှု ရာဂကင်းတယ် စသည် ဖြင့် ပြုထားတာနဲ့လဲ ထပ်တူပါတဲ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက

(၆၂)

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်

ဝိပဿနာရှုနည်းကို ဒီလို ဆောင်ပုဒ်အကျဉ်းချုပ် စီထားပါ
တယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြဲ ဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲ ပေါ်လွင်၊
အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

မျက်စိက မြင်မှု ပေါ်တိုင်း၊ နားစာ ကြားမှု ပေါ်တိုင်း၊
နှာခေါင်းက နံမှု ပေါ်တိုင်း၊ လျှာစာ အရသာသိမှု ပေါ်တိုင်း၊
ကိုယ်က ထိသိမှု ပေါ်တိုင်း (ဒီ ထိသိမှုကတော့ အင်မတန် ပြန့်
ကျယ်ပါတယ်။ ဝါကိုယ်လုံးက ထိသိမှုတွေ ထင်ရှားပေါ်နေ
တာဘဲ။) စိတ်ကူး ကြံသိမှု ပေါ်တိုင်း မြင်တယ် ကြားတယ်
စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေဘို့ပါဘဲ။ အဲဒီလို ပေါ်လာသမျှကို
မပြတ်ရှုမှတ်နေယင် သမာဓိ အားရှိလာတဲ့အခါ သိရတဲ့ ရုပ်နဲ့
သိတဲ့ နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိရပါလိမ့်မယ် တဲ့။ သမာဓိနှင့်
ဉာဏ်တဆင့်တက်ပြီး အားကောင်းလာတဲ့အခါ အကြောင်းနဲ့
အကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိရပါလိမ့်မယ် တဲ့။ အဲဒီထက်
သမာဓိနှင့် ဉာဏ်အား ကောင်းလာတဲ့အခါမှာ ရှုသိရတဲ့
ရုပ်ရော၊ ရှုသိတဲ့ နာမ်ရော အသစ် အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး လျင်မြန်
စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရမယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတော့
မမြဲတာတွေချည်းဘဲ။ ခဏမစဲ လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားလို့
ကြောက်စရာ ဆင်းရဲချည်းဘဲ။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်လို့
အစိုးမရတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှချည်းဘဲလို့ လက်နဲ့ ကိုင်

ကြည့်ရတာလိုပင် အထင်အရှား သိရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုသံပြီး ဉာဏ်ရင့်တဲ့ အခါမှာ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေ လုံးဝ ဆိတ်သုဉ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ပြေးဝင်သွားသလိုပင် နိဗ္ဗာန် ကို ထင်ရှားတွေ့ရ သိရပါလိမ့်မယ် တဲ့။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာ ရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်နှင့် ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ပုံ နိဗ္ဗာန် တွေ့မြင်ပုံကို ပြတဲ့ အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ် ပါဘဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ် နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုး သိမြင်၊
မမြဲဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

မြင်ဆဲခဏမှာ မျက်စိရုပ်လဲ ထင်ရှားတယ်။ မြင်ရတဲ့ အဆင်း ရုပ်လဲ ထင်ရှားတယ်။ မြင်သိတဲ့ နာမ်လဲ ထင်ရှားတယ်။ ဒီမျက်စိရုပ် အဆင်းရုပ် မြင်သိတဲ့ နာမ် ဆိုတာတွေကို အမြဲ တည်ရှိနေသလိုလို စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်း နိုင်သောကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ-လို့ ခေါ်တာဘဲ။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တွေကို မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မပြတ်ရှုရတယ်။ ထို့အတူပင် ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာလဲ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ တရားတွေကို မပြတ်ရှုရတယ်။ ဒီလို ရှုတာဟာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ဘုရားအလောင်းတော်များ ရှုပုံ စသည်နှင့် အညီပါဘဲ။ အဲဒီ တော့ မြင်တာ ကြားတာ စသည် တွေကို မရှုရဘူးလို့ တစုံ တယောက်က ပြောယင် အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာ

တော်ကို ကန့်ကွက် တားမြစ်ရာ ရောက်တယ်။ ဒီအတိုင်းဘဲ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။

ဘုရားအလိုတော်ကျ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ရှုပ်ပုံကတော့ မြင်တဲ့ အခါ မြင်တာကို ရှုရမယ်။ မြင်ဘာကို မြင်တယ်လို့ရှုယင် ရံခါ မြင်ရတဲ့ အဆင်းရုပ်ကို ထင်ရှား သိရတယ်။ ရံခါ မြင်သိမှု၏ တည်ရာ မှီရာ မျက်စိရုပ်ကို သိရတယ်။ (အဲဒါကို သိပုံကတော့ မြင်တယ် ဆိုတာဟာ ဒီကနေပြီး မြင်မြင်သွားတာဘဲလို့ ဒီလို သိရတာပါဘဲ။) အဲဒါဟာ တကယ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပရမတ် ရုပ်နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်းသိတာဘဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တွေကို သိတာဘဲ။ အဲဒီလို ရှုလို့ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့အခါကျ တော့ မျက်စိနဲ့မြင်ရတာက တခြားဘဲ။ မြင်သိတာနဲ့ရှုသိတာက တခြားဘဲလို့ ဒီလိုရုပ်နဲ့နာမ်ကို ခွဲခြားပြီးသိရတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ။ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတပရိညာဘဲ။

ထို့အတူပင် ကြားဆဲမှာ ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ ရှုယင် ရံခါ ကြားသိမှုကို ထင်ရှားသိရတယ်။ ရံခါ ကြားရတဲ့ အသံကို ထင်ရှားသိရတယ်။ ရံခါ ကြားသိမှု၏ တည်ရာ မှီရာ နားရုပ်ကို ထင်ရှားသိရတယ်။ (အဲဒါ သိပုံကတော့ ကြားတယ် ဆိုတာ ဟာ ဒီကနေပြီး ကြားကြားသွားတာဘဲလို့ ဒီလိုသိရတာပါဘဲ။ အသိဉာဏ်ထူးတဲ့သူကတော့ ဒီတခါ ဘယ်ဘက်နားက ကြား တယ်။ ဒီတခါ ညာဘက်နားက ကြားတယ် လို့တောင် ခွဲခြား ပြီး သိပါ သေးတယ်)။ အဲဒါဟာ တကယ် ဖြစ်ပေါ်တဲ့

ပရမတ်ရုပ်နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိတာဘဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
တွေကို သိတာဘဲ၊ အဲဒီလို ရှုလို့ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့
အခါကျတော့ နားနဲ့ကြားသိရတာ ဒီ ၂-ခုက တခြားဘဲ၊ ကြားသိ
တာနဲ့ ရှုသိတာ ဒီ ၂-ခုက တခြားဘဲလို့ ဒီလို ရုပ်နဲ့ နာမ်ကို ခွဲခြား
ပြီး သိရပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နဲ့ နာမ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့
နာမရူပပရိစ္ဆာဒဉာဏ်ဘဲ၊ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတ-
ပရိညာဘဲ။

နံဆဲဗ္ဗာ နံတယ် နံတယ်လို့ ရှုယင်လဲ ထို့အတူပင် သိတာဘဲ။
အရသာ စားသိဆဲဗ္ဗာ သိတယ် သိတယ်လို့ ရှုယင်လဲ ထို့အတူ
ပင် သိတာဘဲ။ ထိသိဆဲဗ္ဗာတော့ ထိသိတာတွေက အလွန်
ကျယ်ပြန့်များပြားပါတယ်။ လက်ခြေတွေကရော ခေါင်းကရော
ကျောဘက်ကရော ရင်ဘတ်ဘက်ကရော အတွင်းကရော အပြင်
ကရော ထိသိမှုတွေ အနှံ့အပြား ဖြစ်နေတာဘဲ။ သွားတယ်
ရပ်တယ် ထိုင်တယ် လျောင်းတယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် လှုပ်
တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတာတွေလဲ ဒီ ထိသိမှုနဲ့ ဆိုင်တာဘဲ။
ဒါကြောင့် ထိသိရာကိုစူးစိုက်ပြီး ထိတယ် ထိတယ်လို့ ဖြစ်ဖြစ်၊
သွားတယ် ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် စသည်ဖြင့် ဖြစ်ဖြစ်
ရှုမှတ်နေယင် ရံခါ ထိသိမှုကို ထင်ရှားသိရတယ်။ ရံခါ ထိသိ
ရတာကို ထင်ရှားသိရတယ်။ ရံခါ ထိသိမှု၏ တည်ရာ မှီရာ
ကိုယ်အကြည်ရုပ်ကို သိရတယ်။ (အဲဒီ ကိုယ်အကြည်ရုပ် သိပုံ
တော့ တွေ့ထိတယ် ဆိုတာ ဒီကနေပြီး ထိထိသွားတာဘဲလို့
သိရတယ်။ လက်ထဲက ထိတယ်၊ ခြေထဲက ထိတယ်၊ ခေါင်း

၅ (ဒုတိယအကြိမ်)

ထဲက ထိတယ်၊ ကိုယ်ထဲက ထိတယ် စသည်ဖြင့် ထိရာဌာနက ရုပ်ကို သိရတယ်။) အဲဒါဟာ တကယ် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ပရမတ် ရုပ် နာမ် တွေကို အမှန်အတိုင်း သိတာပါဘဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တွေကို သိတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ရှုလို့ သမာဓိဉာဏ်အား ရှိလာတဲ့ အခါကျတော့ကိုယ်အကြည်ရုပ်နဲ့ထိသိရတာ-ဒီ ၂-ခုကတခြားဘဲ၊ ထိသိတာနဲ့ရှုသိတာ-ဒီ ၂-ခုကတခြားဘဲလို့ဒီလိုရုပ်နဲ့နာမ်ကိုခွဲခြား ပြီး သိရတယ်၊ အဲဒါဟာ ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ၊ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတပရိညာဘဲ။

စိတ်ကူး ကြံသိတဲ့အခါမှာ စိတ်ကူးတယ် ကြံတယ် သိတယ် စသည်ဖြင့် ရှုယင်လဲ ရံခါ ကြံသိမှုကို ထင်ရှားသိရတယ်၊ ရံခါ ကြံသိရတဲ့ရုပ်ကို ထင်ရှား သိရတယ်၊ ရံခါ ကြံသိရတဲ့ နာမ်ကို ထင်ရှား သိရတယ်၊ ရံခါ ကြံသိမှု၏ တည်ရာ မှီရာကို ထင်ရှား သိရတယ်၊ အဲဒါဟာ တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပရမတ်ရုပ်နာမ် တွေကို အမှန်အတိုင်း သိတာဘဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို သိတာ ဘဲ၊ အဲဒီလို ရှုလို့ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့ အခါ တည်ရာ မှီရာရုပ်နဲ့ကြံသိရတဲ့ရုပ်-ဒီ ၂-ခုကတခြားဘဲ၊ ကြံသိတာနဲ့ရှုသိတာ- ဒီ ၂-ခုက တခြားဘဲလို့ ဒီလို ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ခွဲခြားပြီး သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ၊ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတပရိညာဘဲ။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

အဲဒီဟနောက် သမာဓိဉာဏ် တဆင့်တိုးတက် အားကောင်း လာတဲ့အခါ ကျေးချင်တဲ့ စိတ်စေသာအကြောင်းကိုပါ ထင်ရှား

တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ကွေးဆန့်တဲ့အခါ လှုပ်ရှားသွားလာတဲ့ အခါစသည်မှ ကွေးချင်တယ် ကွေးတယ်၊ ဆန့်ချင်တယ် ဆန့်တယ်၊ လှုပ်ချင်တယ် လှုပ်တယ်၊ သွားချင်တယ် သွားတယ်၊ ထိုင်ချင်တယ် ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် အကြောင်းကိုပါ ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို အကြောင်းပါ ရှုမှတ်ရတဲ့အခါ ကွေးချင်တာက အကြောင်းဘဲ၊ ကွေးတာက အကျိုးဘဲ၊ ဆန့်ချင်တာက အကြောင်းဘဲ၊ ဆန့်တာက အကျိုးဘဲ၊ လှုပ်ချင်တာက အကြောင်းဘဲ၊ လှုပ်တာက အကျိုးဘဲ၊ သွားချင်တာက အကြောင်းဘဲ၊ သွားတာက အကျိုးဘဲ၊ ထိုင်ချင်တာက အကြောင်းဘဲ၊ ထိုင်တာက အကျိုးဘဲ စသည်ဖြင့် အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ခွဲခြားပြီး သိရတယ်။ ဒါက စိတ်နှစ်အကြောင်းနဲ့ ရုပ်အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတာဘဲ။

မြင်တယ် ကြားတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ မြင်စရာ ရှိလို့ မြင်တယ်၊ ကြားစရာရှိလို့ ကြားတယ်၊ မျက်စိရှိလို့ မြင်တယ်၊ နားရှိလို့ ကြားတယ်-စသည်ဖြင့် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကို ခွဲခြားပြီး သိရတယ်။ ဒါက ရုပ်အကြောင်းနဲ့ နာမ်အကျိုးကို သိတာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ မြင်မှုရှိလို့ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်၊ ကြားမှုရှိလို့ ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်၊ နာလို့ နာတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်၊ ကြံသိလို့ “ကြံတယ်-သိတယ်စသည်ဖြင့်” ရှုမှတ်ရတယ် စသည်ဖြင့်လဲ သိရတယ်။ ဒါက နာမ်အကြောင်းနဲ့ နာမ် အကျိုးကို သိတာဘဲ။ သွားလို့ သွားတယ် ခြေကြွလို့ ကြွတယ်-စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ် ဆိုတာလဲ သိရတယ်။ ဒါက

ရှုစရာ ရုပ် အာရုံကြောင့် ရှုသိမှုနာမ်ဖြစ်ပုံကို သိတာဘဲ၊ မရှု
 မမှတ်မိလို့ နှစ်သက်သာယာမှု စသည်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ မြင်တာ
 ကြားတာ စသည်ကို မရှုမမှတ်မိလို့ အမှန်အတိုင်း မသိတာဘဲ၊
 အမှန်အတိုင်းမသိလို့ နှစ်သက်သာယာတာဘဲ၊ နှစ်သက်သာယာ
 လို့ စွဲလမ်းတာဘဲ၊ စွဲလမ်းလို့ တစုံတခု ပြုချင်တာဘဲ၊ ပြုမိတဲ့
 ကံကြောင့် ဘဝဆိုး ဘဝကောင်း အသစ်အသစ် ဖြစ်ရတာဘဲ
 စသည်ဖြင့်လဲ အသိဉာဏ် ဖြစ်တယ်။ ဒါက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို
 ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ပါရမီဉာဏ်အားလျော်စွာ သိတာဘဲ။
 ယခု ပြောနေတာဟာ ပါရမီဉာဏ်ရှိသလောက် အကြောင်းနှင့်
 အကျိုးကို သိပုံပါဘဲ။ အဲဒီလို သိတာဟာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဘဲ။
 ဒါလဲ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတပရိညာပါဘဲ။ အဲဒီ ရုပ်
 နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဉာတပရိညာဖြစ်ပုံ ပြီးစီးပုံကို
 ရည်ပြီးတော့ (ပေင်္ဂတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး
 ကြောင်းကျိုး သိမြင်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတာပါဘဲ။ အဲဒါကို
 ဆိုကြရမယ်။

ပေင်္ဂတိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
 ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုးသိမြင်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်မှု ကြားမှု စသည်တွေ ဖြစ်ပေင်္ဂ
 လာတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေယင် သမာဓိအား ရှိလာသောအခါ
 ရုပ်နှင့်နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အကြောင်းနှင့် အကျိုးကိုလဲ
 ပိုင်းခြား သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ စပြီး ရှုမှတ်ခါစမှာတော့ မြင်မှု

ကြားမှုစသည်တွေကို အကုန်စေ့အောင် လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် ထင်ရှားပြီး ရှုမှတ်လို့လဲလွယ်တဲ့ ရုပ်အမူအရာတခု နှစ်ခုလောက်ကစပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်ရတယ်။ သွားနေတဲ့ အခါဆိုယင်တော့ “(ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိပဇာနာတိ) သွားနေဆဲမှာလဲ သွားသည်ဟု သိ၏” လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာနသုတ် တရားတော်နှင့်အညီ သွားတယ် သွားတယ်လို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ ဖြစ်ဖြစ် စူးစိုက်ပြီး မပြတ်ရှုမှတ်နေရုံပါဘဲ။ ထိုင်နေဆဲမှာလဲ “(နိသိန္တော ဝါ နိသိန္တောမ္ပိတိပဇာနာတိ) ထိုင်နေဆဲမှာလဲ ထိုင်သည်ဟု သိ၏” လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာနသုတ် တရားတော်နှင့်အညီ ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်လို့ စူးစိုက်ပြီး မပြတ် ရှုမှတ်နေရုံပါဘဲ။ ထိုင်တာ တခုတည်း ကြာရှည်စွာရှုမှတ်နေတော့ လွယ်လွန်းသောကြောင့် ကြောင့်ကြစိုက်မှု ဝီရိယက အားနဲ့နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တနေရာရာက ထင်ရှားတဲ့ ထိမှုနဲ့တုံ့ပြီး ထိုင်တယ် ထိတယ်၊ ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ ဒီလို မပြတ် ရှုမှတ်နေယင်လဲ သမာဓိအားပြည့်ပြီး ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြား သိနိုင်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ “(ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယောပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ) ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော ကိုယ်အမူအရာဖြင့်မူလည်း ထိုရုပ်ကိုယ်ကို သိ၏” လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာနသုတ် တရားတော်နှင့်အညီ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက် ပိန်လိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားနေတဲ့ အမူအရာကို ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားနေပါတယ်။ အဲဒါ

ဟာ ဖောင်းတိုင်း ပိန်တိုင်း တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယော
 ဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိအောင်လို့ ရှုမှတ်
 ရတာပါ။ အသက်ရှု ဝင်လေကြောင့် ဖောင်းတက်လာတဲ့
 ဝမ်းဗိုက်ရုပ်ကို ဖောင်းတယ်လို့ သတိဉာဏ်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်
 ရတယ်။ ရှုထုတ်တဲ့ ထွက်လေကြောင့် ပိန်ကျသွားတဲ့ ဝမ်းဗိုက်
 ရုပ်ကို ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဆိုတာကို
 ပါးစပ်က ရှုတ်ဆိုဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်အသိ သက်သက်နဲ့
 ရှုမှတ်နေရုံပါပဲ။ ဒီလို ရှုမှတ်ရာမှာ အမည်ကတော့ လိုရင်း
 မဟုတ်ပါဘူး။ ဝါယောဓာတ်လို့ ရုပ်လို့ ဆိုတဲ့ ကျမ်းဂန်သုံး
 အမည်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ဆိုတဲ့ ဗမာအမည်ပဲ
 ဖြစ်ဖြစ်။ အမည်ဆိုတာ နာမပညတ်ချည်းပါ။ လိုရင်း မဟုတ်
 ပါဘူး။ ဖောင်းတက်လာတဲ့သဘော ပိန်ကျသွားတဲ့သဘောကို
 သတိဉာဏ်ဖြင့် အမှတ်ပြေး သိဖို့ကသာ လိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။
 ဘာအမည်မျှ မပါဘဲနဲ့ သိရုံမျှ သိနေယင်လဲ ကိစ္စပြီးနိုင်ပါတယ်။
 ဒါပေမဲ့ အမည်တခုခု မပါဘဲနဲ့ သိရုံမျှ ရှုနေယင်တော့ ပိုင်းပိုင်း
 ခြားခြား ပြတ်ပြတ်သားသားသိဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဆရာ့ထံမှာ
 ရှင်းလင်း ပြောပြဖို့ ဆရာက ရှင်းလင်းပြဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။
 ဒါကြောင့် အမည်တမျိုးမျိုးနဲ့ ရှုမှတ်ရန် ညွှန်ကြားရတာပါ။

အဲဒီလို အမည်နဲ့ ရှုမှတ်ရာမှာလဲ ပါဠိကျမ်းသုံး အမည်နဲ့
 ရှုမှတ်ရမယ် ဆိုယင်တော့ တချို့ ရုပ်နာမ်အမှုအရာတွေအတွက်
 တိတိကျကျ ပါဠိသုံး အမည်ဖြင့် ရှုမှတ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။
 ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က အများသိလွယ်တဲ့ ဗမာအရပ်သုံး

အမည်နဲ့ပင် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်စေပါတယ်။ ဒီနေ့
 ရာမှာ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့၊ အသက်ရှုလေ
 ရှိုက်လေကို ဘာကြောင့် ရှုမှတ်ဖို့ မညွှန်ကြားသလဲ-လို့ မေး
 စရာရှိပါတယ်။ အသက်ရှုလေဟာလဲ ဝါယောဓာတ်ပင် ဖြစ်
 သောကြောင့် ဝိပဿနာရှုကောင်းတယ်လို့ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်
 ကလဲ ယုံကြည်ထင်မြင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စသော
 အဋ္ဌကထာများမှာ အာနာပါနကို သမ္ပထကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်ဖြင့်
 သာ ပြဆိုထားတယ်။ အသက်ရှုလေကို ရှုပြီးတော့ ဈာန်သမာဓိ
 ရပုံ၊ အဲဒီ ဈာန်သမာဓိကို အခြေခံပြုပြီးတော့မှ ဝိပဿနာ
 ရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ပုံတွေကို အတိအလင်း
 ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က အာနာပါနကို
 ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ကြားယင် မလိုလားတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘုန်းကြီးတို့ဟောပြောတာကို အဋ္ဌကထာများနဲ့
 ဆန့်ကျင်တယ်ဆိုပြီး ပယ်မြစ်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို
 ပယ်မြစ်ရှုတ်ချခြင်းမှ ကင်းလွတ်အောင်လို့ ဘုန်းကြီး တို့က
 အာနာပါနကိုရှုဖို့ မညွှန်ကြားဘဲ ဝမ်းဗိုက်မှ တောင့်တင်း လှုပ်
 ရှားတဲ့ ဝါယောရုပ်ကို အရင်းခံပြုပြီး ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပြသ
 နေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပေးမယ်လို့ ဒါက
 လေး နှစ်ခုတည်း ရှုဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဖောင်းတယ် ပိန်
 တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း စိတ်ကူးကြံစည်မှု တခုခု ဖြစ်လာယင်
 အဲဒီ စိတ်ကူးကြံစည်မှုကိုလဲ စိတ်ကူးတယ် ကြံစည်တယ် စသည်

ဖြင့် သူဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒါက စိတ္တဒန္တပဿနာအစစ် ဘဲ။ ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ အခံခက်တာ ဖြစ်လာယင်လဲ အဲဒါကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒါက အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှုတဲ့ ဝေဒနာဒန္တပဿနာအစစ်ဘဲ။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း အသံကြားယင် ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ မြင်ယင်လဲ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ အနံ့နံ့တာ စသည် ထင်ရှားယင်လဲ နံတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ လိုချင်ယင်လဲ လိုချင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ စိတ်ဆိုးယင်လဲ စိတ်ဆိုးတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ ဒီလို ကြားတာ မြင်တာ စသည်ကို ရှုမှတ်တာ၊ လိုချင်တာ စသည်ကို ရှုမှတ်တာ ဟာ သဘောတရားကို ရှုမှတ်တဲ့ ဓမ္မာဒန္တပဿနာဘဲ။ ဖောင်းတာ ပိန်တာမှစပြီး ကိုယ်အမှုအရာဟူသမျှကို ရှုမှတ်နေတာက တော့ ကာယဒန္တပဿနာဘဲ။

အဲဒီ ဖောင်းတာ ပိန်တာမှစပြီး ကိုယ်အမှုအရာဟူသမျှတွေကို ရှုမှတ်နေယင် သမာဓိအားရှိတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်အမှုအရာ ရုပ်နဲ့ ရှုမှတ်သိတဲ့နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတယ်။ အဲဒါဟာ နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ။ မှန်ရဲ့ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ စိတ်ကူး ကြံစည်မှုတွေကို ရှုမှတ်တဲ့အခါလဲ စိတ်ကူးကြံစည်မှုနာမ်နဲ့ ရှုသိတဲ့ နာမ်က တခြား+ကြံသိမှု ရှုသိမှုနာမ်၏ တည်ရာ မှီရာရုပ်က တခြား ဒီလိုပိုင်းခြားသိတယ်။ ဒါလဲ နာမ်နဲ့ ရုပ်ကို ပိုင်းခြား သိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ။ မှန်ရဲ့ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်

ဘုရား)။ ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင် ကိုက်ခဲတာကို ရှုမှတ်တဲ့ အခါလဲ အခံခက်တာနဲ့ ရှုသိတဲ့နာမ်က တခြား+ အဲဒီ အခံခက်တာနဲ့ ရှုသိမှု၏ တည်ရာ မှီရာရုပ်က တခြား- ဒီလို ပိုင်းခြားသိတယ်။ ဒါလဲ နာမ်နဲ့ ရုပ်ကို ပိုင်းခြား သိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ။ မှန်ရဲ့ မဟုတ်လား။ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။ မြင်တယ်သို့ မှတ်တဲ့အခါ မျက်စိနဲ့ အဆင်းက တခြား+ မြင်သိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား- ဒီလိုပိုင်းခြား သိတယ်။ ဒါလဲ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ဘဲ။ မှန်ရဲ့ မဟုတ်လား။ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။ ကြားတယ်လို့ မှတ်တဲ့ အခါ နားနဲ့ အသံက တခြား+ ကြားသိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား- ဒီလို ပိုင်းခြား သိတယ်။ ဒါလဲ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ။ မှန်ရဲ့ မဟုတ်လား။ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ တွေ့ထိတဲ့အခါ ထိတယ် လှုပ်တယ် သွားတယ် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေယဉ်း ကိုယ်နဲ့ ထိသိရတာက တခြား+ ထိသိတာ ရှုသိတာက တခြား- ဒီလို ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။ ဒါလဲ နာမ်နဲ့ ရုပ်ကို ပိုင်းခြား သိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ။ မှန်ရဲ့ မဟုတ်လား။ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။

အဲဒီကနောက် သမာဓိဉာဏ် တိုးတက်ပြီး အားကောင်းလာ တဲ့ အခါမှာ ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်တိုင်း အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အဲဒါက ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဘဲ။ အဲဒါကို ရှေ့နားက ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို ပေါ်လာ သမျှကို မပြတ်ရှုနေယဉ်း နာမ်ရုပ် ၂-မျိုးနဲ့ အကြောင်း အကျိုး ပိုင်း

ခြားသိတဲ့ ဉာဏပရိညာဖြစ်ပုံကို အတိုချုပ် မှတ်ထားရအောင် (ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်း ကျိုး သိမြင်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတာဘဲ။ အဲဒါဟာ ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီတွေမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားတဲ့ အသိဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပုံပါဘဲ။

အဲဒီကနောက် သမာဓိဉာဏ် တဆင့်တက်ပြီး အားကောင်းလာတဲ့အခါမှာ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ကြံတာ ကြားတာ ထိတာ မြင်တာ စသည်တွေကို မှတ်နေယင်း ဘယ်ဟာမဆို ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ချက်ချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ မှတ်နေယင်း ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ ကြံတယ် ကြံတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေယင်းလဲ ကြံလိုက် ပျောက်လိုက် ကြံလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ မှတ်နေရာမှာလဲ လျှပ်ရောင်ကလေးများလိုပင် ချက်ချင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ခိုက်မှာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြစ်ခိုက်ကျတော့ သာပြီး ထင်ရှားပါတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် လှုပ်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေရာမှာလဲ တနေရာမှ တနေရာမရောက်ဘဲ ရွှေ့တိုင်း ရွှေ့တိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှား တွေ့သိရတယ်။ ဝမ်းဗိုက် ပုံသဏ္ဍာန် လက်ခြေပုံသဏ္ဍာန် စသည် မထင်ရှားဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့

ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုသာ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့သိရတော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတာချည်းဘဲ၊ ဘယ် အချိန်မဆို သေနိုင်လို့ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ အလို့ အတိုင်းမဖြစ်ဘဲ အစိုးမရလို့ အနတ္တချည်းဘဲလို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင် ရှားပေါ်လာတယ်။ အဲဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတွေကို ထင်ရှားသိပြီးတော့ သမ္မသနဉာဏ်မှ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အထိ တက်ပြီးနောက် အဲဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန် ပြည့်စုံလာတဲ့ အခါမှာ မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေ ချုပ်ငြိမ်း တဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲကို အသိဉာဏ်က ကျရောက် ပြေးဝင် သွား တယ်။ အဲဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်များနှင့် အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် များ ဖြစ်ပုံကိုလဲ (မမြဲ ဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲ ပေါ်လွင်၊ အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတာဘဲ။ အဲဒါကို ခုတင် က ဆိုခဲ့တဲ့ ရှေ့ပိုင်း ၂-ပိုဒ်ကိုပါ ဆိုကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
 ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
 မမြဲဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
 အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

အဲဒီ ရှုပုံရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး တို့၏ အဖြစ် အပျက်ကို ရှုပြီး ဘုရား ဖြစ်ရတယ် ဆိုတာနဲ့လဲ ညီတယ်။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ သီလဝန္တသုတ်၊ သုတဝန္တသုတ်တို့နဲ့လဲ ထပ်တူညီတယ်။ ဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါ တယ်ဘုရား)။ ကိုယ်အမှုအရာ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်အမှုအရာ၊ သဘော

တရားများ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုရမယ်ဆိုတဲ့ သတိ ပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နဲ့လဲ ညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။ နောက်ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန် ပြည့်စုံမှ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ အနုလောမဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ ဂေါတြဘူဉာဏ် ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ ဂေါတြဘူဉာဏ်၏ အခြား မဲ့၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့ အတိဓမ္မာ ပဋ္ဌာန်း ဒေသနာတော်နဲ့လဲ ညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ် ပါ တယ် ဘုရား)။ အဲဒီတော့ ဒီအကျဉ်းချုပ်ဆောင်ပုဒ်နှင့် အညီ ကျင့် ယင် ဘုရားအလိုတော်ကျ ဖြစ်တယ် မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါ တယ်ဘုရား)။ အဲဒီတော့ အဲဒီလို မရှုရ မမှတ်ရ အားမထုတ် ရဘူးလို့ပြောယင် ဘုရားအလိုတော်နဲ့ ညီပါ့မလား၊ (မညီပါ ဘုရား)။ ဘုရားဘက်က နေရာ ရောက်ပါ့မလား၊ (မရောက်ပါ ဘုရား)။ အဲဒါ အထူးသတိပြုကြရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ မာလုကျပုတ္တသုတ် စသည်နှင့်လဲ ညီပါ တယ်၊ ညီပုံကတော့—

ရွှံပံ ဒိသ္မာ သတိ မုဋ္ဌာ၊
ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။

ပိယံ နိမိတ္တံ- ချစ်ဖွယ်အရာရုံကို၊ မနသိ ကရောတော- နှလုံး သွင်း မျှော်လင့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရွှံပံ ဒိသ္မာ- အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ သတိ မုဋ္ဌာ- အမှတ်မရဘဲ သတိမေ့သွားလေတော့ သည် တဲ့။ ဒါက မာလုကျပုတ္တသုတ်မှာ အကျဉ်းချုပ် ပြထား

တဲ့ ရှုမှတ်မှု မရှိပုံဘဲ၊ လူတွေဟာ အများအားဖြင့် လှပ
 တင့်တယ်တဲ့ ချစ်စရာကိုသာ မြင်ချင်နေကြတာဘဲ၊ ဟုတ်ရဲ့
 လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို ချစ်ဖွယ်ကိုသာ မြင်ချင်
 နေကြတော့ ချစ်ဖွယ်ကို မြင်လျှင် မြင်ခိုက်မှာ ထင်ရှားတဲ့
 မြင်သိမှု မြင်ရတဲ့အဆင်း စသည်ကို အမှတ်မရဘူးတဲ့၊ ဟုတ်ရဲ့
 လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မြင်တာကို
 ရှုမှတ်ပြီး သိရမယ်ဆိုတာ မကြားဘူးတဲ့လူတွေဟာ မြင်တယ်
 မြင်တယ်လို့ အမှတ်သတိဖြင့် ရှုမှတ်မိရဲ့လား၊ (မရှုမှတ်မိပါ
 ဘုရား)။ ရှုမှတ်ရမယ်လို့ ကြားနာပြီး မပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့သူမှာ
 တောင်မှ အမှတ်သတိ အားမကောင်းသေးယင် တခါတရံ
 မမှတ်မိပဲ မေ့သွားသေးတာဘဲ၊ ရှုမှတ်ရမယ်လို့ မကြားဘူး
 သေးတဲ့သူတွေ၊ ကြားဘူးသော်လဲ မယုံကြည်တဲ့သူတွေ၊ ယုံကြည်
 သော်လဲ အားမထုတ်နိုင်တဲ့ သူတွေမှာတော့ မြင်တိုင်း မြင်
 တိုင်း မေ့နေတာချည်းဘဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။
 တနည်း အနက်ပြန်လျှင်—ရှုပ် ဒိသွာ-အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊
 ပိယံ နိမိတ္တံ-ချစ်ဖွယ်အာရုံကို၊ မနသိ ကရောတော-နှလုံးသွင်း
 သောသူအား၊ သတိ မုဋ္ဌာ-မြင်တယ်ဟု အမှတ်မရပဲ မေ့သွား
 လေတော့သည် တဲ့။ မြင်ရတဲ့အဆင်းကို ချစ်စရာလို့ ထင်နေ
 ယင် အမှတ်မရပဲ မေ့နေတာတဲ့၊ ချစ်စရာလို့ ထင်နေယင်
 ဝိပဿနာသတိဖြင့် အမှတ်ရသေးရဲ့လား၊ (အမှတ်မရတော့ပါ
 ဘုရား)။ ထို့အတူပင် မုန်းစရာထင်ယင်လဲ မေ့နေတာဘဲ၊ ချစ်
 ဖွယ် မုန်းဖွယ် မထင်ဘဲ ပကတိ သိနေကျအတိုင်း ထင်နေယင်
 လဲ မေ့နေတာဘဲ၊ အဲဒါဟာ ရှုမှတ်ခြင်း မရှိတဲ့သူတွေမှာ ချစ်

ဖွယ်အနေဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မုန်းဖွယ်အနေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပဏတိ သိနေကျ သာမန်အနေဖြင့် ဖြစ်စေ သိပြီး သတိမေ့နေပုံပါဘဲ။

အဲဒီလို မေ့နေသူမှာ ချစ်ဖွယ်ထင်ယင် ချစ်ခင်နှစ်သက်မှု ရာဂ ဖြစ်တယ်။ မုန်းဖွယ်ထင်ယင် ဒေါသ ဖြစ်တယ်။ သာမန် အနေဖြင့်ထင်ယင် မြဲတဲ့အနေ အတ္တအနေဖြင့် အသိမှားတဲ့ မောဟဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ရာဂ ဒေါသ မောဟ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ကိလေသဝဋ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ပြီးတော့ ကမ္မဝဋ်ဆင်းရဲ ဝိပါကဝဋ် ဆင်းရဲတွေလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဖြစ်ဖြစ် သွားတယ်။ အဲဒီလို ဝဋ်ဆင်းရဲတွေ မပြတ်ဖြစ်နေယင် ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန် နှင့် နီးပါ့မလား။ (မနီးပါဘုရား)။ အဲဒါဟာ အနာရောဂါ ဖြစ်ကြောင်း အစာကိုစားတိုင်း အနာရောဂါ အသစ် အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ရောဂါမပျောက်မငြိမ်းတာနဲ့ တူတယ်။ မတူဘူးလား။ (တူပါတယ်ဘုရား)။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မာလုကျပုတ္တသုတ်မှာ—

ဧဝံ အာစိနတော ဒုက္ခံ၊ အာရာ နိဗ္ဗာန် ဝုစ္စတိ-လ္လိလဲ
ဟောထားပါတယ်။

ဧဝံ-ဤ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဒုက္ခံ အာစိနတော-မြင်ပြီးလျှင် အမှတ်မရပဲ ကိလေသာဆင်းရဲ ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ် ဆင်းရဲကို ဆည်းပူး စုဆောင်းနေသောသူအား၊ နိဗ္ဗာန်-ဆင်းရဲငြိမ်းသည့် နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရာ-ဝေးသည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်ပါသည်။ ဆိုရပါသည်တဲ့။

အဲဒီဒေသနာ ပါဠိအရ မြင်ပြီးပြီးချင်း မဇ္ဈမမှတ်ပဲနေလျှင် နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဝေးတယ်လို့ဆိုတာ မထင်ရှားဘူးလား။ (ထင်ရှား

ပါတယ်ဘုရား)။ ထို့အတူပင် ကြားပြီးလျှင် နံပြီးလျှင် စားသိ
ပြီးလျှင် ထိသိပြီးလျှင် ကြံသိပြီးလျှင်လဲ မရွှမမှတ်သူမှာ နိဗ္ဗာန်နှင့်
ဝေးကြောင်း အဲဒီသုတ်မှာ အတိအလင်း ပြဆိုထားပါတယ်။
ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အပြည့်အစုံသိချင်ယင် မာလုကျပုတ္တသုတ်
တရားတော် စာအုပ်မှာ ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့
မြင်ပြီး ကြားပြီးလျှင် အမှတ်ရတဲ့သူမှာ နိဗ္ဗာန်နှင့် နီးကြောင်း
ကိုလဲ ဒီလိုပြထားပါတယ်။

န သော ရဇ္ဇတိ ရူပေသု၊ ရူပံ ဒိသ္မာ ပဋိဿတော။

ရူပံ ဒိသ္မာ-အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ ပဋိဿတော-တဖန်
အမှတ်ရသော၊ သော-ထိုသူသည်၊ ရူပေသု-မြင်ရသော အဆင်း
တို့၌၊ န ရဇ္ဇတိ-မတပ်မက်တော့ပေ-တဲ့။

မြင်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ အမှတ်ရသော
သူဟာ အဲဒီမြင်ရသော အဆင်းတွေက ချစ်ဖွယ်ကောင်းပေမဲ့
အဲဒီအဆင်းတွေ၌ မတပ်မက် မနှစ်သက် မချစ်ခင်တော့ဘူးတဲ့။
ထို့အတူပင် မုန်းဖွယ်အဆင်းတွေ သာမန်အဆင်းတွေ၌လဲ မုန်း
ခြင်း၊ မြဲတယ် စသည်ဖြင့် အသိမှားခြင်းလဲ မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။
အမှတ်သတိနဲ့ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းနေတဲ့အခါမှာ မြင်တယ်
မြင်တယ်လို့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပျက်ပျက်သွားတာ ကိုသာ
ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ် ရောက်နေတဲ့ အခါမှာဆိုလျှင်
မြင်တယ် မြင်တယ်လို့တောင် အမည်တပ်ပြီး မမှတ်ရတော့

ပါဘူး၊ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ အရှိန်ကြောင့် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ဘယ်ဟာမဆို တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျက် သွားတာတွေကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။

ဘုန်းကြီး၏ ညွှန်ပြချက်အတိုင်း ပဌမစပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးထဲက ဘုန်းကြီး၏ အစ်ကိုဝမ်းကွဲ ဦးဖိုးချိုဆိုတဲ့ သူဟာ ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဟိုဘို့သည်သည် လျှောက်ကြည့်မိရာမှာ သစ်ပင်တွေရော လူ့ကိုယ်တွေရော တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျက် နေတာကိုချည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ မူလက သူ့ထင်မြင်ယူဆချက်နဲ့ မကိုက်လို့ အသိတွေများ မှားနေလေသလားလို့ သူ့မှာ သံသယဖြစ်တယ်။ မူလက သူ့ဆရာ ဟောပြောထားပုံကတော့ သစ်ပင်တို့ တုံးတိုင်တို့ မြေကြီး ကျောက်ခဲတို့ လူ့ရုပ်ကိုယ်တို့ စသည်တွေဟာ အတန်ကြာမှ သူ့အချိန်တန်မှသာ ပျက်တယ်။ ကမ္မဇရုပ် စိတ္တဇရုပ်တွေသာ အလျင်အမြန် ပျက်တယ်လို့ ပြောထားတဲ့အတိုင်း သူက ယုံကြည်နေတာကိုး၊ ယခုတော့ ချက်ချင်းပင် တရိပ်ရိပ်နဲ့ အလျင်အမြန် ပျက်နေတာ ချည်း တွေ့ရတော့ သူက ယုံမှားဖြစ်ပြီး ဘုန်းကြီးထံမှာ လာရောက်ခမ်းပါတယ် “အဲဒီလိုသူသိနေပုံဟာ မှားနေသလား” တဲ့။ သူသိနေတာကိုမှန်တဲ့အကြောင်း၊ ဘင်္ဂဉာဏ်အသိထက်သန်လို့ဒီလို အလျင်အမြန် ပျက်နေတာကို သိရတဲ့အကြောင်း ရှင်းလင်းအားပေးပြီး ပြောလိုက်ရပါတယ်။ အဲဒီ ဦးဖိုးချိုဟာ အဲဒီကနောက် ရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှပင် ရုပ်နာမ်ချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားပုံကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ပြောကြားပါတယ်။

ကြားရာ နံ့ရာ စားသိရာ ထိသိရာ ကြံသိရာတွေမှာလဲ ကြား
ဘယ် စသည်ဖြင့် ချက်ချင်းအမှတ်ရတဲ့ယောဂီမှာ အဲဒီကြားရတဲ့
အသံစသည်၌ တပ်မက်တဲ့ ထုဂစသော ကိလေသဝဋ် ကင်းငြိမ်း
ပုံကို နည်းတူပင် ပြဆိုထားတယ်။ အဲဒီကိလေသဝဋ်ကို မှီပြီး
ဖြစ်ရတဲ့ ကမ္မဝဋ် ဝိပါက ဝဋ်ဆင်းရဲတွေလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ချုပ်
ငြိမ်းတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီလို မြင်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း မြင်တယ် စသည်ဖြင့်
ရှုမှတ်တဲ့ ယောဂီမှာ ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်နဲ့ နီးနေတာပါ။
ထောဂါပျောက်ကြောင်း ဆေးကို မှီဝဲသုံးဆောင်တိုင်း ထောဂါ
ပျောက်ဖို့ နီးနေသလိုပါ။ အဲဒါကိုလဲ ဒီလို နိဂုံးချုပ်ပြီး
ဟောထားပါတယ်။

ဝေ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိဇော နိဗ္ဗာနံ ဝုစ္စတိ-တဲ့။

ဝေ-ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဒုက္ခံ အပစိနတော-မြင်ပြီးလျှင်
ပြီးချင်း ရှုမှတ်၍ ကိလေသာဆင်းရဲ ကမ္မဝဋ် ဝိပါက ဝဋ်ဆင်းရဲကို
ပယ်ဖျက်နေသောသူအား၊ နိဗ္ဗာန်-ဆင်းရဲငြိမ်းသည့် နိဗ္ဗာန်ကို၊
သန္တိကေ-နီးသည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်ပါသည်။ ဆိုရပါသည်တဲ့။

အဲဒီ မာလုကျပုတ္တသုတ်ဒေသနာတော်အရ မြင်ပြီးလျှင် ပြီး
ချင်းစသည်မှာ မြင်တယ်စသည်ဖြင့် ချက်ချင်း အမှတ်ရပြီးသိနေ
တဲ့ ယောဂီဟာ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း နိဗ္ဗာန်နဲ့ နီးနီးသွားတယ်
ဆိုတာ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)။ ဒါပေမဲ့
နည်းသစ်ထွင်ပြီး ဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကတော့ “ဝိပဿနာရှုနေ
ယင် နိဗ္ဗာန်နဲ့ဝေးတယ်၊ မရှုဘဲနေမှ နိဗ္ဗာန်နဲ့ နီးတယ်” လို့ဟော

ထားတယ်၊ အဲဒါဟာ ဘုရားအလိုတော်ကျ မာလုကျပုတ္တသုတ်
 ဒေသနာနဲ့ ညီပါမလား၊ (မညီပါဘုရား)။ ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်
 မနေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်နေပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီဝါဒကို
 လက်ခံနေကြတဲ့ သူတွေဟာ ဘုရားဘက်ကနေတာ ဟုတ်ပါ
 မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)။ ဒီလို ဘုရားအလိုနဲ့ ပြောင်းပြန်
 ဆန့်ကျင်ဘက် ဝါဒကွဲများနဲ့ စပ်ပြီး အဲဒီ ဝါဒကွဲဘက်ကို
 မလိုက်ဘဲ ဘုရားဘက်ကသာ တည်တည်တံ့တံ့နေဖို့ မလိုဘူးလား၊
 (လိုပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာ မြင်တယ် ကြား
 တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး တစာယ့်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ
 ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ပြီး မမြဲ ဆင်းရဲ အနတ္တလို့ သိတိုင်း
 သိတိုင်း အဲဒီ သိရတဲ့အဆင်း စသော ရုပ်နာမ်တွေမှာ မြဲတဲ့
 အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ အတ္တကောင်အနေဖြင့် အထင်မှား
 အသိမှားတဲ့ မောဟ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ကင်းငြိမ်းသွား
 တယ်၊ မောဟ အဝိဇ္ဇာ ကင်းငြိမ်းတော့ ဘုရား ဒေါသ စသော
 ကိလေသဝဋ်ဆင်းရဲတွေလဲ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်၊ မှန်ရဲ့မဟုတ်
 လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ ကိလေသာ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ကင်း
 ငြိမ်းသွားတော့ အဲဒီ ကိလေသာကို မှီပြီး ဖြစ်မည့် ကံလဲ ဖြစ်
 ခွင့်မရှိတော့ဘဲ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်၊ အဲဒီစံကြောင့် ဖြစ်မည့်
 အဝသစ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲလဲ ကင်းငြိမ်းသွား
 တော့တာဘဲ၊ အဲဒီလိုကင်းငြိမ်းသွားတာဟာ ရှုမိတဲ့အာရုံနဲ့စပ်ပြီး
 ဖြစ်ခွင့်ရှိတဲ့ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေ ကင်းငြိမ်းတာဘဲ၊ အဲဒါကို တဒဂ်

နိဗ္ဗာန်လို့ခေါ်တယ်၊ မြင်တယ်ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း အဲဒီ တဒဂ်နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နေတာဘဲ၊ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို တဒဂ်နိဗ္ဗာန်သို့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ရောက်ပြီးတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ် ရင့်သန်တဲ့အခါ အနုလောမဉာဏ် ဆိုတဲ့ နောက်ဆုံး ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီအသိဉာဏ်၏ အခြားမဲ့မှာရုပ်နာမ် သင်္ခါရုချုပ်ငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်ဆီကိုညွတ်တဲ့ဂေါတြဘူဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ ဂေါတြဘူ၏ အခြားမဲ့၌ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန် အာရုံထဲသို့ ပြေးဝင်သွားတယ်၊ အဲဒီမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ သူ၏ အကျိုးဖြစ်တဲ့ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းခတ် ကိုဆက်ပြီး အာရုံပြုတယ်၊ အဲဒီအနုလောမဉာဏ် ဂေါတြဘူဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဆိုတာတွေဖြစ်တာဟာ ဘာမှမကြာပါဘူး၊ နောက်ဆုံးအသိအနေနဲ့ အငြိမ်းခတ်ထဲရောက်သွားတဲ့အနေဖြင့် တခဏတလေးပါဘဲ၊ အဲဒီလို သိပုံ ရောက်ပုံကို တကယ်တွေ့ရတဲ့ ယောဂီများက ထင်ရှားပြောကြပါတယ်၊ အဲဒီလို သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားယင် သောတာပန် ဖြစ်သွားတာဘဲ၊ အပါယ်လေးပါးမှ အစဉ်ထာဝရ လွတ်မြောက်သွားပြီ၊ အင်မတန် နေရာကျတာဘဲ၊ အဲဒီလိုရောက်သွားအောင် ရှုမှတ် အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်၊ အရေးမကြီးဘူးလား၊ (အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား)။

သောတာပန်က ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်သွားယင် သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး သကဒါဂါမိ ဖြစ်သွားတယ်၊ သကဒါ

ဂါမ်က ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်သွားယင် အနာဂါမ်မဂ်ဖိုလ်
 ရောက်ပြီး အနာဂါမ် ဖြစ်သွားတယ်။ အနာဂါမ်က ဆက်ပြီး
 ရှုမှတ်အားထုတ်သွားယင် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့
 အခါ ဂေါတြဘူနှင့်တကွ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်ကို
 မျက်မှောက်ပြုသွားတယ်။ အဲဒါဟာ “ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ-
 ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေရမယ်” ဆိုတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမ
 သာသနာတော်နှင့် အညီပါဘဲ။ “သီလကုသိုလ်လဲ ပြည့်စုံစေရ
 မယ်။ သမာဓိကုသိုလ်လဲ ပြည့်စုံစေရမယ်။ ဝိပဿနာပညာကုသိုလ်
 လဲ ပြည့်စုံစေရမယ်။ အရဟတ္တမဂ် တိုင်အောင် အရိယာမဂ်
 ကုသိုလ်ပညာလဲ ပြည့်စုံစေရမယ်” လို့ဆိုလိုတဲ့ အဆုံးအမ သာသ
 နာတော်နှင့် အညီပါဘဲ။ အဲဒါကို “ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွား
 စုံစေ” ဘို့ ဆောင်ပုဒ်စီထဲတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရ
 မယ်။

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ။

နောက်ပြီးတော့ သစ်တ္တပရိယောဒပနံ - မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေ
 ခြင်းက တပါးတဲ့။ အဲဒါကတော့ “အရဟတ္တမဂ်၏ အခြားမဲ့မှာ
 ဖြစ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီးတော့ မိမိစိတ်မှာ ကိလေသာ
 အညစ်အကြေး လုံးဝကင်းပြီး သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေရမယ်” လို့
 ဆိုလိုတာပါ။ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပြီးတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ
 ဘယ်လိုအာရုံကောင်းကို တွေ့ရပေမဲ့ နှစ်သက်သာယာမှု တဏှာ
 အညစ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး။ ဘယ်လို အာရုံဆိုးကို တွေ့ရ
 ပေမဲ့ စိတ်ဆိုးပြစ်မှားမှု ဒေါသအညစ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး။

ဘယ်လို အာရုံမှာမှ မောဟ မာန စသော ကိလေသာ အညစ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး၊ အခါကာလ အားဖြင့်လဲ ဘယ်အခါမှာမှ ကိလေသာ အညစ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး၊ စိတ်ဟာ အမြဲတမ်း ဖြူစင်သန့်ရှင်းနေတော့တာဘဲ၊ အဲဒီလို အမြဲတမ်း စိတ်စင်ကြယ်စေရန် “သမိတ္တပရိယောဒပနံ- မိမိစိတ်ကို စင်ကြယ်စေရမယ်” လို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါကို “မိမိစိတ်ဓာတ် ဆုတ်ဆုတ်ဖြူစေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတာဘဲ၊ အဲဒါကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရမယ်။

မိမိစိတ်ဓာတ် ဆုတ်ဆုတ်ဖြူစေ။

အဲဒါဟာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ်နာမ် တွေ၏ အဖြစ်အပျက်ကို မပြတ်ရှုလျက် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားစေပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် စင်ကြယ်စေဘို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပါဘဲ။

တော်-အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုဘဲပယ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေခြင်း၊ မိမိစိတ်ဓာတ်ကိုဖြူစင်စေခြင်းဟူသော ဤသုံးပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ပါပေတည်းတဲ့။ အဲဒါကို “ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတာဘဲ၊ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို အစကစပြီး ဆိုကြရမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊
ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊
မိမိစိတ်ဓာတ် ဆုတ်ဆုတ်ဖြူစေ၊
ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ။

အဲဒီ အဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် အညီ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်နည်းကိုလဲ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော် စသည်နှင့် အညီ “ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်း ကျိုးသိမြင်၊ မမြဲ ဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲ ပေါ်လွင်၊ အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်” လို့ အတိုချုပ် ညွှန်ကြားထားတာပါ။ အဲဒါကိုလဲ ဆိုပြီး တရားပွဲသိမ်းကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
 ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
 မမြဲ ဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
 အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

(ဒီဆောင်ပုဒ်နှင့် အညီ ရှုမှတ်ပုံကိုလဲ အကျဉ်းချုပ် ပြောပြီး ၂-မိနစ် ရှုမှတ်စေသည်။ မှတ်ချက်တိုင်း၌ သမ္မာဝါယာမမှ စ၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားပုံကိုလဲ ပြောပြသည်။)

ဒဏ္ဍာရီတို့ ယနေ့ ဘုရား တရား သံဃာနဲ့ စပ်ပြီး လှူဒါန်းကြတဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေလဲ များစွာ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီ။ သီလ ဆောက်တည် ကျင့်သုံးသောအားဖြင့် အကုသိုလ်တွေလဲ ပယ်ခဲ့ ပြီ။ တရားနာတဲ့ကုသိုလ်တွေ ရှုမှတ်တဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေလဲ ပွားခဲ့ပြီ။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီ ကုသိုလ်တွေ ကို အမျှဝေပြီး တရားသိမ်းရမယ်။ (မှန်ပါတုရား)။

ယနေ့အဖို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အမိအဖတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အဆွေအမျိုးတို့အား၊ အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေသော လူပုဂ္ဂိုလ် နတ်ပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းအား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမိအဖတို့မှစ၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ တို့သည် ဤကောင်းမှု အပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အညီအမျှရကြ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

အမျှ—အမျှ—အမျှ—ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု...သာဓု....သာဓု....။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး

ဟောကြား ပြုစုတော် မူသော ကျမ်းစာများ

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၁။	ဝိပဿနာလမ်းညွှန်ကျမ်း	၁၃၀၀-ပြည့်
၂။	ဝိပဿနာရွှေနည်းကျမ်း (ပဌမ)	၁၃၀၆-ခု
၃။	ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်း	၁၃၀၈-ခု
၄။	ဝိပဿနာရွှေနည်းကျမ်း (ဒုတိယ)	၁၃၀၉-ခု
၅။	မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ပါဠိနိဿယ	၁၃၁၃-ခု
၆။	မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော် (အကျဉ်း ၄-ပိုင်း)	၁၃၁၃-ခု
၇။	၎င်းအကျယ် (ကာယာနုပဿနာပိုင်း)	၁၃၁၃-ခု
၈။	ဝေဒနာနုပဿနာ တရားတော်	၁၃၁၄-ခု
၉။	နှုတ်ခွန်းဆက်မိန့်ခွန်းတရားတော်	၁၃၁၄-ခု
၁၀။	မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ	၁၃၁၅-ခု
၁၁။	ဝိပဿနာအလုပ်ပေးတရားတော်	၁၃၁၆-ခု
၁၂။	ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်စဉ် တရားတော်ကြီး	၁၃၁၆-ခု
၁၃။	ဝိသုဒ္ဓိဉာဏကထာ (ပါဠိ)	၁၃၁၈-ခု
၁၄။	ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရခြင်း အကြောင်း	၁၃၁၈-ခု

(၉၀) ဟောကြားပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာများ

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၁၅။	ဓမ္မစကြာ အသံလွှင့်တရားတော်	၁၃၁၉-ခု
၁၆။	အနတ္တလက္ခဏသုတ် အသံလွှင့် တရားတော်	၁၃၁၉-ခု
၁၇။	ဘဝပြဿနာ	၁၃၂၀-ခု
၁၈။	အင်ဒိုနီးရှား သာသနာပြုမှတ်တမ်း	၁၃၂၁-ခု
၁၉။	ဝိပဿနာအခြေခံ တရားတော်	၁၃၂၃-ခု
၂၀။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ သမယန္တရပိုင်း ဂဏ္ဍိနိဿယ	၁၃၂၄-ခု
၂၁။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (အခြေခံများနှင့် တကွ ဝိပဿနာပိုင်း)	၁၃၂၄-ခု
၂၂။	အရိယာစါသ တရားတော်	၁၃၂၅-ခု
၂၃။	မဟာစည် ဝတ်ရွတ်စဉ်	၁၃၂၆-ခု
၂၄။	ဝမ္ဗိကသုတ်တရားတော်	၁၃၂၇-ခု
၂၅။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ (ပဌမ)	၁၃၂၈-ခု
၂၆။	။ (ဒုတိယ)	၁၃၂၉-ခု
၂၇။	။ (တတိယ)	၁၃၂၉-ခု
၂၈။	ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်	၁၃၂၉-ခု
၂၉။	ပုရာဘေဒသုတ်တရားတော်	၁၃၂၉-ခု
၃၀။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ (စတုတ္ထ)	၁၃၃၀-ခု
၃၁။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီး (ပဌမ)	။
၃၂။	။ (ဒုတိယ)	။

ဟောကြားပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာများ (၉၁)

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၃၃။	မြဟ္မစိုရ်အသံလွင့်တရားတော် ၄-ပိုင်း	၁၃၃၀-ခု
၃၄။	ဘာရသုတ္တန်တရားတော်ကြီး	၁၃၃၁-ခု
၃၅။	ရည်လည်ဆွမ်းအနုမောဒနာ တရားတော်	၁၃၃၁-ခု
၃၆။	မဟာစည်သတိပဋ္ဌာန်အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေ	၁၃၃၁-ခု
၃၇။	ကျောင်းအနုမောဒနာတရားတော်	၁၃၃၂-ခု
၃၈။	လောကဓံတရားတော်	၁၃၃၂-ခု
၃၉။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန် (စတုတ္ထတွဲ)	၁၃၃၃-ခု
၄၀။	။ (ပဌမတွဲ)	၁၃၃၄-ခု
၄၁။	၂၃-ကြိမ်မြောက်ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	၁၃၃၄-ခု
၄၂။	သလ္လေခသုတ်တရားတော်ကြီး(ပဌမ)	၁၃၃၄-ခု
၄၃။	။ (ဒုတိယ)	၁၃၃၅-ခု
၄၄။	ဟေမဝတသုတ္တန်တရားတော်	၁၃၃၅-ခု
၄၅။	၂၄-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	၁၃၃၅-ခု
၄၆။	ကာမသုတ္တန်တရားတော်	၁၃၃၅-ခု
၄၇။	ဒုလ္လဘဝိနည်း သြဝါဒကထာ	၁၃၃၅-ခု
၄၈။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန် (ဒုတိယ)	၁၃၃၆-ခု
၄၉။	။ (တတိယ)	။

(၆၂) ဟောကြားပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာများ

စဉ်   ကျမ်းစာအမည်   စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်

၅၀။	မဟာစည်သြဝါဒကထာပေါင်းချုပ် (ငွေရတုသဘင်)	၁၃၃၆-ခု
၅၁။	နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာတရားတော်ကြီး	၁၃၃၆-ခု
၅၂။	ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး	၁၃၃၇-ခု
၅၃။	၂၆-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	၁၃၃၇-ခု
၅၄။	သီလဝန္တသုတ္တန်တရားတော်	၁၃၃၈-ခု
၅၅။	တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်	၁၃၃၈-ခု
၅၆။	ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်နိဗ္ဗာန်ဝင်တရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၅၇။	အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၅၈။	ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၅၉။	သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်တရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၆၀။	တက္ကသိုလ်ဝိပဿနာတရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၆၁။	အနုမောဒနာတရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၆၂။	မာလုကျပုတ္တသုတ်တရားတော်	၁၃၄၀-ခု
၆၃။	သက္ကပဉ္စသုတ်တရားတော်	၁၃၄၀-ခု
၆၄။	မဟာသမယ သုံးသုတ်တရားတော်	၁၃၄၀-ခု
၆၅။	သာသနာ့ရိပ်သာ ငွေရတုတရားတော်	၁၃၄၀-ခု
၆၆။	ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်	၁၃၄၁-ခု
၆၇။	စူဠဝေဒလ္လသုတ်တရားတော်	၁၃၄၁-ခု

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

စာအုပ် မ, တည်ငွေ

အလှူရှင်စာရင်း

၁၉	အလှူရှင်အမည်နှင့် စာအုပ်ရေ	ကျပ်
၁။	ဒေါ်မြမေ (သား) ဦးပွင့်ကောင်း (သမီး)- ဒေါ်ခင်နွဲ့ရီ မိသားစု အမှတ် (၁၁၉) ဝင်ဒါမီယာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၅၀၀၀
၂။	ဦးရွှေဝ-ဒေါ်သိန်းခင်အား ရည်စူး၍ (သမီး) ဒေါ်သန်းနု၊ ဒေါ်ခင်အုန်း မိသားစု၊ (၁၅-က) နတ်မောက်ရိပ်သာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀၀
၃။	မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်ရှိ ဟိတေသီအဖွဲ့ဝင်များ ကောင်းမှု၊ မဟာစည် သာသနာ့ ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀၀
၄။	မိခင် ဒေါ်နွဲ့၊ အမကြီး မလှတီ အမှူးပြု၍- ဒေါ်ချမ်း မောင်နှမတစ်စု ကောင်းမှု အမှတ်(၁၄၆) စံပြုရွှေဆိုင်၊ ရွှေဘုံသာ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၂၀၀၀
၅။	အမျိုးသမီးယောဂီ စောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့ နာယကကြီး ဒေါ်ဒေါ်သန်းကောင်းမှု၊ အမှတ်(၉၁) အနော်ရထာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀၀

(အုပ်ရေ ၅၀-အထက် အလှူရှင်များ စာရင်း)

စဉ်	အလှူရှင်အမည်နှင့် စာအုပ်ရေ	ကျပ်
၁။	ဒေါ်ခင်ရွှေ၊ ၄၇-ပြည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (အုပ်ရေ-၅၀)	၁၀၀
၂။	ဒေါ်ဟန်ကြည် မိသားစု၊ ၁၂-ယုဇနလမ်း၊ ရေကျော်။ (၅၀-အုပ်)	၁၀၀
၃။	ဦးတင်မောင်-ဒေါ်မြင့် မိသားစု၊ (ဂဠုမင်း အလုပ်ရုံ)အမှတ်(၁၆၂-စီ) ပဌမ သီရိ- ရိပ်သာ၊ အလုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၅၀-အုပ်)	၁၀၀
၄။	ဦးစိုးမောင်-ဒေါ်ညွန့်ခင် သားသမီး တစု၊ တိုက် ၁၃၄၊ အခန်း-၂၊ ရန်ကင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၅၀-အုပ်)	၁၀၀
၅။	ဒေါ်အေးကြည် သားသမီး မြေးတစု၊ အထက် ဆွမ်းစာကျောင်း၊ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၁၀၀-အုပ်)	၂၀၀
၆။	ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော် ဦးသံဝရာ၊ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ (၁၀၀-အုပ်)	၂၀၀
၇။	ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော် ဦးပညာသာမိ၊ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ (၁၀၀-အုပ်)	၂၀၀
၈။	ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတ၊ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ (၁၀၀-အုပ်)	၂၀၀
၉။	ယောဂီ ဒကာ-ဒကာမများ ကောင်းမှု၊ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ (၁၀၀-အုပ်)	၂၀၀

အလှူရှင်များစာရင်း

(၆၅)

- စဉ် အလှူရှင်အမည်နှင့် စာအုပ်ရေ ကျပ်
- ၁၀။ (ကွယ်လွန်သူ) ဦးဝမ်ကျည်ခိုင်နှင့် ဒေါ်စင်းစွမ်း၊ သားသမီးမြေးများ ကောင်းမှု၊ ဗန်းမော်မြို့။ (၅၀-အုပ်) ၁၀၀
- ၁၁။ ဦးရွှေစ-ဒေါ်သိန်းခင်အား ရည်စူး၍(သမီး) ဒေါ်သန်းနု၊ ဒေါ်ခင်အုန်း၊ အမှတ်(၁၅-က) နတ်မောက်ရိပ်သာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၁၀၀-အုပ်) ၂၀၀
- ၁၂။ ဦးသိန်းအောင်- ဒေါ်စိန်တင်၊ (သား)- မောင်မောင်တိုး မိသားစု၊ အမှတ်(၁၅-က) နတ်မောက်ရိပ်သာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၁၀၀-အုပ်) ၂၀၀
- ၁၃။ ဦးကြီးမောင်-ဒေါ်ညွန့်ရင် သားသမီးတစု၊ အမှတ်-၈၂၊ ၁၅-လမ်း၊ ပဲခူးမြို့။ (၁၀၀-အုပ်) ၂၀၀
- ၁၄။ ဦးရွှေ-ဒေါ်စောကြည်(သား)မောင်သက်လွင်၊ အမှတ်-၆၊ စည်ပင်သာယာဝင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၅၀-အုပ်) ၁၀၀
- ၁၅။ ဦးဘရှင်အား ရည်စူး၍ ဒေါ်စိန်စိန်နှင့် သားသမီးမြေးတစု- အမှတ် ၂၀၊ ဘိုလိန်းလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၁၀၀-အုပ်) ၂၀၀
- ၁၆။ ဦးတင်ဟုတ်-ဒေါ်ချစ်တင် သားသမီးတစု၊ အမှတ်-၁၁၂ ချီဘလုပ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၅၀-အုပ်) ၁၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်နှင့်စာအုပ်ရေ	ကျပ်
၁၇။	ဒေါ်တင်ရီ၊ ဒေါ်မြကြည်၊ ဒေါ်လှမြိုင်၊ အမှတ် (၇၆-က) ဂွတ္တလစ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၅၀-အုပ်)	၁၀၀
၁၈။	ဦးထွန်းရင်- ဒေါ်လေးရင် (သမီး) မသန်းမေ မောင်နုမတစု၊ အမှတ်-၆၈၊ ၂၈-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၁၀၀-အုပ်)	၂၀၀
၁၉။	ဦးမြတ်သိန်း၊ တာပွန်လမ်း၊ ပေါင်းတည်။ (၅၀-အုပ်)	၁၀၀
၂၀။	ဦးသူရိယ၊ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၅၀-အုပ်)	၁၀၀
၂၁။	ဒေါ်မိမိ၊ စမ်းမြရောင်ခြည်ရိပ်သာ၊ မုံရွာမြို့။ (၅၀-အုပ်)	၁၀၀
၂၂။	ဒေါ်သောင်းစိန်၊ ၄၅၈၊ ၁၂-ရပ်ကွက်၊ ၁၅-လမ်း၊ တောင်ဥက္ကလာ၊ (၅၀-အုပ်)	၁၀၀

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊
ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊
မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊
ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ။

မြတ်စွာဘုရားက တဖက်၊ ရဟန်း ရှင် လူတွေနဲ့
နတ် ဗြဟ္မာတွေက တဖက်-ဒီလို ကွဲပြား နေယင်လဲ
တပည့်တော်က ဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ ဒီလို
လျှောက်တဲ့ မဟာနာမ်မင်း၏ စကားကို အထူး သတိ
ပြုပြီး မှတ်ထားကြရမယ်။

ပေင်္ဂတိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ် နှစ်မျိုး ကြွောင်းကျိုး သိမြင်၊
မမြဲ ဆင်းရဲ ဥာဏ်ထဲ ပေင်္ဂလွင်၊
အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။